დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ჯგუფი შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველოს“ აქციონერებსა და ხელმძღვანელობას

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება სამართლიანად წარადგენს, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველოს" (შემდგომში კომპანია) და მისი შვილობილი საწარმოს (შემდეგში ერთად - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფლადი ნაკადების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

აუდიტის საგანი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, როელიც მოიცავს შემდეგს:

- კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის და სრული შემოსავლის ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის;
- კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის;
- კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის; და
- კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები, რომელიც მოიცავს მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმეს.

მოსაზრების საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“- ნაწილში.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მტკიცებულებები, რომლებიც აუდიტის მსვლელობისას მოვიპოვეთ, აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და შესაფერის საფუძველს წარმოადგენს.

დამოუკიდებლობა

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა საერთაშორისო ეთიკის სტანდარტების საბჭოს მიერ შემუშავებული პროფესიულ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის („IESBA“-ის კოდექსი) მოთხოვნების შესაბამისად. ჩვენ შევასრულეთ აღნიშნული ნორმებით და IESBA-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს „მმართველობის ანგარიშგებას“ (მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასზე გაცემულ ჩვენ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობის ანგარიშგებას, და განვიხილოთ მმართველობის ანგარიშგება არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობის ანგარიშგება არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ მოგვეთხოვება ამ ფაქტის ანგარიშგება. აღნიშნულთან დაკავშირებით ანგარიშგების საგანი არ არსებობს.

„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ჩვენ ასევე მოგვეთხოვება გამოვთქვათ ჩვენი მოსაზრება შეესაბამება თუ არა მმართველობის ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შესაბამის მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებს და მოიცავს თუ არა მმართველობის ანგარიშგება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნის შესაბამისად სრულ ინფორმაციას.

აუდიტის მსვლელობისას შესრულებული სამუშაოს საფუძველზე, ჩვენი აზრით, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით:

- მმართველობის ანგარიშგებაში იმ ფინანსური წლის შესახებ მოცემული ინფორმაცია, რომლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებაც წარმოდგენილია, მომზადებულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად; და;
- მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას;

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფასს-ის და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც ხელმძღვანელობა აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით, ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებასა და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.

- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.

- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადექვატური არ არის, ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- მოივოპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის საწარმოების ან ჯგუფის ბიზნეს-საქმიანობის შესახებ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ მხოლოდ ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

შპს ფრაისუოთერჰაუსკუპერს საქართველო (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-F-775813)

ნინო ქადაგიშვილი (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-A-506913)

2020 წლის 22 ივნისი
საქართველო, თბილისი

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით
მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი
აუდიტორის დასკვნა

2019 წლის 31 დეკემბერი

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 1
მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1 შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო და მისი საქმიანობა 5
2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო 6
3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე 7
4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას .. 22
5 ახალი ან გადასინჯული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება 25
6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები 25
7 ძირითადი საშუალებები 29
8 ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში 31
9 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები 32
10 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 32
11 საწესდებო კაპიტალი 33
12 ნასესხები სახსრები 33
13 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები 34
14 მომსახურების თვითღირებულება 35
15 საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 35
16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები 36
17 კაპიტალის მართვა 37
18 ფინანსური რისკის მართვა 37
19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები 41
20 ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიების მიხედვით 42
21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 42
22 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები 43

სხვა ინფორმაცია - მმართველობის ანგარიშგება - 2019 წლის საქმიანობის მიმოხილვა

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	7	4,788	5,163
არამატერიალური აქტივები		27	11
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	8	-	659
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**4,815**	**5,833**
სულ მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები		56	37
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	9	3,236	5,949
სხვა საგადასახადო მოთხოვნები, წმინდა		3,533	3,946
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10	4,480	4,451
სულ მოკლევადიანი აქტივები		**11,305**	**14,383**
სულ აქტივები		**16,120**	**20,216**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	11	3,443	3,443
გაუნაწილებელი მოგება		10,538	6,159
კომპანიის მფლობელებისადმი მიკუთვნებდი კაპიტალი		**13,981**	**9,602**
არამაკონტროლებელი წილი		**-**	**14**
სულ კაპიტალი		**13,981**	**9,616**
ვალდებულებები			
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
ნასესხები სახსრები	12	-	1,319
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	13	2,139	9,281
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		**2,139**	**10,600**
სულ ვალდებულებები		**2,139**	**10,600**
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		**16,120**	**20,216**

გამოსაცემად დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2020 წლის 22 ივნისს:

_____

გიორგი დავითაშვილი
გენერალური დირექტორის, გეორგი პავლოვის სახელით
2020 წლის 21 თებერვლით დათარიღებული მინდობილობის საფუძველზე.

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019	2018
ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების მიხედვით	4	**1,697**	**423**
ამონაგები მომსახურებიდან		**6,282**	**5,923**
მომსახურების თვითღირებულება	14	(3,069)	(2,753)
მთლიანი მოგება ჩამოსხმის მომსახურებიდან		**3,213**	**3,170**
დისტრიბუციის დანახარჯები		(33)	(30)
საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯები	15	(946)	(835)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი/ (ხარჯები)- წმინდა		222	147
საოპერაციო მოგება		**4,153**	**2,875**
ფინანსური შემოსავალი		116	516
ფინანსური ხარჯები		(77)	(250)
წილი მეკავშირე საწარმოების შედეგებიდან	8	(181)	14
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან	8	345	83
მოგება დაბეგვრამდე		**4,356**	**3,238**
მოგების გადასახადის დანახარჯი		-	-
წლის მოგება		**4,356**	**3,238**
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი		**4,356**	**3,238**
მოგება მიკუთვნებადია:			
- კომპანიის მფლობელებისადმი		4,356	3,237
- არამაკონტროლებელი წილისადმი		-	1
წლის მოგება		**4,356**	**3,238**
სულ სრული შემოსავალი, რომელიც მიკუთვნებადია:			
- კომპანიის მფლობელებისადმი		4,356	3,237
- არამაკონტროლებელი წილისადმი		-	1
სულ წლის სრული შემოსავალი		**4,356**	**3,238**

ათასი აშშ დოლარი	კომპანიის მფლობელებისადმი მიკუთვნებადი			არამაკონტროლებელი წილისადმი მიკუთვნებადი	სულ
	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ		
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	**3,443**	**2,926**	**6,369**	**13**	**6,382**
წლის მოგება	-	3,237	3,237	1	3,238
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი	-	3,237	3,237	1	3,238
შვილობილ საწარმოებში არამაკონტროლებელი წილის შეძენა	-	(4)	(4)	-	(4)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	**3,443**	**6,159**	**9,602**	**14**	**9,616**
წლის მოგება	-	4,356	4,356	-	4,356
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი	-	4,356	4,356	-	4,356
შვილობილ საწარმოებში არამაკონტროლებელი წილის შეძენა	-	23	23	(14)	9
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	**3,443**	**10,538**	**13,981**	**-**	**13,981**

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		4,356	3,238
შესწორებები:			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	7	610	606
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია		15	32
ზარალი, შემცირებული ძირითადი საშუალებების გასვლიდან შემოსულობით		32	(4)
ფინანსური (შემოსავალი) / დანახარჯები, წმინდა		(39)	(266)
უცხოური ვალუტის კონვერტირების სხვაობები		(166)	(142)
მეკავშირე საწარმოების შედეგების წილი	8	181	(14)
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან	8	(345)	(83)
საოპერაციო ფულადი ნაკადები სამუშაო კაპიტალის ცვლილებებამდე		**4,644**	**3,367**
შემცირება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		1,126	4,557
ზრდა (შემცირება) მარაგებში		(19)	(4)
შემცირება სავაჭრო და სხვა დავალიანებებში		(6,667)	(4,012)
შემცირება სხვა საგადასახადო მოთხოვნებში, წმინდა		422	88
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**(5,138)**	**629**
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული / საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(494)**	**3,996**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა	7	(294)	(203)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		27	4
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გაყიდვიდან		823	-
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(31)	(13)
არამაკონტროლებელი წილის შეძენა		-	(4)
წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან/საქმიანობაში გამოყენებული		**525**	**(216)**
სავალუტო კურსების გავლენა ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		(2)	7
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	10	4,451	**664**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	10	**4,480**	**4,451**

იხილეთ შენიშვნები 8 და 12 იმ საინვესტიციო და საფინანსო ტრანზაქციების განმარტებისთვის, რომელთათვის საჭირო არ ყოფილა ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და არ შეივიდა ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

1 შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო და მისი საქმიანობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) მიხედვით, საქართველოს კანონის ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ მოთხოვნების გათვალისწინებით, 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის შპს აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასთვის (შემდგომში კომპანია) და მისი შვილობილი საწარმოებისთვის (შემდგომში ჯგუფი).

კომპანია დაფუძნდა 2015 წლის 8 იანვარს და მდებარეობს საქართველოში. კომპანია შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიაა და დაარსებულია საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, დარეგისტრირებულია საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ საიდენტიფიკაციო ნომრით: 404485053.

კომპანია წარმოადგენს სს ბორჯომის N3 ჩამომსხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N3) და სს ბორჯომის N1 ჩამომსხმელი ქარხნის (ქარხანა N1) სამართალმემკვიდრეა, რომელიც შეერწყა კომპანიას 2015 წლის აპრილში.

ორივე ქარხანას, N1 და N3, ოპერირების ხანგრძლივი ისტორია გააჩნიათ. ქარხანა N1 აშენდა 1953 წელს, საბჭოთა კავშირის დროს. საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ, განხორციელდა ქარხნების პრივატიზაცია და აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი.-ს მფლობელობის ქვეშ (ჯორჯიან გლას ენდ მინერალ უოთერ კო ენ.ვი.-ს სამართალმემკვიდრე) ჩატარდა ეტაპობრივი რეკონსტრუქციები და მოდერნიზაცია. მოდერნიზაციის პირველი ეტაპი დაიწყო 1997 წელს, როდესაც განხორციელდა წარმოებული პროდუქციის ხარისხი და წარმოების პროცესის გაუმჯობესება და მოდიფიცირება . მეორე ეტაპი დაიწყო 2004 წელს, რაც მოიცავდა ქარხანა N1-ს საწარმოო ობიექტების სრულ განახლებას და მოდერნიზაციას. დამონტაჟდა ახალი, თანამედროვე ჩამოსხმის ხაზები და ქარხნის შენობა-ნაგებობები განახლდა.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის 100%-ის მფლობელი იყო აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი. (შემდგომში მშობელი).

მშობელი ფლობს სხვადასხვა შვილობილ საწარმოებს საქართველოში, აზერბაიჯანში, ლიტვაში, ყაზახეთში და ა.შ., რაც, ერთობლიობაში წარმოადგენს შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო (შემდგომში ჯგუფი). შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველოს ძირითადი საქმიანობა „ბორჯომის“ ბრენდის ქვეშ არსებული ნატურალური მინერალური წყლის ჩამოსხმა და დისტრიბუციაა, აგრეთვე სხვა ნატურალური თუ დამუშავებული წყლის ჩამოსხმა და დისტრიბუცია საქართველოში, უკრაინასა და დსთ-ს სხვა ქვეყნებში. კომპანია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის წევრია და წარმოადგენს ბორჯომის მინერალური წყლის პროდუქციის უმსხვილეს მწარმოებელს ჯგუფს შიგნით.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელ კომპანიას ფლობდა რისა ინვესთმენთს ელ თი დი (კვიპროსი). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი., კომპანია, რომელიც ლუქსემბურგის კანონმდებლობის მიხედვით არსებობს და არის დარეგისტრირებული, არის ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე, რომელიც აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 60%-ს (2017: 60%). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი.-ს არცერთი საბოლოო მოსარგებლე მფლობელი არ აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 25% ან მეტს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია ორი შვილობილი საწარმო- სს ბორჯომი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 98.5%) და აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ.

1 აი დი ეს ბორჯომი საქართველოი და მისი საქმიანობა (გაგრძელება)

კომპანიამ შეიძინა სს ბორჯომის აქციების 93.23% და სს ბორჯომის N2 ჩამოსასხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N2) აქციების 5% „ეი ბი სი ენთერფრაიზის ეს. ეი“-სგან 2015 წლის იანვარში. სს ბორჯომი ქაღალდზე დაფუძნებული კომპანიაა, რომელიც ფლობს ქარხანა N2-ს აქციების 0%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 0%) და შეძენის თავდაპირველი მიზანი იყო მშობელი კომპანიის დონეზე ქარხანა N2-ს აქციების ფლობის ზრდა. შესყიდვის მომენტში, მშობელი კომპანია პირდაპირ ფლობდა ქარხანა N2-ს აქციების 75%, ამიტომ, შესყიდვის ტრანზაქციამ გამოიწვია მშობლის წილების ზრდა ქარხანა N2-ში თითქმის 100%-მდე. 2019 წელს სს ბორჯომმა ქარხანა N2-ში თავისი წილი მიყიდა აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს.

2018 წლის 2 მარტს, კომპანიის მიერ პირდაპირ ფლობილი 5% წილი ქარხანა N2-ში გაიყიდა მშობელ კომპანიაზე, სულ ანაზღაურებამ შეადგინა 247 ათასი აშშ დოლარი (610 ათასი ლარი). იხილეთ შენიშვნა 8.

აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ 2018 წლის მარტში დარეგისტრირდა, სადაც კომპანია 99%-ის მფლობელია. ახლად დაფუძნებული შვილობილი საწარმოს მიზანია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის პროდუქციის პოლონეთში დისტრიბუცია. შვილობილ საწარმოს არ ჰქონია რაიმე სახის ოპერაციები საანგარიშო პერიოდისთვის.

არც მშობელი და არც საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არ აწარმოებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს, რომლებიც საჯარო გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია.

ძირითადი საქმიანობა. საწარმოო ობიექტების ფლობის და კვალიფიციური და გამოცდილი თანამშრომლების ყოლის მეშვეობით, კომპანია უზრუნველყოფს ჩამოსასხმელ მომსახურებას აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასათვის, აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს საქართველოს ფილიალისთვის (შემდგომში ფილიალი), ჩამოსხმის მომსახურების შეთანხმების მიხედვით.

კომპანია, ასევე, ფილიალისგან შესყიდული ბორჯომის მინერალური წყლის ექსპორტს ახორციელებს უკრაინაში, კერძო სს ინდუსტრიალნი ტა დისტრიბუციინი სისტემი-სთვის (‘IDS’) რომელიც წარმოადგენს ერთობლივი კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოს. კომპანიასა და ფილიალს შორის შეთანხმება სააგენტო შეთანხმებად ითვლება, სადაც კომპანია წარმოადგენს აგენტს. სააღრიცხვო პოლიტიკა და ფინანსურ ანგარიშგებებზე გავლენა განმარტებულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში (შენიშვნები 3, 4).

რეგისტრირებული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრირებული მისამართი და ადგილია საქართველო, ბორჯომი, თორის ქუჩა #39

წარსადგენი ვალუტა.. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ათასობით აშშ დოლარში (“USD”), თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად საქართველოში ახორციელებს. საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის გარკვეული მახასიათებლები აქვს, მათ შორის შედარებით მაღალი ინფლაციის დონე და მაღალი საპროცენტო განაკვეთები. ქართული საგადასახადო კანონმდებლობა სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას ექვემდებარება და ხშირ ცვლილებებს განიცდის.

საქართველოს სამომავლო ეკონომიკური მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული მთავრობის მიერ მიღებული ეკონომიკური, ფინანსური და მონეტარული გადაწყვეტილებების ეფექტურობაზე, ისევე როგორც საგადასახადო, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ განვითარებაზე.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობას არ აქვს საშუალება ზუსტად იწინასწარმეტყველოს მოვლენათა ყველა შესაძლო განვითარება, რომელსაც შეიძლება გავლენა ჰქონდეს საქართველოს ეკონომიკაზე და შესაბამისად ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ის მიმართავს ყველა საჭირო ღონისძიებას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე

მომზადების საფუძველი. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან (ფასს) და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში, ისტორიული ღირებულების მეთოდით, მოდიფიკაციის შედეგად ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებით, რაც ეფუძნება რეალურ ღირებულებას. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა წარმოდგენილია ქვემოთ.

ფასს-ის შესაბამისად ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისათვის მოითხოვება გარკვეული კრიტიკული სააღრიცხვო დაშვებები და ასევე ხელმძღვანელობის მიერ განსჯის გამოყენება ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გათვალისწინებისას. საკითხები, რომლებიც მოიცავს უფრო მაღალი დონის ან სირთულის განსჯას, ან, რომელსაც შეუძლია ყველაზე დიდი გავლენის მოხდენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, განმარტებულია მე-4 შენიშვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. შვილობილი საწარმოებია ინვესტიციის მიმღები ის საწარმოები (სტრუქტურირებული საწარმოების ჩათვლით), რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს, რადგან ჯგუფს: (i) გააჩნია ინვესტიციის მიმღების იმ შესაფერისი საქმიანობების წარმართვის უფლებამოსილება, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტიციის მიმღების უკუგებაზე; (ii) ინვესტიციის მიმღებ საწარმოში მონაწილეობის გამო, გააჩნია მისგან ცვალებადი უკუგების მიღების უფლება; და (iii) შესწევს უნარი, გამოიყენოს თავისი უფლებამოსილება ინვესტიციის მიმღებზე, რათა გავლენა მოახდინოს ინვესტორის უკუგებაზე. არსებითი უფლებების არსებობის და გავლენის (მათ შორის არსებითი პოტენციური ხმის უფლების) გათვალისწინება ხდება იმის შეფასებისას, გააჩნია თუ არა ჯგუფს უფლებამოსილება სხვა საწარმოზე. უფლება რომ არსებითი იყოს, მის მფლობელს უნდა გააჩნდეს პრაქტიკული უნარი, გამოიყენოს ეს უფლება ინვესტიციის მიმღების შესაბამისი საქმიანობის წარმართვის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტიციის მიმღებზე მაშინაც კი, როდესაც მას ინვესტიციის მიმღების ხმათა უმრავლესობაზე ნაკლები ხმის უფლება გააჩნია. მსგავს შემთხვევაში, ჯგუფი შეაფასებს თავისი ხმის უფლების ზომას, ხმის უფლების სხვა მფლობელების ზომასა და ხმის უფლებების განაწილებასთან მიმართებით, რათა დაადგინოს, გააჩნია თუ არა მას დე-ფაქტო უფლებამოსილება ინვესტიციის მიმღებზე. სხვა ინვესტორების დამცავი უფლებები, როგორიცაა, მაგალითად უფლებები, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტიციის მიმღების საქმიანობების ფუნდამენტურ ცვლილებებთან, ან, რომლებიც ვრცელდება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, ვერ უზრუნველყოფს ჯგუფის მიერ ინვესტიციის მიმღების გაკონტროლების თავიდან აცილებას. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებულია ჯგუფისთვის კონტროლის უფლებამოსილების გადაცემიდან (გადაცემის თარიღიდან), ხოლო კონსოლიდირება წყდება კონტროლის გაუქმების თარიღიდან.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ბუღალტრული აღრიცხვის შეძენის მეთოდი გამოიყენება შვილობილი შეძენის აღრიცხვისათვის. შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები, რომლებიც მიიღება საწარმოთა გაერთიანებისას, ფასდება მათი რეალური ღირებულებით შეძენის თარიღისათვის, ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის მიუხედავად.

ჯგუფი აფასებს არამაკონტროლებელი წილს, რაც წარმოადგენს საკუთრების ამჟამინდელ წილს და მის მფლობელს უფლებამოსილებას ანიჭებს, მიიღოს წმინდა აქტივების პროპორციული წილი, ლიკვიდაციის შემთხვევაში ოპერაციების მიხედვით, ან (ა) რეალური ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების არამაკონტროლებელი წილის პროპორციული წილის სახით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება რეალური ღირებულებით.

გუდვილის შეფასება ხდება შესაძენი საწარმოსთვის გადახდილი ანაზღაურებიდან შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების ღირებულების, არამაკონტროლებელი წილის და შეძენის თარიღამდე მოცემულ საწარმოში წილის გამოკლებით. ნებისმიერი უარყოფითი თანხა („უარყოფითი გუდვილი“ ან „იაფად შეძენა“) აღიარდება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, მოხდა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივის და მიღებული ვალდებულების და პირობითი ვალდებულების იდენტიფიცირება და განიხილავს მათი შეფასების სისწორეს.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი ანაზღაურება ფასდება დათმობილი აქტივების, გამოშვებული სავალო ინსტრუმენტების და მიღებული ვალდებულებების რეალური ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების შეთანხმებების აქტივების ან ვალდებულებების რეალური ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ არ შეიცავს შეძენასთან დაკავშირებულ ისეთ დანახარჯებს, როგორიცაა საკონსულტაციო, იურიდიულ, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების დანახარჯებს. სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებისათვის გაწეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში ვალის აღებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება მისი საბალანსო ღირებულებიდან და შეძენასთან დაკავშირებული ყველა სხვა დანარჩენი დანახარჯი აისახება ხარჯებში.

საწარმოთაშორისი ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის შემადგენელ კომპანიებს შორის ოპერაციებიდან წარმოქმნილი არარეალიზებული შემოსულობები ანულირდება; არარეალიზებული ზარალიც ანულირდება, თუ შეუძლებელია დანახარჯების ამოღება. ჯგუფი და ყველა მისი შვილობილი საწარმო იყენებს ერთგვაროვან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც ჯგუფის პოლიტიკის თანმიმდევრულია.

არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების იმ ნაწილს, რომელიც მიკუთვნებადია იმ წილზე, რომელსაც ჯგუფი არ ფლობს არც უშუალოდ და არც არაპირდაპირ. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

ჯგუფი გარიგებებს აქციონერებთან დებს. ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკა, როდესაც ის თანმიმდევრულია გარიგების ბუნებასთან, აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობასა და ზარალს კაპიტალის მფლობელებთან ერთად, პირდაპირ კაპიტალის მეშვეობით და თვლის ამ გარიგებებს დამატებითი კაპიტალის შენატანების შემოსვლად ან დივიდენდების გადახდად. მსგავსი ტრანზაქციები არა კაპიტალის მფლობელებთან ერთად ან აქციონერების საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ დაკავშირებულ მხარეებთან ერთად აღიარდება შემოსავლის ანგარიშგებაში ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტებთან“ შესაბამისობაში.

არამაკონტროლებელი წილების შეძენა და გაყიდვა. არამაკონტროლებელი წილის მფლობელებთან ოპერაციების აღრიცხვისათვის ჯგუფი იყენებს ეკონომიკური საწარმოს მოდელს. ნებისმიერი სხვა შეძენის ღირებულებასა და შეძენილი არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა, კაპიტალის ოპერაციის სახით, აისახება უშუალოდ კაპიტალში. ჯგუფი გაყიდული არამაკონტროლებელი წილის გაყიდვიდან მიღებულ ანგარიშსწორებასა და მის საბალანსო

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ღირებულებას შორის სხვაობას აღიარებს, როგორც კაპიტალის ოპერაციას საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში.

მეკავშირე საწარმოები. მეკავშირე საწარმოებია, რომლებზეც ჯგუფს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (პირდაპირ ან ირიბად), მაგრამ არ აკონტროლებს მათ და, როგორც წესი, ჯგუფი მათი ხმის უფლების 20-დან 50 პროცენტამდე ფლობს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიცია აღირიცხება ბუღალტრული აღრიცხვის კაპიტალ-მეთოდით და მათი საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით და საბალანსო ღირებულება იზრდება ან მცირდება, რათა აღიარდეს ინვესტორის წილი შეძენის თარიღის შემდეგ ინვესტიციის მიმღების მოგებაში ან ზარალში. მეკავშირე საწარმოებიდან მიღებული დივიდენდების ოდენობით მცირდება მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება. მეკავშირე საწარმოების წმინდა აქტივებში ჯგუფის წილის შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები შემდეგნაირად აღიარდება: (i) ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში ან ზარალში აღირიცხება წლის კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოს შედეგებში წილის სახით; (ii) სხვა სრულ შემოსავალში ჯგუფის წილი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და მისი წარდგენა ცალკე ხდება; (iii) მეკავშირე საწარმოების წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის წილის ყველა სხვა ცვლილება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოს შედეგებში წილის ფარგლებში.

თუმცა, როდესაც მეკავშირე საწარმოს ზარალში ჯგუფის წილი ტოლია ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, სხვა ნებისმიერი არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნის ჩათვლით, ჯგუფი აღარ აღიარებს დამატებით ზარალს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მას წარმოექმნება მოვალეობები ან გადახდებს განახორციელებს მეკავშირე საწარმოს სახელით.

ჯგუფსა და მეკავშირე საწარმოებს შორის ოპერაციებიდან წარმოქმნილი არარეალიზებული შემოსულობები ანულირდება მეკავშირე საწარმოებში ჯგუფის წილის ოდენობამდე; არარეალიზებული ზარალიც ანულირდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ოპერაცია წარმოქმნის გადაცემული აქტივის გაუფასურების მტკიცებულებას.

შვილობილი საწარმოების, მეკავშირე საწარმოების ან ერთობლივი საქმიანობის გასვლა. როდესაც ჯგუფს აღარ გააჩნია კონტროლი ან მნიშვნელოვანი გავლენა, საწარმოში დარჩენილი ნებისმიერი გაუნაწილებელი წილი კონტროლის დაკარგვის თარიღით ხელახლა შეფასდება რეალური ღირებულებით, საბალანსო ღირებულების ცვლილება კი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. რეალური ღირებულება არის საწყისი საბალანსო ღირებულება მეკავშირე საწარმოში, ერთობლივ საქმიანობაში ან ფინანსურ აქტივში დარჩენილი წილის შემდგომი აღრიცხვის მიზნებისათვის. ამასთან, ნებისმიერი თანხა, რომელიც ადრე აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში მოცემულ საწარმოსთან მიმართებით, აღირიცხება ისე, თითქოს ჯგუფმა უშუალოდ გაასხვისა დაკავშირებული აქტივები ან ვალდებულებები. ეს შეიძლება ნიშნავდეს, რომ სხვა სრულ შემოსავალში ადრე აღიარებული თანხები რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

როდესაც მეკავშირე საწარმოში საკუთრების წილი მცირდება, მაგრამ შენარჩუნებულია მნიშვნელოვანი გავლენა, მაშინ ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული თანხების პროპორციული წილი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში, საჭიროებისამებრ.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. კომპანიისა და მისი შვილობილი საწარმოების სამუშაო ვალუტა და ჯგუფის წარსადგენი ვალუტა ამერიკის შეერთებული შტატების დოლარია (“USD”). წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ამერიკის შეერთებული შტატების დოლარში, რაც ჯგუფის წარსადგენ ვალუტას წარმოადგენს.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ტრანზაქციები და ნაშთები. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება თითოეული საწარმოს სამუშაო ვალუტაში შესაბამისი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ")სავალუტო კურსით, აღიარდება მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში „სხვა საოპერაციო მოგებაში/(დანახარჯებში), წმინდად". წლის ბოლოს არსებული კურსით კონვერტაცია არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელთა შეფასება ხორციელდება პირვანდელი ღირებულებით. უცხოურ ვალუტაში შეფასებული არაფულადი მუხლები, წილობრივი ინვესტიციების ჩათვლით, გადაანგარიშდება რეალური ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული სავალუტო კურსით. სავალუტო კურსის ცვლილებების გავლენა უცხოურ ვალუტაში რეალური ღირებულებით შეფასებულ არაფულად მუხლებზე აღირიცხება, როგორც რეალური ღირებულების შემოსულობის ან ზარალის ნაწილი.

უცხოური ვალუტის შემოსულობები და ზარალი, რომელიც წარმოქმნილია ტრანზაქციების ანგარიშსწორებიდან და წლის ბოლოს ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თითოეული საწარმოს სამუშაო ვალუტაშია, აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში.

წლის ბოლოს არსებული კურსით გადაყვანა არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელთა შეფასება ხორციელდება პირვანდელი ღირებულებით. არაფულადი მუხლები რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, წილობრივი ინვესტიციების ჩათვლით, გადაიყვანება იმ თარიღის გაცვლითი კურსით, რომელშიც მოხდა რეალური ღირებულების განსაზღვრა. სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა არაფულად მუხლებზე, რომელიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, აღირიცხება, როგორც რეალური ღირებულების შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ძირითადი ვალუტის კურსები, რომლებიც გამოყენებულ იქნა უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ნაშთების გადაანგარიშებისთვის, გახლდათ შემდეგი: აშშ დოლარი ("USD") 1 = GEL 2.8677 და ევრო ("EUR") = GEL 3.2095 (2018 წლის 31 დეკემბერი: USD 1 = GEL 2.6766 და EUR 1 = GEL 3.0701), რომლებიც საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაადგინა.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, შემცირებული დაგროვილი ცვეთის თანხით ან გაუფასურების ანარიცხებით, საჭიროებისამებრ. დაუმთავრებელი მშენებლობის კატეგორია მოიცავს დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებსა და მშენებლობებს, რომლებიც დასრულებისას კლასიფიცირდება როგორც ძირითადი საშუალება.

შემდგომი დანახარჯები აისახება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება ინდივიდუალური აქტივის სახით, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსალოდნელია მოცემულ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის ჯგუფში შემოსვლა და დანახარჯების საიმედოდ შეფასება. უმნიშვნელო რემონტისა და ყოველდღიური საექსპლუატაციო დანახარჯები გაწევისთანავე აისახება ხარჯებში. ძირითადი საშუალების მნიშვნელოვანი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის დანახარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილი ამოიღება მოხმარებიდან.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ინდიკატორი. თუ მსგავსი ინდიკატორი არსებობს, ხელმძღვანელობა აფასებს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალურ ღირებულებასა და მისი გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესით. საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურების ზარალი აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში. აქტივისთვის გასულ წლებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ანულირდება, როდესაც შესაფერისია, თუ მოხდა აქტივის

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების ან რეალური ღირებულების, შემცირებული გაყიდვის დანახარჯებით, განსაზღვრისას გამოყენებული შეფასებების ცვლილებები.

ძირითადი საშუალებების გასვლიდან მიღებული შემოსულობები და ზარალი განისაზღვრება შემოსული თანხების საბალანსო ღირებულებასთან შედარებით და აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში „სხვა არასაოპერაციო შემოსავალში/(დანახარჯებში), წმინდად“.

ცვეთა. მიწას და მიმდინარე მშენებლობებს ცვეთა არ ერიცხებათ. სხვა ძირითადი საშუალებების ცვეთა გამოითვლება წრფივი მეთოდის გამოყენებით მათი ღირებულების ან გადაფასებული თანხების ნარჩენი ღირებულების გადასანაწილებლად მათ დარჩენილ სასარგებლო მომსახურების ვადაზე:

მიწა	ცვეთა არ ერიცხება
შენობა - ნაგებობები	3-50 წელი
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	2-18 წელი
ავტომობილები	2-10 წელი
საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	2-5 წელი

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის შეფასებული ღირებულება, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებდა აქტივის გასვლიდან, გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯების გამოკლებით, სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულების შემდგომ მისი მდგომარეობის გათვალისწინებით. აქტივების ნარჩენი ღირებულებები და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და კორექტირდება, საჭიროების შემთხვევაში, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

არამატერიალური აქტივები. კომპანიის ყველა არამატერიალურ აქტივს განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადა გააჩნია და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ პროგრამულ უზრუნველყოფის ლიცენზიებს.

შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიები კაპიტალიზდება მათი შეძენისა და გამოსაყენებლად მომზადებისთვის გაწეული დანახარჯების საფუძველზე. კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ყველა სხვა დანახარჯი, მაგალითად მოვლა-შენახვის დანახარჯები, აისახება ხარჯებში გაწევისთანავე.

პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიები წრფივი მეთოდით ამორტიზდება 1-5 წლის განმავლობაში. ამორტიზაციის საფასური წარმოდგენილია მოგების ან ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და სხვა სრულ შემოსავალში, „საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯების“ ნაწილში (შენიშვნა 5).

გაუფასურების შემთხვევაში არამატერიალური აქტივის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება მის გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის უმაღლეს ღირებულებამდე.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება. აქტივებს, რომლებსაც ერიცხება ცვეთა და ამორტიზაცია, გაუფასურებაზე აფასებენ მაშინ, როდესაც მოვლენების ან გარემოებების ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება არ იყოს ანაზღაურებადი. გაუფასურების ზარალი აღიარდება იმ თანხის ოდენობით, რა თანხითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის ანაზღაურებად ღირებულებას. ანაზღაურებადი ღირებულება არის აქტივის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალურ ღირებულებასა და მის გამოყენებით მისაღებ ღირებულებას შორის უდიდესი. გაუფასურების შეფასების მიზნებისათვის აქტივები დაჯგუფებულია ყველაზე დაბალ დონეზე, რომელ დონეზეც ხდება დამოუკიდებელი ფულადი ნაკადების შემოსვლა (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულები). ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ხდება არაფინანსური აქტივების ადრინდელი გაუფასურებების გადახედვა მასში შესაძლო კორექტირების გამოვლენის მიზნით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტები - შეფასების ძირითადი პირობები.

რეალური ღირებულება წარმოადგენს ფასს, რომელიც მიიღებოდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდებოდა ვალდებულების გადასაცემად ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღით გარიგებისას. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიური ბაზარი. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება, რომლებითაც ვაჭრობენ აქტიურ ბაზარზე, განისაზღვრება ინდივიდუალური აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასის გავრცელებით საწარმოს ხელთ არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების რაოდენობაზე. ეს ასეა მაშინაც კი, როდესაც ბაზრის ჩვეულებრივი დღიური ვაჭრობის მოცულობა საკმარისი არ არის ფლობილი რაოდენობის ასათვისებლად და ერთი გარიგებით პოზიციის გაყიდვის დაკვეთამ შეიძლება გავლენა იქონიოს კოტირებულ ფასზე.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების შეფასებისათვის, რომელთა საბაზრო ფასის შესახებ ინფორმაცია არ არის, გამოიყენება შეფასების ისეთი ხერხები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელები ან მოდელები რომლებიც ეფუძნება ე.წ. „გაშლილი ხელის მანძილის“ პრინციპით შესრულებული ოპერაციებს ან ინვესტიციის მიმღების ფინანსური მონაცემებს. რეალური ღირებულების შეფასებების გაანალიზება ხდება რეალური ღირებულების შემდეგი იერარქიის გამოყენებით: (i) პირველი დონე გახლავთ იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიურ ბაზარზე კოტირებული (დაუკორექტირებელი) ფასებით შეფასება, (ii) მეორე დონის შეფასება გახლავთ შეფასების ხერხების გამოყენებით შეფასება, როდესაც აქტივის ან ვალდებულების ყველა არსებითი მონაცემები დაკვირვებადია ან პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან ირიბად (მაგ. წარმოებულია ფასებიდან), და (iii) მესამე დონის შეფასებები გახლავთ შეფასებები, რომლებიც არ ეფუძნება მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (ანუ შეფასებისათვის საჭიროა მნიშვნელოვანი არა-დაკვირვებადი ინფორმაცია). რეალური ღირებულების დონეების იერარქიაში ცვლილებები ხორციელდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. იხილეთ შენიშვნა 19.

გარიგების დანახარჯები გახლავთ დამატებით დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ მიეკუთვნება ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენას, გამოშვებას ან გასვლას. დამატებითი დანახარჯი არის დანახარჯი, რომელიც არ გაიწეოდა, მოცემული ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. გარიგების დანახარჯები მოიცავენ სააგენტოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟისთვის (მათ შორის თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მოქმედებენ, როგორც გაყიდვების აგენტები) გადახდილ საფასურს და საკომისიოს, და აგრეთვე სატრანსფერო გადასახადებს და მოსაკრებლებს. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავენ სავალო პრემიას ან ფასდაკლებებს, ფინანსურ დანახარჯებს ან შიდა ადმინისტრაციულ ან მფლობელობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება („AC”) არის თანხა, რომელიც მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტის საწყისი აღიარების თანხას, გამოკლებული ძირითადი თანხის გადახდა, დამატებული დაგროვილი პროცენტი, და ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, შემცირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით *(“ECL”).* დაგროვილი პროცენტი მოიცავს საწყისი აღიარებისას გადავადებული გარიგების დანახარჯების ამორტიზაციას და ნებისმიერ პრემიას ან დისკონტის ვადის დაფარვამდე, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით. დაგროვილი საპროცენტო შემოსავალი და დაგროვილი საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის როგორც დაგროვილი კუპონი და ამორტიზებული დისკონტი ან პრემია (წარმოშობისას გადავადებული საზღაურის ჩათვლით, თუ ასეთი არსებობს) ცალკე არ აისახება და შედის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე განაწილების მეთოდი, ისე რომ საბალანსო ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი) იქნეს მიღებული. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომლის მეშვეობით ზუსტად დისკონტირდება სავარაუდო მომავალი ფულადი გადახდები ან შემოსავლები (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გარეშე) ფინანსური ინსტრუმენტის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მომსახურების ვადაზე ან საჭიროების შემთხვევაში, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადები პროცენტის შემდეგი ფასწარმოქმნის თარიღამდე, გარდა პრემიისა ან ფასდაკლებისა, რაც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის მითითებულ მცოცავ განაკვეთზე, ან სხვა ცვლადებზე, რომელთა მნიშვნელობის საბაზრო განაკვეთების მიხედვით განსაზღვრა არ ხდება. მსგავსი პრემიები ან ფასდაკლებები ამორტიზდება ინსტრუმენტის მთლიანი მომსახურების ვადის განმავლობაში. დისკონტირებული ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ყველა გადახდილ ან მიღებულ საფასურს, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების (“POCI”) შემთხვევაში თავდაპირველი აღიარებისას უნდა განისაზღვროს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, მაგალითისთვის, სახელშეკრულებო გადახდების ნაცვლად, ის თავდაპირველი აღიარებისას მოსალოდნელი ფულადი სახსრების საფუძველზე გამოითვლება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯებით. საწყისი აღიარებისას რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა გარიგების ფასი. საწყის აღიარებაზე შემოსულობა ან ზარალი მხოლოდ მაშინ აისახება, როდესაც რეალური ღირებულება და გარიგების ფასი განსხვავებულია, რომლის მტკიცებულებასაც შეიძლება წარმოადგენდეს იმავე ინსტრუმენტის სხვა მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო ოპერაციები, ან შეფასების ხერხი, რომელიც გულისხმობს მხოლოდ ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი აღიარდება ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, რაც იწვევს მყისიერ საბუღალტრო ზარალს.

ფინანსური აქტივების (რომელთა მიწოდება მოითხოვება რეგულირებით ან ბაზრის კონვენციით („ჩვეულებრივი“ შესყიდვები და გაყიდვები)) გარკვეულ ვადებში შეძენა და გაყიდვა აისახება ვაჭრობის თარიღით, რაც გახლავთ თარიღი, როდესაც ჯგუფმა აიღო ფინანსური აქტივის მიწოდების ვალდებულება. ყველა სხვა შეძენა აღიარდება მაშინ, როდესაც საწარმო გახდება მოცემული ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მონაწილე მხარე.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს შეფასების შემდეგ კატეგორიებად აჯგუფებს: რეალური ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით (‘FVTPL’), რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (‘FVOCI’) და ამორტიზებული ღირებულებით (‘AC’). ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნეს მოდელზე, რომელიც გამოიყენება ფინანსური აქტივების მართვისთვის; და (ii) ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე.

ჯგუფის ყველა აქტივი ექცევა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასების კატეგორიაში 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და შედგება „სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისგან“ და „ფულადი სახსრებისგან და მათი ეკვივალენტებისგან“.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ბიზნეს მოდელი. ბიზნეს მოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი თავის აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოსაქმნელად - ჯგუფის მიზანია (i) ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით ('სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობილი'), თუ (ii) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ისე აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების მიღება ('სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობილი') ან, თუ არც (i) და არც (ii) შესაფერისი არ არის, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება „სხვა" ბიზნეს მოდელში და შეფასდება რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით ('FVTPL').

ჯგუფის აქტივებისთვის (პორტფელის დონეზე) ბიზნეს მოდელი განისაზღვრება ჯგუფის მიერ შეფასების თარიღით ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნების მისაღწევად განხორციელებული საქმიანობის შესახებ შესაფერისი მტკიცებულების საფუძველზე. ჯგუფის მიერ ბიზნეს მოდელის განსაზღვრისთვის გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს: პორტფელის დანიშნულებას და შემადგენლობას, წარსულ გამოცდილებას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მიიღებოდა ფულადი ნაკადები შესაბამისი აქტივებიდან.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ფულადი ნაკადების მახასიათებლები. როდესაც ბიზნეს-მოდელი გულისხმობს აქტივების ფლობას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად და გასაყიდად, მაშინ ჯგუფი შეაფასებს ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას ("SPPI"). წარმოებულ ფინანსური აქტივებთან დაკავშირებით გაითვალისწინება მათი მთლიანი ფულადი ნაკადები შესაბამისობა SPPI-მახასიათებელთან. შეფასებისას ჯგუფი ითვალისწინებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების თანმიმდევრულია თუ არა, ანუ პროცენტში მხოლოდ საკრედიტო რისკი და ფულის დროითი ღირებულებაა გათვალისწინებული თუ სხვა საბაზისო რისკები და მოგების მარჟა.

როდესაც სახელშეკრულებო პირობები მოიცავს რისკს ან ცვალებადობას, რომელიც საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების თანმიმდევრულია, მაშინ ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და შეფასდება, როგორც „რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგება-ზარალში ასახვით". SPPI-ს შეფასება ხდება აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას და შემდეგ მისი ხელახლა შეფასება არ ხდება.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნეს მოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნეს მოდელის შეცვლიდან პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნეს მოდელი მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაცია.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – საკრედიტო ზარალის ანარიცხი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის. ჯგუფი პერსპექტიულ საფუძველზე აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ამორტიზირებული ღირებულებით და რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის, ისევე როგორც სასესხო ვალდებულებისა და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილი რისკისთვის და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის. ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღით აფასებს ფინანსური და სახელშეკრულებო აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს წმინდა გაუფასურების ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში აისახება: (i) მიუკერძოებელი და ალბათობით შეწონილი თანხა, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა მიზანშეწონილი და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია მეტისმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო ვითარების პროგნოზის შესახებ.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის გარეშე.

ჯგუფი იყენებს ფასს 9-ს გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაზომად, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხს ყველა სავაჭრო მოთხოვნისათვის.

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისთვის ჯგუფი იყენებს გაუფასურების ზოგად მოდელს, რაც ეფუძნება თავდაპირველი აღიარების შემდგომ საკრედიტო ხარისხს.

შენიშვნაში 18 მოცემულია ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გამოყენებული მონაცემების, დაშვებებისა და შეფასების ხერხების შესახებ, მათ შორის იმის ახსნა, ჯგუფი როგორ იყენებს სამომავლო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის დროს.

ფინანსური აქტივები – ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები მთლიანად ან ნაწილობრივ ჩამოიწერება, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს თანხის ამოღების ყველა პრაქტიკულ შესაძლებლობას და დაასკვნის, რომ აღარ არსებობს თანხის ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფმა შეიძლება ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომელთა მიმართ აღსრულების ღონისძიებები ჯერ კიდევ ხორციელდება, როდესაც ჯგუფი ცდილობს იმ თანხების ამოღებას, რომელთა გადახდის სახელშეკრულებო უფლება არსებობს, თუმცა, არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები - აღიარების შეწყვეტა. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლების ვადის გასვლა ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო გარიგება, რომლითაც (i) ავრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და უკუგება ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და უკუგება არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული.

ჯგუფი გადაცემულ აქტივზე კონტროლს ინარჩუნებს, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და, აქტივის გადაცემაზე ყოველგვარი დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ფინანსური აქტივები – მოდიფიცირება. ზოგჯერ ჯგუფი ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობებთან დაკავშირებით ხელახლა მოილაპარაკებს ან სხვაგვარად ახორციელებს მის მოდიფიცირებას. ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო პირობების ეს მოდიფიცირება არსებითია თუ არა, სხვა ფაქტორებთან ერთად შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით.

თუ მოდიფიცირებული პირობები არსებითად განსხვავებულია, თავდაპირველი აქტივიდან ფულად ნაკადებზე უფლება შეწყდება და ჯგუფი შეწყვეტს თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარებას და ახალ აქტივს აღიარებს რეალური ღირებულებით. აღიარების თარიღად მიიჩნევა თავდაპირველი აღიარების თარიღი გაუფასურების შემდგომი გამოთვლის მიზნებისათვის, მათ შორის იმის განსაზღვრისთვის, ადგილი ჰქონდა თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან გაზრდას. ჯგუფი შეაფასებს ასევე ახალი სესხი ან სავალო ინსტრუმენტი აკმაყოფილებს თუ არა მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას (“SPPI”) კრიტერიუმებს. აღიარება შეწყვეტილი თავდაპირველი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ახალი, მნიშვნელოვნად მოდიფიცირებული აქტივის რეალურ ღირებულებას შორის ნებისმიერი სხვაობა მოგება-ზარალში აღიარდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს განსხვავება მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალ-ოპერაციას.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ისეთ ვითარებაში, როდესაც ხელახლა მოლაპარაკება გამოწვეული იყო მხარის ფინანსური სირთულეებით და თავდაპირველად შეთანხმებული გადახდების განხორციელების უუნარობით, ჯგუფი ადარებს თავდაპირველ და გადასინჯულ ფულად ნაკადებს, რათა შეაფასოს აქტივის რისკები და უკუგება მნიშვნელოვნად განსხვავებულია თუ არა ხელშეკრულების მოდიფიცირების შედეგად. თუ რისკები და უკუგება არ იცვლება, მაშინ მოდიფიცირებული აქტივი მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიცირება აღიარების შეწყვეტას არ გამოიწვევს. ჯგუფი ხელახლა ითვლის მთლიან (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით (ან კრედიტით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის ("POCI" აქტივები) დისკონტირებულ თანხასა და მოდიფიცირების შემოსულობა ან ზარალს აღიარებს მოგება-ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც „შემდგომი ამორტიზირებული ღირებულებით" ("AC"), გარდა (i) "რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა" ("FVTPL"): ეს კლასიფიკაცია მოიცავს წარმოებულებს, სავაჭროდ ფლობილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც შემძენის მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული თავდაპირველი აღიარებისას და (ii) ფინანსური საგარანტიოს ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება ხვდება სხვა ფინანსური ვალდებულებების შეფასების კატეგორიაში 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მოიცავს „სავაჭრო და სხვა დავალიანებებს" და „ნასესხებ სახსრებს" ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ფინანსური ვალდებულებები – აღიარების შეწყვეტა. ფინანსური ვალდებულებების აღიარება შეწყდება, როდესაც ისინი დაიფარება (ანუ როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულდება, გაუქმდება ან ვადა ამოეწურება).

ჯგუფსა და მის თავდაპირველ გამსესხებლებს შორის მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობების მქონე სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა, ასევე არსებული ფინანსური ვალდებულებების პირობების მნიშვნელოვანი მოდიფიცირება, აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობებით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულება, გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით და მიღებული საკომისიოს გამოკლებით, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით, სულ მცირე 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულებისგან. ამასთან, ითვალისწინებენ სხვა ხარისხობრივ ფაქტორებსაც, როგორიცაა მაგალითად ვალუტა, რომელშიც ინსტრუმენტია გამოსახული, საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება, ინსტრუმენტის კონვერსიის ახალი პირობები და სესხის პირობების ცვლილება. როდესაც სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება დაფარვის სახით აღირიცხება, ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი ან საკომისიო აღიარდება დაფარვისას წარმოქმნილ შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება დაფარვის სახით არ აღირიცხება, ნებისმიერი დანახარჯით ან საკომისიოთი კორექტირდება ვალდებულების საბალანსო ღირებულება და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ვალდებულების დარჩენილ ვადაში.

ვალდებულებების მოდიფიცირება, რომელიც არ იწვევს ვალდებულებების დაფარვას, აღირიცხება, როგორც შეფასების ცვლილება, კუმულაციური ("catch up") მეთოდით, შემოსულობის ან ზარალის

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

მოგება-ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა ეკონომიკური შინაარსით მიეკუთვნება მფლობელების კაპიტალთან დაკავშირებულ ოპერაციას.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და ნეტო თანხა აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს აღიარებული თანხების იურიდიულად აღსრულებადი უფლება და არსებობს ნეტო საფუძველზე ანგარიშსწორების ან ერთდროულად აქტივის რეალიზებისა და ვალდებულების ანგარიშსწორების განზრახვა. ურთიერთგადაფარვის მსგავსი უფლება: (ა) არ უნდა იყოს დამოკიდებული რაიმე სამომავლო მოვლენაზე და (ბ) იურიდიულად აღსრულებადი უნდა იყოს ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებებში: (i) ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობისას, (ii) დეფოლტი და (iii) გადახდისუნარიანობა ან გაკოტრება.

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს ბანკებში და სხვა მოკლევადიან, მაღალი ლიკვიდობის მქონე ინვესტიციებს, რომელთა თავდაპირველი დაფარვის ვადა სამ თვემდეა. ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები აისახება ამორტიზებული ღირებულებით, რადგან: (i) ისინი არსებობს სახელშეკრულებო და იმ ფულადი ნაკადის მიღებისთვის, რომელიც მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას ("SPPI") წარმოადგენს, და (ii) მათ მინიჭებული არა აქვთ რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებულის კატეგორია. მახასიათებლებს, რომლებიც მხოლოდ კანონმდებლობით განისაზღვრება, როგორიცაა მაგალითად სავალო ვალდებულებების რესტრუქტურიზაციის კანონმდებლობა გარკვეულ ქვეყნებში, გავლენა არა აქვს მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდის ტესტზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ის სახელშეკრულებო პირობებში აისახება, ისე რომ ის მაინც ძალაში იქნება, კანონმდებლობა რომც შეიცვალოს. შეზღუდული ნაშთები გამოირიცხება ფულადი სახსრების და მათი ექვივალენტებისაგან ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. ნაშთები, რომელთა გადაცვლაზე ან რომელთა მეშვეობით ვალდებულების ანგარიშსწორებაზე მინიმუმ თორმეტ თვიანი შეზღუდვა მაინც არსებობს, საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ, აისახება სხვა გრძელვადიან აქტივებში.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები – სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომში აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა დავალიანებები. სავაჭრო ვალდებულების დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც კონტრაგენტი ასრულებს თავის მოვალეობებს, ხელშეკრულების ფარგლებში, იგი თავდაპირველად საწყისი ღირებულებით აღიარდება, შემდეგ კი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ჯგუფის სავაჭრო დავალიანებები ძირითადად მოიცავს არაუზრუნველყოფილ დავალიანებებს დაკავშირებული მხარეების მიმართ, შეძენილი პროდუქციისთვის, რომელიც 1-ელ შენიშვნაში აღწერილი სააგენტო ურთიერთობის შედეგადა არის შეძენილი.

იჯარა. იჯარის პირობები მოილაპარაკება ინდივიდუალურ საფუძველზე და მოიცავს სხვადასხვა პირობების და მდგომარეობების ფართო სპექტრს. იჯარის შეთანხმებებით არ ხდება შეთანხმების პირობების დაკისრება, მაგრამ იჯარით გადაცემული აქტივებია შეიძლება რომ გამოყენებული იქნეს როგორც სესხის უზრუნველყოფა. იჯარა აღაიარდება აქტივის გამოყენების უფლებით და როგორც შესატყვისი ვალდებულება იმ თარიღით, როდესაც იჯარით გადაცემული აქტივი ჯგუფის მიერ გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია. ყოველი იჯარის გადახდა გადანაწილდება ვალდებულებას და საფინანსო ხარჯებს შორის.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

საფინანსო დანახარჯები დაირიცხება მოგებაში ან ზარალში იჯარის ვადების განმავლობაში, იმისათვის, რომ უზრუნველყოს მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი ვალდებულების ნარჩენ ნაშთებზე ყოველი პერიოდისთვის. აქტივებს, გამოყენების უფლებით, ერიცხებათ ცვეთა უფრო მოკლე სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე აქტივებისთვის და იჯარის პირობისთვის წრფივი მეთოდით. იჯარიდან წარმოქმნილი აქტივები და ვალდებულებები თავდაპირველად ფასდება ამჟამინდელი ღირებულების საფუძველზე. იჯარის ვალდებულებები მოიცავს შემდგომი იჯარის გადახდების წმინდა ამჟამინდელ ღირებულებას, მათ შორის: ფიქსირებული გადახდები (მოიცავს არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს) , შემცირებული ნებისმიერი იჯარის წახალისების მოთხოვნით; ინდექსზე ან განაკვეთზე დაფუძნებული იჯარის ცვლადი გადახდები; თანხები, რომელიც მოიჯარის მიერ არის გადასახდელი ნარჩენი ღირებულების გარანტიით; შეძენის ოფციონის შესრულების ფასი, თუ მოიჯარე გონივრულად დარწმუნებულია ამ ოფციონის შესრულებაზე და იჯარის შეწყვეტისთვის დაკისრებული ჯარიმების გადახდა, თუ იჯარის პირობები ასახავს მოიჯარის ამ ოფციონის შესრულებას. იჯარის გადახდები დისკონტირდება იჯარაში გათვალისწინებული საპროცენტო განაკვეთით, იმ შემთხვევაში, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა შესაძლებელია ან ჯგუფის ნაზრდი სასესხო განაკვეთით.

აქტივები გამოყენების უფლებით ფასდება თვითღირებულებით და მოიცავს შემდეგს: იჯარის ვალდებულების თავდაპირველი შეფასების თანხას; ნებისმიერ იჯარის გადახდას, რომელიც განხორციელდა დაწყების თარიღით ან მანამდე, შემცირებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წახალისებით; ნებისმიერ თავდაპირველ პირდაპირ ხარჯებს და აღდგენის ხარჯებს. გადახდილი ავანსები, რომლებიც დაკავშირებულია მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალფასიანი, სწრაფადცვეთადი აქტივების იჯარასთან აღიარდება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, როგორც დანახარჯი, მოგებაში ან ზარალში. მოკლევადიანი იჯარა ის იჯარაა, რომელსაც გააჩნია 12 თვეზე ნაკლები იჯარის პირობა.

იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციები მოიცავს ძირითადი საშუალებების იჯარების გარკვეულ რაოდენობას ჯგუფში. ეს პირობები გამოყენებულია საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმიზაციისთვის ხელშეკრულებების მართვისას. ვადის გაგრძელების ან იჯარის შეწყვეტის ფლობილი ოფციების უმეტესობა შესრულებადია მხოლოდ ჯგუფის მიერ და არა შესაბამისი მეიჯარის მიერ.

იჯარის პირობის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც ქმნის ვადის გაგრძელების ოფციის შესრულების მოტივს, და არა იჯარის შეწყვეტის შესრულების ოფციას. ვადის გაგრძელების ოფციები (ან იჯარის შეწყვეტის შემდგომი პერიოდების ოფციები) იჯარის პირობებში მხოლოდ მაშინ იქნება შეტანილი, თუ არსებობს გონივრული რწმუნება იმისა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება). შეფასება გადაიხედება თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა ან გარემოების მნიშვნელოვანი ცვლილება, რომელიც ამ შეფასებაზე გავლენას მოახდენს და რაც იჯარის კონტროლის ფარგლებშია.

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადი ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არსებული საანგარიშგებო პერიოდისთვის ძალაში შესული კანონმდებლობის შესაბამისად.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ ცვლილებები შეიტანა საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომლის მიხედვით კომპანიები (გარდა ბანკების, საკრედიტო კავშირების, სადაზღვევო კომპანიების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და ლომბარდებისა) ვალდებული არ არიან გადაიხადონ მოგების გადასახადი 2017 წლის 1 იანვრიდან გამომუშავებულ მოგებაზე მანამ, სანამ არ მოხდება აღნიშნული მოგების განაწილება ან აღიარებული განაწილება დივიდენდის სახით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის განაკვეთია 15% დარიცხულ თანხაზე (ანუ ნეტო დივიდენდები იბეგრება 5%-იანი განაკვეთით და დარიცხული თანხის მისაღებად უნდა გაიყოს 0.85-ზე) ფიზიკური პირების ან არარეზიდენტი იურიდიული პირებისათვის დივიდენდის გადახდის მომენტში. რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე 2017 წლის 1 იანვრიდან მოგებიდან გადახდილი დივიდენდები არ იბეგრება.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში აკუმულირებულ მოგებაზე დივიდენდები ექვემდებარება მოგების გადასახადით დაბეგვრას მთლიან თანხაზე, შემცირებული შესაბამისი საგადასახადო კრედიტის თანხით, რომელიც გამოითვლება, როგორც დასაბეგრ მოგებაზე, იგივე პერიოდში მთლიანი წმინდა მოგების საპირისპიროდ, გამოცხადებული და გადახდილი კორპორატიული მოგების გადასახადის წილი, გამრავლებული გასანაწილებელ დივიდენდებზე. თუმცა, საგადასახადო კრედიტის თანხა არ უნდა აღემატებოდეს განაწილებულ დივიდენდებზე ფაქტიურ მოგების გადასახადს.

დივიდენდების განაწილების შედეგად წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც მოგების გადასახადის ხარჯი იმ პერიოდში, როდესაც გამოცხადდა დივიდენდები, მიუხედავად ფაქტიურად გადახდის თარიღისა, ან იმ პერიოდში, როდესაც განხორციელდა დივიდენდების გადახდა. პირობითი საშემოსავლო საგადასახადო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნებოდა დივიდენდების გადახდისას, არ არის აღიარებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

დივიდენდების განაწილების გარდა გადასახადი გადასახდელია იმ ხარჯებსა და სხვა გადახდებზე, რომლებიც არ არიან დაკავშირებულნი ეკონომიკურ საქმიანობასთან - აქტივების ან მომსახურების უფასო მიწოდება და წარმომადგენლობითი დანახარჯები, რაც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა გადახდილი ავანსი საწარმოებზე, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან პრივილეგირებული საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში და სხვა გარკვეული ოპერაციები მსგავს საწარმოებთან, ისევე როგორც ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ პირებზე გაცემული სესხები, მაშინვე დაბეგვრადია. მსგავსი გადასახადები, სხვა გადასახადებთან ერთად, პრივილეგირებული საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში დარეგისტრირებული საწარმოებისაგან აღნიშნული გადახდილი ავანსის სანაცვლოდ მიღებულ აქტივებზე ან მომსახურებებზე მოთხოვნილი საგადასახადო კრედიტის გამოკლებით, ან ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტებზე გაცემული სესხების ამოღების გამოკლებით, აღირიცხება „გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა " „საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯების" ნაწილში.

გაურკვეველი საგადასახადო პოზიცია. ხელმძღვანელობა კომპანიის გაურკვეველ საგადასახადო პოზიციას აფასებს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადისთვის, რაც განისაზღვრება ხელმძღვანელობის მიერ, რომ უფრო მეტად სავარაუდოა, რომ გამოიწვევს დამატებითი გადასახადების დაკისრებას საგადასახადო ორგანოების მხრიდან კითხვები რომ დაისვას. აღნიშნული შეფასება ეფუძნება იმ საგადასახადო კანონმდებლობის ან მსგავს საკითხებზე სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტირებას, რომლებიც ძალაშია ამჟამად ან ძალაში იქნება საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისთვის. საურავებთან, პროცენტთან და მოგების გარდა სხვა გადასახადებთან დაკავშირებული ვალდებულებები აღიარდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ვალდებულებების დასაფარად საჭირო ხარჯების ხელმძღვანელების საუკეთესო შეფასების საფუძველზე. გაურკვეველი მოგების გადასახადის პოზიციები აისახება მოგების გადასახადის ხარჯში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. წარმოებულ ღირებულებაზე დამატებითი გადასახადი, დაკავშირებული გაყიდვებთან, საგადასახადო ორგანოებისათვის გადახდილი უნდა იქნეს შემდეგი მოვლენებისას, რომელიც უფრო ადრე მოხდება: (ა) დებიტორული დავალიანებების ამოღება კლიენტებისაგან ან (ბ) საქონლის ან მომსახურების მიწოდება კლიენტებისათვის. საზოგადოდ, გადასახდელი დღგ ამოღებადია ჩასათვლელი დღგ-ის საპირისპიროდ, დღგ-ის ანგარიშფაქტურის მიღებისას. საგადასახადო ორგანოების მიერ ნებადართულია დღგ-ის ჩათვლა ნეტო საფუძველზე.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების შემენასთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ 5-10 წლით გადავადდება საწარმოებისათვის, რომელთაც 20%-ზე მეტი დღგ-გან გათავისუფლებული ბრუნვა აქვთ.

2015 წლის 7 დეკემბერს, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ გამოსცა ბრძანება #407, რის მიხედვითაც გადასახადის გადამხდელთა ვალდებულებები ყველა გადასახადში, კორპორაციული მოგების გადასახადის ჩათვლით და ყველა გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო გადახდა აღირიცხებოდა კონსოლიდირებულ საგადასახადო ანგარიშზე. შედეგად, ყველა საგადასახადო ვალდებულება და საგადასახადო აქტივები წარდგენილი იყო წმინდა საფუძველზე 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შედეგობრივი ნაშთები მოხსენებულია სხვა საგადასახადო მოთხოვნაში, წმინდად და სხვა საგადასახადო დავალიანებაში, წმინდად.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, კომპანია ექვემდებარება დღგ-ს ადგილობრივი გაყიდვებისთვის, ხოლო საექსპორტო გაყიდვები თავისუფალია დღგ-სგან. შესაბამისად, იმის გამო, რომ კომპანია წინასწარ იხდის დღგ-ს ფილიალისგან პროდუქციის შემენისას, ამავე დროს ის თავისუფალია დღგ-სგან ამ პროდუქციის საექსპორტო გაყიდვებისას (შენიშვნა 1). სხვაობის შედეგად, ჯგუფი აგროვებს დღგ-ს წინასწარი გადახდის მნიშვნელოვან ნაშთებს, რომელიც ჩაითვლება სხვა საგადასახადო დავალიანებაში წლის განმავლობაში.

მარაგები. მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება განისაზღვრება საშუალო შეწონილი მეთოდის საფუძველზე. მზა პროდუქციის და დაუმთავრებელი წარმოების თვითღირებულება მოიცავს ნედლეულს და მასალებს, პირდაპირ შრომით დანახარჯებს, სხვა პირდაპირ დანახარჯებსა და დაკავშირებულ საწარმოო ზედნადებ ხარჯებს (ჩვეულებრივი საწარმოო წარმადობის საფუძველზე), მაგრამ არ მოიცავს სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება განისაზღვრება როგორც ჩვეულებრივი ბიზნეს-საქმიანობიდან დადგენილ გასაყიდი ფასით, შემცირებული დასრულებისათვის საჭირო დანახარჯებითა და გაყიდვის ხარჯებით.

გადახდილი ავანსი. გადახდილი ავანსი აღირიცხება თვითღირებულებით, შემცირებული გაუფასურების ანარიცხებით. გადახდილი ავანსი კლასიფიცირდება, როგორც გრძელვადიანი, როდესაც მოსალოდნელია, რომ გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება მიღებული იქნება ერთი წლის შემდეგ, ან, როდესაც გადახდილი ავანსი დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც საწყისი აღიარებისას კლასიფიცირებული იქნება როგორც გრძელვადიანი. აქტივის შესაძენად გადახდილი ავანსები გადადის ამ აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის მიერ აქტივზე კონტროლის მოპოვების შემდეგ და როდესაც მოსალოდნელია, რომ ამ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოვა.

სხვა გადახდილი ავანსები მოგება-ზარალში ჩამოიწერება გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული საქონლის ან მომსახურების მიღებისას.

როდესაც არსებობს მინიშნება, რომ აქტივები, საქონელი ან მომსახურება, დაკავშირებული გადახდილ ავანსთან, არ იქნება მიღებული, მაშინ გადახდილი ავანსის საბალანსო ღირებულება შესაბამისად ჩამოიწერება და შესაბამისი გაუფასურების ზარალი აღიარდება წლის მოგებაში ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. ჯგუფის საწესდებო კაპიტალის ოდენობა განსაზღვრულია ჯგუფის წესდებით. ცვლილებები ჯგუფის წესდებაში უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ჯგუფის მფლობელების გადაწყვეტილების საფუძველზე. ჯგუფის საწესდებო კაპიტალი მისი დაარსების შემდეგ გაიზარდა ქარხანა N1 და ქარხანა N3-ს კომპანიასთან შერწყმის შედეგად (შენიშვნა 11).

ნასესხები სახსრები. ნასესხები სახსრები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით, გაწეული გარიგების დანახარჯების გარეშე, შემდეგ კი აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

დივიდენდები. დივიდენდები აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გამოცხადება და დამტკიცება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ გამოცხადებული დივიდენდები აისახება შემდგომი მოვლენების შესახებ განმარტებით შენიშვნებში.

ამონაგების აღიარება. ამონაგები არის შემოსავალი, რომელიც წარმოიქმნება ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობისას. ამონაგები აღიარდება გარიგების ფასით. გარიგების ფასი არის ანაზღაურება, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის დაპირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის შედეგად, მესამე მხარის სახელით ამოღებული თანხების გარეშე.

ამონაგები აღიარდება დღგ-ს გარეშე.

ჩამოსხმის მომსახურების გაყიდვები. კომპანია უზრუნველყოფს ჩამოსხმის მომსახურების გაწევას ფილიალისთვის მომსახურების შეთანხმების საფუძველზე (შენიშვნა1). ამონაგები მომსახურების გაწევიდან აღიარდება დროის განმავლობაში იმ საანგარიშო პერიოდის დროს, როდესაც ეს მომსახურება გაიწევა, პროდუქციის რაოდენობის მითითებით და შესატყვისი ფასით თითოეულ ბოთლზე, როგორც შეთანხმებით არის განსაზღვრული. ამონაგები აღიარდება იმ თანხაზე, რომელზეც კომპანიას ინვოისის გაცემის უფლება აქვს. კლიენტზე ინვოისი გაიცემა ყოველთვიურ საფუძველზე და ანაზღაურება გადახდილი უნდა იყოს ინვოისის გაცემისას.

დაფინანსების კომპონენტები. ჯგუფი არ მოელის ისეთი ხელშეკრულებების გაფორმებას, სადაც დაპირებული საქონლისა და მომსახურების მომხმარებლისათვის გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ გადახდას შორის პერიოდი ერთ წელს აღემატება. ამიტომ, ჯგუფი ფულის დროითი ღირებულების გასათვალისწინებლად არ აკორექტირებს ოპერაციის ფასებს.

საპროცენტო შემოსავალი. საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, გარდა რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებულისა, დარიცხვის საფუძველზე, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ამ მეთოდით საპროცენტო შემოსავლის სახით გადავადდება მხარეებს შორის ხელშეკრულების ყველა საკომისიო, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, ასევე ყველა პრემია ან ფასდათმობა.

საკომისიო, რომელიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, მოიცავს ჯგუფის მიერ ფინანსური აქტივის შექმნასთან ან შეძენასთან დაკავშირებულ საკომისიოს, მაგალითად, საკომისიო კრედიტუნარიანობის შეფასებისთვის, გარანტიების ან გირაოს შეფასებისა და აღრიცხვისთვის, ინსტრუმენტის პირობებზე მოლაპარაკებისთვის და ოპერაციის დოკუმენტების დამუშავებისთვის.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომლითაც მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები (მათ შორის თავდაპირველი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) დისკონტირდება თავდაპირველი აღიარებისას რეალურ ღირებულებამდე (როგორც წესი შესყიდვის ფასი). შედეგად, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირებულია კრედიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულების მიმართ გამოყენებით, გარდა (i) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც გაუფასურდა (მე-3 ეტაპი), რომელთა საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზებული ღირებულების, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის გარეშე, მიმართ გამოყენებით, და (ii) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც ილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებია, რომლებისთვისაც კრედიტით კორექტირებული საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზებული ღირებულების მიმართ გამოყენებით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების საფუძველზე. კომპანია წარმოადგენს თავდაპირველად ფილიალისგან შეძენილი ბორჯომის პროდუქციის გაყიდვების აგენტს. ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების საფუძველზე აღიარდება მაშინ, როდესაც კომპანია კლიენტს მიაწვდის პროდუქციას.

მიწოდება არ განხორციელდება მანამ, სანამ პროდუქცია არ იქნება მიწოდებული კონკრეტულ ადგილზე, მოძველებისა და დაკარგვის რისკები მომხმარებელს გადაეცემა მომხმარებელი მიიღებს საქონელს ხელშეკრულების შესაბამისად, ან კლიენტმა მიიღო გაყიდვების ხელშეკრულების მიხედვით გათვალისწინებული საქონელი ან ჯგუფს ობიექტური მტკიცებულება აქვს, რომ მიღებისთვის საჭირო ყველა კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია. ამონაგები გაყიდვებიდან, რომელიც სააგენტო შეთანხმების საფუძველზეა, ფასდება გაყიდული საქონელის მიღებული ანაზღაურების რეალური ღირებულებით (გაყიდვების ფასი) ან თვითღირებულებით შემცირებული მოთხოვნით (შეძენის ფასი). ტრანსპორტირების ხარჯები, რომელიც დაკავშირებულია საქონელის მომწოდებლისგან კლიენტამდე მიტანასთან, კლასიფიცირებულია როგორც „დისტრიბუციის ხარჯები“ მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, სხვა სრული შემოსავლის ნაწილში.

თანამშრომელთა ანაზღაურება. ხელფასის, სარგოს, ანაზღაურებადი შვებულებისა და ბიულეტენის, ბონუსებისა და არაფულადი სარგებელის დარიცხვა ხორციელდება იმ წლის განმავლობაში, როდესაც გაწეულ იქნა დაკავშირებული მომსახურება კომპანიის თანამშრომლების მიერ. კომპანიას არ გააჩნია იურიდიული ან კონსტრუქციული მოვალეობა, რომ განახორციელოს საპენსიო ან მსგავსი სარგებლის გადახდები.

ცვლილებები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში გამოცემის შემდეგ. წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებებში გამოცემის შემდეგ ნებისმიერი ცვლილების შეტანისათვის საჭიროა ჯგუფის ხელმძღვანელობის, ვინც ამ ფინანსურ ანგარიშგებებს გამოსაცემად ამტკიცებს, დასტური.

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი აკეთებს შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახულ თანხებსა და მომდევნო ფინანსური წლისათვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე. შეფასებების და განსჯის მუდმივი შეფასება ხორციელდება და ეფუძნება ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენების მოლოდინს, რაც მიჩნეულია, რომ გონივრული იქნება არსებულ გარემოებებში. ხელმძღვანელობა იყენებს აგრეთვე განსჯას, შეფასებებთან ერთად, სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. განსჯა, რომელსაც შეუძლია ყველაზე დიდი გავლენის მოხდენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახულ თანხებზე და მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე, მოიცავს შემდეგს:

დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციების საწყისი აღიარება. ჩვეულებრივი საქმიანობისას ჯგუფი ახორციელებს ოპერაციებს თავის დაკავშირებულ მხარეებთან. ფასს 9 მოითხოვს ფინანსური ინსტრუმენტების საწყის აღიარებას მათი რეალური ღირებულების საფუძველზე. როდესაც არ არსებობს აქტიური ბაზარი მსგავსი ოპერაციებისათვის, განსჯა გამოიყენება იმის განსაზღვრისათვის, გარიგებები

ხორციელდება საბაზრო თუ არასაბაზრო საპროცენტო განაკვეთებით. განსჯა ეფუძნება არადაკავშირებულ მხარეებთან მსგავსი ტიპის ოპერაციების ფასებსა და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ანალიზს. დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთების ვადები და პირობები აღწერილია 21-ე შენიშვნაში.

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა. ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრა განსჯის საკითხია და ეფუძნება მსგავს აქტივებთან დაკავშირებულ

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

გამოცდილებას. აქტივებში განივთებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი, ძირითადად, გამოყენებისას მოიხმარება. თუმცა, სხვა ფაქტორები, როგორიცაა, მაგალითად ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ცვეთა, ხშირად იწვევს აქტივებში განივთებული ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას.

ხელმძღვანელობამ დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადები შეაფასა აქტივების ამჟამინდელი ტექნიკური მდგომარეობის და იმ პერიოდის შესაბამისად, რომლის განმავლობაში მოსალოდნელია, რომ აქტივები სარგებელს გამოიმუშავებენ ჯგუფისათვის. გათვალისწინებულ იქნა შემდეგი ძირითადი ფაქტორები: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რაც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებსა და მოვლა-შენახვის პროგრამაზე; და (გ) საბაზრო პირობების ცვლილებებით გამოწვეული ტექნიკური ან კომერციული მოძველება.

ფაქტობრივი სასარგებლო მომსახურების ვადები 20%-ით რომ იყოს განსხვავებული ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან, 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ცვეთაზე გავლენა იქნებოდა 129 ათასი აშშ დოლარით გაზრდა ან 103 ათასი აშშ დოლარით შემცირება (2018 წლის 31 დეკემბერი: 142 ათასი დოლარით გაზრდა, 103 ათასი დოლარით შემცირება).

სააგენტო შეთანხმებების შედეგად მიღებული ამონაგების აღიარება. ხელმძვანელობამ გამოიყენა განსჯა ამონაგების ბრუტო ნეტოს წინააღმდეგ საფუძველზე შესაფასებლად და მოსახსენებლად და განსაზღვრა, რომ ამონაგები ფილიალის საქონლის გაყიდვიდან (საწარმო საერთო კონტროლის ქვეშ) უნდა აღირიცხოს შეძენის ფასის გამოკლებით, ვინაიდან ჯგუფი ასრულებს აგენტის როლს მთელს გაყიდვის შეთანხმებაში. გათვალისწინებულ იქნა სხვადასხვა ფაქტორები იმის განსასაზღვრად, ჯგუფი მოქმედებდა როგორც აგენტი თუ მთავრი მოქმედი პირი, რაც მთავარია, არის თუ არა ჯგუფი მთავარი მოვალე კლიენტისათვის, აქვს თუ არა მარაგებისა და საკრედიტო რისკი და ფასის დადგენისას მოქმედების თავისუფლება. გათვალისწინებულ იქნა ის ფაქტი, რომ ჯგუფს არ გააჩნია გაყიდვების განყოფილება და გაყიდვების პირობები (რაც მოიცავს გაყიდვების ფასებსა და რაოდენობებს) თანხმდება ფილიალსა და საბოლოო კლიენტებს შორის პირდაპირ.

იმ შემთხვევაში, თუ კომპანია ჩაითვლებოდა მთავარ მოქმედ პირად და არა აგენტად, ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის წარმოადგენდა ბრუტო ამონაგებს 21,670 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 17,262 ათასი აშშ დოლარი) და გაყიდვების ღირებულება შეადგენდა 19,973 ათას აშშ დოლარს (2018: 16,838 ათასი აშშ დოლარი).

ფუნქციონალური ვალუტა. ჯგუფში მყოფი თითოეული საწარმოს ფუნქციონალური ვალუტის განსაზღვრისას გამოყენებული იყო ხელმძღვანელობის განსჯა. აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის ქართული საწარმოების ფუნქციონალურ ვალუტად განისაზღვრა აშშ დოლარი იმის საფუძველზე, რომ: ა) საწარმოები მნიშვნელოვნად ინტერ-დაკავშირებულია და ისინი ერთ ბიზნესად უფრო მუშაობენ, ვიდრე ავტონომიურად; ბ) ქართული ოპერაციების ამონაგებები და დანახარჯები დივერსიფიცირებულია გარკვეული რაოდენობის ქვეყნებში და ამონაგების და დანახარჯების მხრივ არცერთი ეკონომიკური გარემო არ დომინირებს; გ) მეორადი მაჩვენებლები გამოყოფს აშშ დოლარს, როგორც ვალუტას, ფინანსური საქმიანობის უმეტესობაში და ფულადი სახსრების შენარჩუნება აშშ დოლარშია. ფუნქციონალური ვალუტა რომ სხვაგვარად შეირჩეს, უცხოური ვალუტის გაცვლის შემოსულობა/ზარალი სხვაგვარი იქნებოდა.

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

ინვესტიციების კლასიფიკაცია. 2018 წლის განმავლობაში, კომპანიამ გაყიდა ნაწილი მისი წილისა შვილობილ საწარმოში (შენიშვნა 1), რამაც მფლობელობის წილი 19.7%-მდე შეამცირა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. შესაბამისად, ინვესტიციის მიმღებზე მნიშვნელოვანი გავლენის არსებობის განსასაზღვრად გამოყენებული იყო ხელმძღვანელობის განსჯა. ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ის ფლობს 20% ნაკლებ წილს, კომპანიას გააჩნია იმის ძალაუფლება, რომ მონაწილეობა მიიღოს ინვესტიციის მიმღების ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებაში და ინვესტიცია ს აღრიცხავს, როგორც ინვესტიციებს შვილობილ საწარმოებში კაპიტალ მეთოდის მიხედვით (შენიშვნა 3). ხელმძღვანელობის განსჯა ეფუძნება შემდეგს:

- კომპანიას და ინვესტიციის მიმღებს ჰყავთ ერთიდაიგივე ხელმძღვანელობა;
- კომპანია ჩართულია პოლიტიკის შემუშავების პროცესში;
- კომპანია ინვესტიციის მიმღებისთვის არსებითი ტექნიკური ინფორმაციის მიწოდებას უზრუნველყოფს.

იჯარის ვადის გაგრძელებისა და შეწყვეტის ოფციები. იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციები მოიცავს ძირითადი საშუალებების იჯარების გარკვეულ რაოდენობას ჯგუფში. ეს პირობები გამოყენებულია საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმიზაციისთვის ოპერაციებში გამოყენებული აქტივების მართვისას. ვადის გაგრძელების ან იჯარის შეწყვეტის ფლობილი ოფციების უმეტესობა შესრულებადია მხოლოდ ჯგუფის მიერ და არა შესაბამისი მეიჯარის მიერ

იჯარის პირობის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც ქმნის ვადის გაგრძელების ოფციის შესრულების მოტივს, და არა იჯარის შეწყვეტის შესრულების ოფციას. ვადის გაგრძელების ოფციები (ან იჯარის შეწყვეტის შემდგომი პერიოდების ოფციები) იჯარის პირობებში მხოლოდ მაშინ იქნება შეტანილი, თუ არსებობს გონივრული რწმუნება იმისა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება).

როგორც წესი, შენობებისა და აღჭურვილობის იჯარისთვის ყველაზე შესაფერისია შემდეგი ფაქტორები:

- თუ შეწყვეტა (ან არ გაგრძელება) დაკავშირებულია მნიშვნელოვან ჯარიმებთან, მაშინ, როგორც წესი, ჯგუფი გონივრულ ფარგლებში დარწმუნებულია, რომ გააგრძელებს (ან არ შეწყვეტს).
- თუ მოსალოდნელია, რომ რომელიმე საიჯარო ქონების გაუმჯობესებას მნიშვნელოვანი ნარჩენი ღირებულება ექნება, ჯგუფი, საზოგადოდ გონივრულ ფარგლებში დარწმუნებულია, რომ გააგრძელებს (ან არ შეწყვეტს).
- სხვა შემთხვევაში ჯგუფი ითვალისწინებს სხვა ფაქტორებს, მათ შორის იჯარის ისტორიულ ხანგრძლივობასა და დანახარჯებს, ასევე ბიზნესის შეფერხებას, რაც განპირობებული იქნება საიჯარო აქტივის ჩანაცვლებით.

იჯარის ვადა ხელახლა ფასდება, თუ ოფცია ფაქტობრივად შესრულდება (ან არ შესრულდება) ან ჯგუფი მოვალე გახდება, რომ ის შეასრულოს (ან არ შეასრულოს). გონივრულობის ფარგლებში დარწმუნების შეფასება გადაისინჯება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მნიშვნელოვანი მოვლენა მოხდება ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რაც გავლენას ახდენს ამ შეფასებაზე და მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება.

5 ახალი ან გადასინჯული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

ჯგუფმა ასევე არჩია ფასს 16-ის ადრეული მიღება 2018 წლის 1 იანვრიდან.

ქვემოთ ჩამოთვლილი სტანდარტები, რომლებშიც ცვლილებები შევიდა, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ მათ არსებითი გავლენა არ ჰქონია ჯგუფზე:

- ფასიკ 23 "განუსაზღვრელობა მოგების გადასახადის აღრიცხვასთან დაკავშირებით" (გამოცემულია 2017 წლის 7 ივნისს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ავანსის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით - ცვლილებები ფასს 9-ში (გამოცემულია 2017 წლის 12 ოქტომბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის)
- ცვლილებები ბასს 28-ში "გრძელვადიანი წილი მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში" (გამოცემულია 2017 წლის 12 ოქტომბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ფასს-ების წლიური გაუმჯობესებების 2015-2017 წწ. ციკლი - ცვლილებები ფასს 3-ში, ფასს 11-ში, ბასს 12-სა და ბასს 23-ში (გამოცემულია 2017 წლის 12 დეკემბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ცვლილებები ბასს 19-ში „სქემის ცვლილება, შემცირება ან ანგარიშსწორება" (გამოცემულია 2018 წლის 7 თებერვალს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები

ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომელთა მიღება სავალდებულოა 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული პერიოდებისთვის და რომლებიც ჯგუფმა ნაადრევად არ შემოიღო არის შემდეგი.

ინვესტორსა და მის მეკავშირე საწარმოს ან ერთობლივ საქმიანობას შორის აქტივების გაყიდვა ან შეტანა - ცვლილებები ფასს 10-ში და ბასს 28-ში (გამოცემულია 2014 წლის 11 სექტემბერს, ძალაში შედის ბასს-ის მიერ დადგენილი თარიღით ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის). ეს ცვლილებები ეხება ფასს 10-ისა და ბასს 28-ის მოთხოვნებს შორის შეუსაბამობას ინვესტორსა და მის მეკავშირე საწარმოს ან ერთობლივ საქმიანობას შორის აქტივების გაყიდვასთან ან შეტანასთან დაკავშირებით. ამ ცვლილებების ძირითადი შედეგია სრული შემოსავლის ან ზარალის აღიარება, როდესაც ოპერაცია ბიზნესს ეხება. შემოსულობა ან ზარალი ნაწილობრივ აღიარდება, როდესაც ოპერცია ეხება აქტივებს, რომელიც ბიზნესს არ წარმოადგენს, თუნდაც ამ აქტივებს შვილობილი საწარმო ფლობდეს.

ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

ფასს 17 "სადაზღვევო ხელშეკრულებები" (გამოცემულია 2017 წლის 18 მაისს, ძალაში შედის 2021 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის). ფასს 17-ით ჩანაცვლდა ფასს 4, რომელიც კომპანიებს აძლევდა თავისუფლებას, რათა გაეგრძელებინათ სადაზღვევო ხელშეკრულებების ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოება არსებული პრაქტიკის მიხედვით. შედეგად, ინვესტორებისათვის რთული იყო სხვაგვარად მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური საქმიანობის შედეგების შედარება. ფასს 17 არის ერთ პრინციპზე დაფუძნებული სტანდარტი ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღრიცხვისათვის, მათ შორის მზღვეველის მიერ ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებისათვის. სტანდარტით მოითხოვება სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფების აღიარება და აღრიცხვა: (i) სამომავლო ფულადი ნაკადების რისკის გათვალისწინებით კორექტირებული დისკონტირებული ღირებულებით (სრული ფულადი ნაკადები), რომლებიც მოიცავს ყველა არსებულ ინფორმაციას სრული ფულადი ნაკადების შესახებ, ბაზარზე დაკვირვებად ინფორმაციასთან თანმიმდევრული გზით; მიმატებული (თუ ეს ღირებულება ვალდებულებაა) ან გამოკლებული (თუ ეს ღირებულება აქტივია) (ii) თანხა, რომელიც წარმოადგენს გამოუმუშავებელ მოგებას ხელშეკრულებების ამ ჯგუფში (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). მზღვეველები აღიარებენ სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფიდან მიღებულ მოგებას იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც ისინი უზრუნველყოფენ დაზღვევას, აღებული რისკისგან გათავისუფლებამდე.

თუ ხელშეკრულებების მოცემული ჯგუფი ზარალიანი გახდება, საწარმო ზარალს მაშინვე აღიარებს. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის კონცეპტუალურ საფუძვლებში (გამოცემულია 2018 წლის 29 მარტს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). გადასინჯული კონცეპტუალური საფუძვლები მოიცავს ახალ თავს შეფასების შესახებ; სახელმძღვანელო მითითებებს საქმიანობის ფინანსური შედეგების შესახებ; გაუმჯობესებულ განმარტებებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს - განსაკუთრებით ვალდებულების განმარტებას; ასევე მნიშვნელოვანი საკითხების ახსნას, როგორიცაა მაგალითად, ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით ზედამხედველობის, წინდახედულობისა და შეფასების განუსაზღვრელობის როლი.

საწარმოს განმარტება – ცვლილებები ფასს 3-ში (გამოცემულია 2018 წლის 22 ოქტომბერს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილებებში გადასინჯულია საწარმოს განმარტება. საწარმო შედგება რესურსებისა და პროცესებისაგან, რომლებსაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ პროდუქციის წარმოების შესაძლებლობაში. ახალ სახელმძღვანელო მითითებებში მოცემულია ჩარჩო იმის შესაფასებლად, როდის არსებობს რესურსები და არსებითი პროცესები, მათ შორის ადრეულ ეტაპზე მყოფი საწარმოების შემთხვევაში, რომლებიც პროდუქციას არ წარმოქმნიან. როდესაც პროდუქცია არ იქმნება, საწარმოს სახით კლასიფიკაციისთვის საჭიროა ორგანიზებული სამუშაო ძალის არსებობა. „პროდუქციის“ განმარტება ისეთი ფართო აღარ არის და აქცენტი გაკეთებულია მომხმარებლებისთვის მიწოდებულ პროდუქციასა და გაწეულ მომსახურებაზე, რომელიც წარმოქმნის საინვესტიციო და სხვა შემოსავალს და არ შეიცავს დაბალი დანახარჯების ან სხვა ეკონომიკური სარგებლის სახით მიღებულ უკუგებას.

აგრეთვე, საჭირო აღარ არის იმის შეფასება, ბაზრის მონაწილეებს შეუძლიათ თუ არა საჭირო ელემენტების ჩანაცვლება ან შეძენილი საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირება. საწარმოს შეუძლია „კონცენტრაციის ტესტის“ გამოყენება. შეძენილი აქტივები საწარმოს არ წარმოადგენენ, თუ ამ აქტივების ბრუტო რეალური ღირებულება არსებითად კონცენტრირებული არ არის ერთ აქტივში (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფში). ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

არსებითობის განმარტება – ცვლილებები ბასს 1-სა და ბასს 8 (გამოცემულია 2018 წლის 31 ოქტომბერს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ამ ცვლილებებით უფრო ნათლად არის ჩამოყალიბებული არსებითობის განმარტება და ახსნილია, როგორ შეიძლება მისი გამოყენება, რაც ადრე ამ ფასს-ის ტექსტში იყო მოცემული ახლა კი განმარტებაშია ასახული. ამასთან, გაუმჯობესებულია განმარტების თანმხლები ახსნა. დასასრულს, ცვლილებებით უზრუნველყოფილია არსებითობის განმარტების თანმიმდევრულობა ყველა ფასს-ში. ინფორმაცია არსებითია, თუ მისი გამოტოვების, უზუსტობის ან ბუნდოვნად წარდგენისას შეიძლება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელი იყოს იმ გადაწყვეტილებებზე გავლენის მოხდენა, რომლებსაც საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლები იღებენ აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე, სადაც ასახულია ფინანსური ინფორმაცია კონკრეტული საანგარიშგებო საწარმოს შესახებ. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საპროცენტო განაკვეთის ათვლის წერტილის რეფორმა - ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-სა და ფასს 7-ში (გამოცემულია 2019 წლის 26 სექტემბერს, ძალაშია 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები განაპირობა ისეთი ათვლის წერტილი საპროცენტო განაკვეთების შეცვლამ, როგორიცაა 'ლონდონის ბანკთაშორისი განაკვეთები' (LIBOR) და სხვა ბანკთაშორისი განაკვეთები ('IBORs'). აღნიშნული ცვლილებები უზრუნველყოფს დროებით გათავისუფლებას იმ ჰეჯირების ურთიერთობებისთვის სპეციფიური ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენების მოთხოვნისგან, რომლებზეც უშუალო გავლენა მოახდინა IBOR-ის რეფორმამ. როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით ფულადი ნაკადის ჰეჯირების აღრიცხვისთვის მოითხოვება, რომ სამომავლო ჰეჯირებული ფულადი ნაკადები 'მაღალი ალბათობით' იყოს მოსალოდნელი. როდესაც ეს ფულადი ნაკადები IBOR-ზეა დამოკიდებული, მაშინ აღნიშნული ცვლილებებით უზრუნველყოფილი გათავისუფლებით მოითხოვება, რომ საწარმომ გააკეთოს დაშვება, რომ საპროცენტო განაკვეთი, რომელსაც ეფუძნება ჰეჯირებული ფულადი ნაკადები, არ იცვლება რეფორმის შედეგად. როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით საპროგნოზო შეფასება მოითხოვება ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენებისთვის. მართალია, IBOR-ისა და IBOR-ის სანაცვლო განაკვეთების მიხედვით ფულადი ნაკადები ამჟამად მოსალოდნელია, რომ ძირითადად ეკვივალენტური იქნება, რაც მინიმუმამდე ამცირებს არაეფექტურობას, მაგრამ შეიძლება ეს ასე აღარ იყოს, როდესაც მოახლოვდება რეფორმის თარიღი.

ამ ცვლილებების მიხედვით საწარმოს შეუძლია გააკეთოს დაშვება, რომ ბენჩმარკი საპროცენტო განაკვეთი, რომელსაც ეფუძნება ჰეჯირებული მუხლის ფულადი ნაკადები, ჰეჯირების ინსტრუმენტი ან ჰეჯირებული რისკი, არ იცვლება IBOR-ის რეფორმის შედეგად. IBOR-ის რეფორმის შედეგად შეიძლება ჰეჯირება ბასს 39-ით მოთხოვნილი რეტროსპექტული ტესტის 80-125% დიაპაზონის ფარგლებს გასცდეს. ამიტომ, ცვლილება შევიდა ბასს 39-ში, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს გამონაკლისი რეტროსპექტული ეფექტურობის ტესტისთვის, ისე რომ ჰეჯირების აღიარება არ შეწყდეს IBOR-თან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის პერიოდში მხოლოდ იმიტომ, რომ რეტროსპექტული ეფექტურობა აღნიშნული დიაპაზონის ფარგლებს სცილდება. თუმცა, მაინც საჭირო იქნება ჰეჯირების აღიარება არ შეწყდეს IBOR-თან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის პერიოდში მხოლოდ იმიტომ, რომ რეტროსპექტული ეფექტურობა აღნიშნული დიაპაზონის ფარგლებს სცილდება. თუმცა, მაინც საჭირო იქნება ჰეჯირების აღრიცხვის სხვა მოთხოვნების დაკმაყოფილება, მათ შორის რეტროსპექტული შეფასების მოთხოვნის. ჰეჯირების ზოგიერთ ურთიერთობაში ჰეჯირებული მუხლი ან ჰეჯირებული რისკი არის IBOR-ის რისკის კომპონენტი, რომელიც ხელშეკრულებაში მითითებული არ არის. იმისათვის, რომ შესაძლებელი იქნეს ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენება, როგორც ფასს 9-ით, ისე ბასს 39-ით მოითხოვება, რომ შესაძლებელი იყოს კლასიფიცირებული რისკის კომპონენტის ცალკე იდენტიფიცირება და საიმედოდ შეფასება. აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით აღნიშნული რისკის კომპონენტის ცალკე იდენტიფიცირება მოითხოვება მხოლოდ ჰეჯირების თავდაპირველი კლასიფიცირებისას და არა ყოველთვის. მაკროჰეჯირების კონტექსტში, როდესაც საწარმო ხშირად ხელახლა ადგენს ჰეჯირების ურთიერთობას, აღნიშნული გათავისუფლება ვრცელდება იმ დროიდან, როდესაც ჰეჯირებული მუხლი თავდაპირველად კლასიფიცირდა მოცემულ ჰეჯირების ურთიერთობაში. ჰეჯირების ნებისმიერი არაეფექტურობა კვლავ მოგება-ზარალში აღირიცხება როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

როდესაც გათავისუფლება (შეღავათი) დასრულდება, მათ შორის, როდესაც საპროცენტო განაკვეთის ათვლის წერტილის რეფორმის შედეგად წარმოქმნილი განუსაზღვრელობა აღარ იარსებებს, ცვლილებებით მოითხოვება გარკვეული მოთხოვნების შესრულება. ამ ცვლილებების მიხედვით საწარმომ ინვესტორები უნდა უზრუნველყოს დამატებითი ინფორმაციით იმ ჰეჯირების ურთიერთობების შესახებ, რომლებზეც პირდაპირი გავლენა მოახდინა აღნიშნულმა განუსაზღვრელობებმა, მათ შორის იმ ჰეჯირების ინსტრუმენტების ნომინალური თანხა, რომლებზეც ვრცელდება გათავისუფლება (შეღავათი),ნებისმიერი მნიშვნელოვანი დაშვება ან განსჯა ამ გათავისუფლების გამოყენებისას, ასევე ხარისხობრივი ინფორმაციის გამჟღავნება იმის შესახებ, როგორი გავლენა მოახდინა IBOR-ის რეფორმამ საწარმოზე და როგორ წარმართავს საწარმო გარდამავალ პერიოდს. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად – ცვლილებები ბასს 1-ში 1 (გამოცემულია 2020 წლის 23 იანვარს, ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ამ მცირე მასშტაბის ცვლილებებით განმარტებულია, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირება მოკლევადიან ან გრძელვადიან ვალდებულებებად, რაც დამოკიდებულია იმ უფლებებზე, რომლებიც არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. ვალდებულება გრძელვადიანია, როდესაც საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს აქვს არსებითი უფლება, რომ ვალდებულების დაფარვა გადაავადოს სულ მცირე თორმეტი თვით. სახელმძღვანელო მითითებებით აღარ მოითხოვება, რომ მსგავსი უფლება იყოს უპირობო. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმის თაობაზე, საბოლოო გამოიყენებენ თუ არა ანგარიშსწორების გადავადების უფლებას, გავლენას არ ახდენს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. გადავადების უფლება არსებობს მხოლოდ მაშინ, როდესაც საწარმო ყველა შესაბამის პირობას აკმაყოფილებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულება კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ვალდებულება, თუ რომელიმე პირობა დაირღვევა საანგარიშგებო თარიღით ან მანამდე, თუნდაც ამ პირობაზე უარი მომდინარეობდეს გამსესხებლისგან, საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

ამასთან, ცვლილებები მოიცავს იმ ვალის კლასიფიკაციის მოთხოვნების განმარტებას, რომელიც ჯგუფმა შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალში კონვერტირებით. 'დაფარვა' განმარტებულია, როგორც ვალდებულების აღმოფხვრა ფულადი სახსრებით, სხვა რესურსებით, რომლებშიც ეკონომიკური სარგებელია განივთებული, ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. გამონაკლისი არსებობს კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეიძლება კაპიტალში კონვერტირდეს, თუმცა მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერსიის ოფციონი კლასიფიცირებულია წილობრივ ინსტრუმენტად, როგორც რთული ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკე კომპონენტი. ამჟამად ჯგუფი ახორციელებს თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ამ ცვლილებების გავლენის შეფასებას.

ზემოთ სხვაგვარად თუ არ არის მითითებული, მოსალოდნელი არ არის, რომ ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენენ ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

7 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	მიწა და შენობა-ნაგებობები	მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	ავტომობილები	საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	CIP*	სულ
თვითღირებულება						
2018 წლის 1 იანვარს	6,456	3,786	164	193	11	10,610
შეძენა	149	35	-	11	8	203
ტრანსფერები	-	-	-	-	-	-
გასვლები	-	-	(2)	-	-	(2)
2018 წლის 31 დეკემბერს	**6,605**	**3,821**	**162**	**204**	**19**	**10,811**
შეძენა	179	15	46	50	4	294
ტრანსფერები	-	-	-	-	-	-
გასვლები	(55)	(173)	(23)	(14)	(23)	(288)
2019 წლის 31 დეკემბერს	**6,729**	**3,663**	**185**	**240**	**-**	**10,817**
დაგროვილი ცვეთა						
2018 წლის 1 იანვარს	(1,871)	(2,954)	(86)	(131)	-	(5,042)
ცვეთის ხარჯი	(325)	(228)	(24)	(29)	-	(606)
გასვლები	-	-	-	-	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერს	**(2,196)**	**(3,182)**	**(110)**	**(160)**	**-**	**(5,648)**
ცვეთის ხარჯი	(331)	(224)	(26)	(29)	-	(610)
გასვლები	21	173	22	13	-	229
2019 წლის 31 დეკემბერს	**(2,506)**	**(3,233)**	**(114)**	**(176)**	**-**	**(6,029)**
საბალანსო ღირებულება						
2018 წლის 31 დეკემბერს	**4,409**	**639**	**52**	**44**	**19**	**5,163**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**4,223**	**430**	**71**	**64**	**-**	**4,788**

(*) CIP –მიმდინარე მშენებლობა და დაუმონტაჟებელი აღჭურვილობა

7 ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების ღირებულება იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
შენობა ნაგებობები	52	43
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	2,218	2,221
ავტომობილები	5	5
საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	128	73
სულ	**2,403**	**2,342**

კომპანია წარმოადგენს თანამსესხებელს და გარანტორს აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოების მიერ ნასესხები სახსრებისთვის და ამასთან დაკავშირებული გარკვეული შეთანხმებების მონაწილეა. ამ შეთანხმებების პირობების შეუსრულებლობამ შესაძლოა გამოიწვიოს დეფოლტი, რამაც შესაძლებელია შესაბამის გამსესხებლებს მისცეს სესხების ადრეული დაფარვის მოთხოვნის საშუალება. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოებს არ დაურღვევიათ სასესხო შეთანხმებების პირობები. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოებმა დაარღვიეს სასესხო შეთანხმებების პირობები, თუმცა, წლის ბოლომდე მიღებულ იქნა წერილი კრედიტორებისგან, სადაც ისინი უარს ამბობენ ბანკის უფლებაზე, მოითხოვოს სესხის დაუფარავი თანხების დაჩქარებულად დაფარვა. დეტალებისთვის იხილეთ შენიშვნა 16.

ჯგუფის ძირითადი საშუალებების მუხლების წმინდა საბალანსო ღირებულება, რომელიც უზრუნველყოფის სახით დაგირავებულია ნასესხები სახსრებისთვის, იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
შენობა ნაგებობები	4,223	4,409
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	430	639
ავტომობილები	71	52
მარკეტინგისა და მერჩენდაიზინგის აღჭურვილობა	64	44
მიმდინარე მშენებლობები და დაუმონტაჟებელი აღჭურვილობა	-	19
სულ	**4,788**	**5,163**

კომპანიამ მისი უძრავი და მოძრავი ქონება უზრუნველყოფის სახით გამოიყენა ჯგუფის ზემოთხსენებული ნასესხები სახსრებისთვის.

8 ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოში - ქარხანა N2-ში (შენიშვნა 1) იყო 19.7%.

მეკავშირე საწარმო საქართველოშია დაარსებული, მისი აქციები არ არის ბირჟაზე სავაჭროდ განთავსებული და შესაბამისად არ გააჩნია გამოქვეყნებული საბირჟო ფასების კოტირება.

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
1 იანვრის მდგომარეობით	659	808
წილი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში/(ზარალში)	(181)	14
მეკავშირე საწარმოში წილის გასვლა (შენიშვნა 1)	(478)	(163)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**	**659**

2018 წლის მარტში, კომპანიამ N2 ქარხანაში მისი წილის 5%, რომლის საბალანსო ღირებულება 163 ათასი აშშ დოლარი იყო, მიყიდა მშობელს 247 ათას აშშ დოლარად (610 ათასი ლარი). სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურების თანხას შორის მოგებისა და ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღირიცხა, როგორც შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან. გასვლის გარიგების შედეგად მისაღები თანხის მოთხოვნა ფილიალისთვის ნასესხები სახსრების დავალიანებიდან გადაიფარა იმავე თვეს. 2019 წელს სს ბორჯომმა N2 ქარხანაში თავისი წილის 20%, USD 478 ათასის ღირებულებით, მიყიდა მშობელ საწარმოს USD 823 ათასი ანაზღაურების სანაცვლოდ. საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურების თანხას შორის სხვაობა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღირიცხა, როგორც შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეკავშირე საწარმოს შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მოკლევადიანი აქტივები	2,164
გრძელვადიანი აქტივები	1,839
მოკლევადიანი ვალდებულებები	638
გრძელვადიანი ვალდებულებები	-
ამონაგები	1,568
მოგება/(ზარალი) განგრძობითი ოპერაციებიდან	67
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი)	67

გასვლის თარიღით, 2019 წლის 17 ოქტომბერი, N2 ქარხანამ წარმოქმნა ამონაგები USD 1,128 ათასის ოდენობით, ზარალი განგრძობითი ოპერაციებიდან USD 917 ათასის ოდენობით და სულ სრული ზარალი USD 917 ათასის ოდენობით.

9 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო ანგარიშების მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეებისგან (შენიშვნა 21)	3,093	5,854
სულ ფინანსური აქტივები სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	**3,093**	**5,854**
გადახდილი ავანსები	143	95
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	**3,236**	**5,949**

სავაჭრო დავალიანება 3,093 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 4,879 ათასი აშშ დოლარი) შემცირებული გაუფასურების ზარალის ანარიცხით, დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში, ლარში.

სულ ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნების ნაშთი შედგება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მოთხოვნებისგან, რომლების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხდება. ხელმძღვანელობა გამოითვლის აღდგენად თანხას, როგორც კლიენტისგან მისაღებ მოსალოდნელ სამომავლო ფულადი ნაკადების წმინდა ამჟამინდელ ღირებულებას (რაც ეფუძნება შესაბამის, ყველაზე ახალ ინფორმაციას კლიენტის შესახებ) და ადარებს მას წლის ბოლოს მოთხოვნების ნაშთებს. თუ აღდგენადი თანხა მოთხოვნის თანხაზე მცირეა, ჯგუფი აღიარებს ამ თანხის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილი არ ჰქონია არსებითი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარებას. აგრეთვე, ინდივიდუალური შეფასებისთვის, გათვალისწინებული იქნება ინდივიდუალური კლიენტებისა და იმ სექტორების პერსპექტივების შეფასება, რომელშიც კლიენტები მუშაობენ.

10 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მოთხოვნამდე საბანკო ნაშთები	4,480	4,451
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**4,480**	**4,451**

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების საკრედიტო ხარისხი. საბანკო ნაშთები, რომელიც გადასახადია მოთხოვნის შესაბამისად ინახება საქართველოს ორ საუკეთესო ბანკში, რომლების რეიტინგი არის Ba3, Moody-ს სარეიტინგო სისტემით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 8 ათასი აშშ დოლარი დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტებში (2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4 ათასი აშშ დოლარი).

11 საწესდებო კაპიტალი

კომპანიის წესდების მიხედვით, საწესდებო კაპიტალი განსაზღვრულია 1 ლარით, რისი შენატანიც 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად განხორციელდა. კომპანიის საწესდებო კაპიტალის ზრდა ორ ეტაპად განხორციელდა. პირველი, 2015 წლის 16 იანვარს, როდესაც მშობელმა მიიღო გადაწყვეტილება კომპანიის საწესდებო კაპიტალის გაზრდის შესახებ 830 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით და მეორე, ქარხნები N1 და N3-ის შერწყმის შედეგად კომპანიის კაპიტალში განხორციელდა შენატანი 2,612 ათასი აშშ დოლარის და 1 აშშ დოლარის ოდენობით, შესაბამისად.

12 ნასესხები სახსრები

ათასი აშშ დოლარი	ვალუტა	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი გრძელვადიანი ნასესხები სახსრების მიმდინარე წილი (შენიშვნა 21)	USD	12%	-	1,319
სულ ერთ წელიწადში დასაფარი ნასესხები სახსრები			**-**	**1,319**

სესხების მოკლევადიანი ბუნების გამო, მათი საბალანსო ღირებულება უახლოვდება მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი სახსრების გადინებით დისკონტირებით შეფასებულ რეალურ ღირებულებას, საბაზრო განაკვეთით, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ნასესხები სახსრების ნაშთები, რომლებიც დასაფარია ერთი წლის შემდეგ 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგია:

ათასი აშშ დოლარი	ვალუტა	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი გრძელვადიანი სესხები (შენიშვნა 21)	USD	12%	-	1,319
შემცირებული: დასაფარი გრძელვადიანი ნასესხები სახსრების მიმდინარე წილი			-	(1,319)
სულ ერთი წლის მერე დასაფარი ნასესხები სახსრები			**-**	**-**

ნასესხები სახსრები მოპოვებულია აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასგან, აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს ქართული ფილიალისგან, რომელსაც კომპანია ჩამოსასხმელ მომსახურებას უწევს. საპროცენტო და ძირი თანხის დავალიანებები გადაიფარება შესაბამისი მოთხოვნებით ფილიალისგან ყოველთვიურად. გადაფარვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემული ქვემოთ, ცხრილში.

12 ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

წმინდა ვალის შეჯერება

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვაწვდის ანალიზს წმინდა ვალისა და ჯგუფის საფინანსო საქმიანობიდან ვალდებულებების მოძრაობის შესახებ ყველა წარდგენილი პერიოდისთვის:

ათასი აშშ დოლარი	ნასესხები სახსრები
წმინდა ვალი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**2,891**
ფულადი ნაკადები	-
ფინანსური დანახარჯები	250
გადაფარვა მეკავშირე საწარმოს წილის გაყიდვის მოთხოვნით	(247)
გადაფარვა დაკავშირებული მხარეების მოთხოვნებით	(1,575)
წმინდა ვალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,319**
ფულადი ნაკადები	-
ფინანსური დანახარჯები	77
გადაფარვა მეკავშირე საწარმოს წილის გაყიდვის მოთხოვნით	-
გადაფარვა დაკავშირებული მხარეების მოთხოვნებით	(1,396)
წმინდა ვალი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**

13 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო დავალიანებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ (შენიშვნა 21)	1,258	9,141
სავაჭრო დავალიანებები მესამე მხარეების მიმართ	132	-
სულ ფინანსური დავალიანებები სავაჭრო და სხვა დავალიანებებში	**1,390**	**9,141**
თანამშრომელთა სარგებლის დაგროვილი ხარჯები	154	137
მიღებული ავანსი	591	-
სხვა	4	3
სულ სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	**2,139**	**9,281**

დაკავშირებული მხარეების მიმართ სულ სავაჭრო დავალიანებების ნაშთები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ ფილიალისგან შეძენილი პროდუქციის დავალიანებას მხარეებს შორის არსებული სააგენტო ურთიერთობების ფარგლებში (შენიშვნა 1) და დენომინირებულია ლარში.

14 მომსახურების თვითღირებულება

ათასი აშშ დოლარი	2019	2018
თანამშრომელთა გასამრჯელოების ხარჯი	2,628	2,300
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	440	448
სხვა	1	5
სულ მომსახურების თვითღირებულება	**3,069**	**2,753**

15 საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

ათასი აშშ დოლარი	2019	2018
ოფისის მხარდაჭერა	282	225
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	184	190
თანამშრომელთა გასამრჯელოების ხარჯი	170	162
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	69	69
შეკეთების ხარჯები	68	38
პროფესიული მომსახურება	47	13
საქველმოქმედო დანახარჯები	38	37
კომუნიკაციის დანახარჯები	19	25
იჯარის ხარჯები	7	21
სხვა	62	55
სულ საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯები	**946**	**835**

2019 წლის საანგარიშგებო წლისთვის იჯარის ხარჯი მოიცავდა მოკლევადიან იჯარას, USD 7 ათასი (2018: USD 21 ათასი).

16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება კანონმდებლობის ხშირი ცვლილებებით, ახალი ოფიციალური დოკუმენტების გამოცემითა და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ხშირ შემთხვევაში გარკვევით ჩამოყალიბებული არ არის, წინააღმდეგობრივია და სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას ექვემდებარება სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოების მიერ. გადასახადების მიმოხილვასა და მოკვლევას მრავალი სახელმწიფო ორგანო ახორციელებს, რომელთაც გააჩნიათ მკაცრი საურავებისა და საპროცენტო ხარჯის დაკისრების უფლებამოსილება. საგადასახადო წელი საგადასახადო ორგანოს მიერ განხილვისათვის ღიად რჩება მომდევნო სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ გარემოებებში საგადასახადო წელი უფრო ხანგრძლივი პერიოდითაც რჩება ღია.

აღნიშნულმა გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში საგადასახადო რისკები წარმოქმნას, რაც მნიშვნელოვნად მაღალია, ვიდრე მრავალ სხვა ქვეყანაში.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ საგადასახადო ვალდებულებები სათანადოდ ასახეს შესაბამისი ქართული საგადასახადო კანონმდებლობის, გამოცემული ოფიციალური დოკუმენტებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციის საფუძველზე. თუმცა, შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავებული აღმოჩნდეს და საგადასახადო ორგანოების მიერ თავისი ინტერპრეტაციების აღსრულებაში წარმატების მიღწევის შემთხვევაში მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინონ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

გარემოსდაცვითი საკითხები. საქართველოში გარემოსდაცვითი რეგულირების აღსრულება ვითარდება და მთავრობის უფლებამოსილება აღსრულებაზე მუდმივად გადაისინჯება. ჯგუფი პერიოდულად ახორციელებს თავისი მოვალეობების შეფასებას გარემოსდაცვითი რეგულირების ფარგლებში. მოვალეობების განსაზღვრისთანავე ხდება მათი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებების, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნან არსებული რეგულირების, სამოქალაქო საქმეზე სასამართლო პროცესის ან კანონმდებლობის ცვლილების შედეგად, შეფასება შეუძლებელია, მაგრამ შეიძლება არსებითი იყოს. არსებულ აღსრულების პირობებში და არსებული კანონმდებლობის გათვალისწინებით ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ გარემოზე ზიანის მიყენებისათვის არ არსებობს რაიმე მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა. საქართველოს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა ზოგადად შეესაბამება საერთაშორისო სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პრინციპებს, რომელიც შემუშავებულია ეკონომიკური განვითარებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (OECD) მიერ, თუმცა მას გააჩნია სპეციფიური თვისებები. ეს კანონმდებლობა განაპირობებს დამატებითი საგადასახადო შეფასების შესაძლებლობას კონტროლირებული ოპერაციებისათვის (ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებს შორის და გარკვეული ოპერაციები დაუკავშირებელ მხარეებთან), თუ მსგავსი ოპერაციები არ ხორციელდება თავისუფალ, მხოლოდ საკუთარი ინტერესის მქონე პირებს (გაშლილი ხელის პრინციპით) შორის. ხელმძღვანელობამ დანერგა შიდა კონტროლი, რომელიც შესაბამისობაშია სატრანსფერო ფასების კანონმდებლობასთან.
კონტროლირებული ოპერაციებიდან წარმოქმნილი საგადასახადო ვალდებულებები განისაზღვრება, მათი ფაქტობრივი გარიგების ფასების საფუძველზე. შესაძლებელია სატრანსფერო ფასების წესების ინტერპრეტაციების განვითარებით მსგავსი სატრანსფერო ფასების გამოწვევა. ნებისმიერი მსგავსი გამოწვევის გავლენის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია; თუმცა, შეიძლება იგი მნიშვნელოვანი იყოს ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის და/ან საერთო ოპერაციებისათვის.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მისი ფასწარმოქმნის პოლიტიკა გაშლილი ხელის პრინციპის მიხედვით არის და დანერგა ადექვატური შიდა კონტროლი, იმისათვის, რომ შესაბამისობაში იყოს ახალ სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობასთან.

16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

შესაბამისობა შეთანხმებულ პირობებთან. ჯგუფმა უნდა შეასრულოს გარკვეული შეთანხმებული პირობები, რომლებიც ძირითადად დაკავშირებულია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის ნასესხებ სახსრებთან (შენიშვნა 7). მსგავსი პირობების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს უარყოფითი შედეგები ჯგუფისთვის. შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო შესაბამისობაში იყო სავალო შეთანხმებულ პირობებთან 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მე-7 შენიშვნაში განმარტებული პირობების გარდა.

კომპანია გარანტორი იყო ჯგუფის ნასესხები სახსრებისთვის, რომლების საბალანსო ღირებულება შეადგენს 51,835 ათას აშშ დოლარს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წლის 31 დეკემბერი: 40,145 ათასი აშშ დოლარი).

კომპანია თანამსესხებელი იყო ჯგუფის ნასესხების სახსრებისთვის, რომლის საბალანსო ღირებულება 0 ათასი აშშ დოლარი იყო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. (2018 წლის 31 დეკემბერი: 8,406 ათასი აშშ დოლარი).

17 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვისას, ჯგუფის მიზნები გახლავთ მისი უნარის დაცვა, გააგრძელოს მუშაობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რათა უზრუნველყოს უკუგება აქციონერებისათვის და სარგებელი სხვა დაინტერესებული მხარეებისათვის და კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურის შენარჩუნება, რათა შეამციროს კაპიტალის ღირებულება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა კაპიტალ სტრუქტურას რეგულარულ საფუძველზე განიხილავს.

ჯგუფი განიხილავს, რომ მთლიან მართული კაპიტალი უნდა იყოს კაპიტალისა და ფინანსური ვალის ჯამი, რომელიც მოიცავს მოკლევადიან და გრძელვადიან ნასესხებ სახსრებს, ისე, როგორც ნაჩვენებია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში. იმ კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც მართავს ჯგუფი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 13,981 ათასი აშშ დოლარი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 10,935 ათასი აშშ დოლარი).

18 ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფში რისკის მართვის ფუნქციის შესრულება ხორციელდება ფინანსურ, საოპერაციო და იურიდიულ რისკებთან მიმართებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (სავალუტო, საპროცენტო და სხვა ფასის რისკების ჩათვლით), საკრედიტო რისკსა და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკის მართვის ფუნქციის ძირითადი მიზნებია რისკის ზღვრების დადგენა და შემდეგ იმის უზრუნველყოფა, რომ რისკები აღნიშნულ ზღვრებში დარჩეს. საოპერაციო და იურიდიული რისკების მართვის ფუნქციები გამიზნულია იმის უზრუნველყოფისათვის, რომ სათანადოდ ფუნქციონირებდეს შიდა პოლიტიკა და პროცედურები, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს საოპერაციო და იურიდიული რისკები.

საკრედიტო რისკი. ჯგუფს გააჩნია საკრედიტო რისკი, მაშინ, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს, მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით.

საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ჯგუფის პროდუქციის საკრედიტო პირობებით რეალიზაციის და კონტრაჰენტებთან სხვა გარიგებებს შედეგად, რომელიც ხელს უწყობს ფინანსური აქტივებისა და არა საბალანსო ვალდებულებების წარმოშობას/ზრდას. გამოცემული ფინანსური გარანტიებისთვის, კრედიტის გაზრდის ვალდებულებების, გაუქმებული საკრედიტო ხაზების და ექსპორტის / იმპორტის აკრედიტივებისთვის საკრედიტო რისკის მაქსიმუმი არის ვალდებულების ოდენობა.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფის მაქსიმალური საკრედიტო რისკი, ასახულია კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოცემულ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში. არ არსებობს გაცემული ფინანსური გარანტიები, კრედიტის გაცემის ვალდებულებები, გაუქმებული საკრედიტო ხაზები და ექსპორტის / იმპორტის აკრედიტივები.

ჯგუფის მაქსიმალური საკრედიტო რისკი აქტივების კლასების მიხედვით შემდეგია:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ფინანსური აქტივები		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (შენიშვნა 10)	4,480	4,451
სავაჭრო მოთხოვნების ანგარიშები (შენიშვნა 9)	3,093	5,854
სულ ფინანსური აქტივები	**7,573**	**10,305**

საკრედიტო რისკის მართვა. საკრედიტო რისკი ჯგუფის საქმიანობის ყველაზე დიდი რისკია; ამიტომ ხელმძღვანელობა სიფრთხილით მართავს მის დაქვემდებარებას საკრედიტო რისკისადმი.

რისკის მართვის მიზნებისთვის საკრედიტო რისკის შეფასება რთულია და გულისხმობს მოდელების, მოსალოდნელ ფულად ნაკადებსა და დროის გამოყენებას, რადგან რისკი იცვლება საბაზრო პირობების მიხედვით. აქტივების პორტფელის საკრედიტო რისკის შეფასება მოიცავს დეფოლტების ალბათობის დამატებით შეფასებას, ისევე როგორც დაკავშირებული განაკვეთებისა და პარტნიორებს შორის დეფოლტის კორელაციის შეფასებას.

ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნები ძირითადად დაკავშირებულია მეკავშირე მხარეებთან, ვისი საკრედიტო ხარისხიც არ არის კითხვის ნიშნის ქვეშ და რეგულარულად ხორციელდება მონიტორინგი ხელმძღვანელობის მიერ.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ინახება საქართველოს ორ საუკეთესო ბანკში, რომლების საკრედიტო ხარისხის მონიტორინგიც რეგულარულად ხორციელდება იმ ინფორმაციის მიხედვით, რაც მოწოდებულია დამოუკიდებელი საკრედიტო რეიტინგების Moody's მიერ (შენიშვნა 10).

ჯგუფს არ გააჩნია ფინანსური ვალდებულებები მცოცავი განაკვეთით, რითაც ზღუდავს საპროცენტო განაკვეთის რყევებთან დაკავშირებულ რისკებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება. *ECL* არის სამომავლო ფულადი ნაკადების ნაკლებობის ახლანდელი ღირებულების ალბათობით შეწონილი შეფასება (მაგ., საკრედიტო ზარალის შეწონილი საშუალო, სადაც შეწონვისთვის გამოყენებულია მოცემული დროის პერიოდში დეფოლტის რისკების ხდომილებები). ECL-ის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის განსაზღვრით. ECL-ის შეფასება ემყარება ჯგუფის მიერ გამოყენებულ ოთხ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), დეფოლტის რისკი ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") და დისკონტირების განაკვეთი.

დეფოლტის რისკი (EAD) არის სამომავლო დეფოლტის თარიღით რისკის შეფასება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ მოსალოდნელი რისკის ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს და დამტკიცებული საკრედიტო ხაზის მოსალოდნელ ათვისებას. PD არის დეფოლტის ალბათობის შეფასება, რომელიც მოსალოდნელია რომ მოხდეს დროის მოცემულ პერიოდში. ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") არის დეფოლტის დროს წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ის ეფუძნება სხვაობას მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელსაც მოსალოდნელია, რომ გამსესხებელი მიიღებს, უზრუნველყოფიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადის ჩათვლით.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი ზარალი დისკონტირდება ამჟამინდელ ღირებულებამდე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. დისკონტორების განაკვეთი არის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ("EIR") ფინანსური ინსტრუმენტისათვის ან მასთან მიახლოებული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელირება ხდება ინსტრუმენტის *მომსახურების ვადის პერიოდში. მომსახურების ვადის პერიოდი* არის სავალო ინსტრუმენტების დაფარვის ვადამდე დარჩენილი სახელშეკრულებო პერიოდი, შესწორებული მოსალოდნელი წინასწარგადახდებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ხელმძღვანელობა ქმნის *მომსახურების ვადის განმავლობაში ECL* მოდელს, რაც გულისხმობს ზარალს, რომელიც წარმოიქმნება ამ ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი მომსახურების ვადის პერიოდში ყველა შესაძლო დეფოლტის შემთხვევაში.

ამ შეფასებებში ითვალისწინებენ *პერსპექტიულ ინფორმაციას,* ანუ ECL ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე, ალბათობით შეწონილ ცვლილებას.

ECL-ის მოდელირება არ განსხვავდება შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების ("POCI") შემთხვევაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც (ა) მთლიანი საბალანსო ღირებულება და დისკონტირების განაკვეთი ემყარება ფულად ნაკადებს, რომლებიც ამოღებადი იყო აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ნაცვლად და (ბ) ECL ყოველთვის მომსახურების ვადაში ECL არის. POCI აქტივები არის ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას გაუფასურებული კრედიტით, როგორიცაა მაგალითად, გაუფასურებული სესხები, რომლებიც შეძენილია წარსულში საწარმოთა გაერთიანებისას.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების მიზნებისათვის ჯგუფი დეფოლტს განსაზღვრავს, როგორც სიტუაციას, როდესაც რისკი აკმაყოფილებს ქვემოთ ჩამოთვლილი კრიტერიუმებიდან ერთ ან მეტ კრიტერიუმს:

- მსესხებელი აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემული გადახდის არმოსალოდნელობის კრიტერიუმებს:
- მსესხებელი გარდაიცვალა;
- მსესხებელი გადახდისუუნაროა;
- მსესხებელმა დაარღვია ფინანსური პირობები (პირობა);
- მოსალოდნელი ხდება, რომ დაიწყება მსესხებლის გაკოტრების პროცესი.

გამჟღავნების მიზნებისთვის ჯგუფის დეფოლტის განმარტება სრულად მიესადაგება გაუფასურებული კრედიტის მქონე აქტივების განმარტებას. ზემოთ მოცემული განმარტება გამოიყენება ჯგუფის ყველა სახის ფინანსური აქტივებისთვის.

ჯგუფი ახორციელებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებას ინდივიდუალურ საფუძველზე. ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნები შედგება მეკავშირე მხარეების მოთხოვნებისგან ჩამოსასხმელი მომსახურების უზრუნველსაყოფად და სააგენტო საფასურისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება სხვადასხვა შესაძლო შედეგების საკრედიტო ზარალის შეფასების შეწონვით თითოეული შედეგის ალბათობასთან მიმართებით. ჯგუფი განსაზღვრავს სულ მცირე ორ შესაძლო შედეგს თითოეული შეფასებული ნაშთისთვის, რომელიდან ერთერთს მივყავართ საკრედიტო ზარალამდე, მიუხედავად იმისა, რომ მსგავსი სცენარის ალბათობა შეიძლება ძალიან დაბალი იყოს. ინდივიდუალური შეფასება პირველ რიგში ეფუძნება ჯგუფის გამოცდილი ხელმძღვანელობის განსჯას და თანხმდება ხსენებულ მეკავშირე მხარეებთან აი დი ეს ბორჯომი გრიფის დონეზე. განსჯა რეგულარულად მოწმდება იმისთვის, რომ შეამციროს სხვაობა შეფასებებსა და ფაქტობრივს ზარალს შორის.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია. ჯგუფს გააჩნია საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია, რომელიც დაკავშირებულია მოთხოვნებთან მეკავშირე მხარეებისგან.

საბაზრო რისკი. ჯგუფს გააჩნია საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურ ვალუტასთან, (ბ) აქტივებსა და ვალდებულებებთან, რომელთაც პროცენტი ერიცხებათ, მიმართებით. ამასთან, თითოეულ მათგანს გააჩნია საერთო და სპეციფიკური საბაზრო ცვლილებების რისკი. ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც ყოველდღიურად ახორციელებს. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი ის რისკია, როდესაც ჯგუფის ფინანსური შედეგები მოექცევა უარყოფითი გავლენის ქვეშ იმ გაცვლითი კურსების ცვლილებებით, რომლის წინაშეც ჯგუფი დგას. ჯგუფი ახორციელებს გარკვეულ ტრანზაქციებს, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. ჯგუფი არ იყენებს ცვლადებს უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსების რისკის სამართავად, ამასთანავე ჯგუფის ხელმძღვანელობა ცდილობს შეამციროს მსგავსი რისკი უცხოურ ვალუტაში მონეტარული აქტივებისა და ვალდებულებების მართვისათვის.

ჯგუფის უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მონეტარული აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრისთვის იყო შემდეგი:

	2019 წლის 31 დეკემბერი			2018 წლის 31 დეკემბერი		
ათასი აშშ დოლარი	მონეტარული ფინანსური აქტივები	მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა ბალანსის პოზიცია	მონეტარული ფინანსური აქტივები	მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა ბალანსის პოზიცია
GEL	3,927	(1,390)	2,537	4,883	(9,141)	(4,258)
წმინდა პოზიცია	**3,927**	**(1,390)**	**2,537**	**4,883**	**(9,141)**	**(4,258)**

ზემოთ მოცემული ანალიზი მოიცავს მხოლოდ მონეტარულ აქტივებსა და ვალდებულებებს. ინვესტიციები კაპიტალში და არამონეტარული აქტივები არ ითვლება რომ გაზრდის რაიმე სახის მატერიალურ სავალუტო რისკს.

მომდევნო ცხრილი წარმოადგენს მოგებისა და ზარალის და კაპიტალის მგრძნობელობას საანგარიშო პერიოდის ბოლოს გამოყენებულ სავალუტო კურსებში გონივრულად შესაძლო ცვლილებების მიმართ, რაც დაკავშირებულია ჯგუფის ფუნქციონალურ ვალუტასთან, ყველა სხვა ცვლადის უცვლელად დარჩენის შემთხვევაში:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ლარის გამყარება 10 %-ით	254	(426)
ლარის გაუფასურება 10 %-ით	(254)	426

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი ის რისკია, როდესაც ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები მათი დაფარვის ვადებში. ჯგუფის ლიკვიდურობის პოზიციის მონიტორინგი და მართვა სიფრთხილით ხორციელდება. ჯგუფს გააჩნია დეტალური დაბიუჯეტება და ფულადი სახსრების პროგნოზირების პროცესი იმისათვის, რათა დარწმუნდეს, რომ მას გააჩნია ადექვატური ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრები, რათა დააკმაყოფილოს გადახდის ვალდებულებები.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მომდევნო ცხრილი გვაწვდის დეტალურ ინფორმაციას ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებებისთვის დარჩენილ სახელშეკრულებო დაფარვის ვადების შესახებ. ცხრილი შედგენილია ფინანსური ვალდებულებების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რაც ეყრდნობა ყველაზე ადრინდელ ვადას, როდესაც ჯგუფს შესაძლოა მოეთხოვოს გადახდა. ცხრილი მოიცავს ძირითად და საპროცენტო ფულად ნაკადებს.

ათასი აშშ დოლარი	1-დან 6 თვემდე	7 თვიდან 1 წლამდე	ერთ წელზე მეტი მაგრამ 2 წელზე ნაკლები	სულ
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სავაჭრო დავალიანებების ანგარიშები	1,390	-	-	1,390
ნასესხები სახსრები	-	-	-	-
სულ	**1,390**	**-**	**-**	**1,390**
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სავაჭრო დავალიანებების ანგარიშები	9,141	-	-	9,141
ნასესხები სახსრები	787	609	-	1,396
სულ	**9,928**	**609**	**-**	**10,537**

19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებული რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაკეთებულია ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტებისა“ და ფასს 13 „რეალური ღირებულების შეფასების“ მიხედვით. *რეალური ღირებულება* წარმოადგენს ფასს, რომელიც მიიღებოდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდებოდა ვალდებულების გადასაცემად შეფასების თარიღით, ბაზრის მონაწილეებს შორის გარიგებისას. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიური ბაზარი. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ. ფინანსური ინსტრუმენტების დიდი ნაწილისათვის არ არსებობს ხელმისაწვდომი ბაზარი, ამიტომ განსჯა აუცილებელია რეალური ღირებულების შესაფასებლად, რაც ეყრდნობა მიმდინარე ეკონომიკურ პირობებს და ინსტრუმენტისთვის მიკუთვნებად სპეციფიურ რისკებს. აქ წარმოდგენილი შეფასებები არ მიანიშნებს იმ თანხებზე, რომლებიც რეალიზებაც ჯგუფს შეეძლო ბირჟის ბაზარზე მისი კონკრეტული ინსტრუმენტის სრულად გაყიდვის შეხვევაში.

2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა შემდეგი მეთოდები და დაშვებები გამოიყენა იმ ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის რეალური ღირებულების შესაფასებლად, რომლებისთვისაც მსგავსი ღირებულების შეფასება განხორციელებადია: რეალური ღირებულება შეფასდა რომ იქნება იგივე, რაც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა დავალიანებების, ბანკის ოვერდრაფტების და ერთი წლის განმავლობაში დასაფარი სესხების საბალანსო ღირებულება, ფინანსური ინსტრუმენტების მოკლევადიანი ბუნების გამო. ისინი კლასიფიცირებულია, როგორც მესამე დონის რეალური ღირებულებები რეალური ღირებულების იერარქიაში, ემპირიული მონაცემების გამოყენების გამო.

19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ჯგუფის სესხების საბალანსო ღირებულება რომელიც ერთი წლის შემდგე არის დასაფარი, აგრეთვე ითვლება, რომ არის რეალურ საბაზრო განაკვეთთან გონივრულად მიახლოებული იმ სესხებთან მიმართებაში, რომლებსაც გააჩნიათ მსგავსი საკრედიტო რისკის დონე და დაფარვის ვადები საანგარიშო თარიღისთვის.

ითვლება, რომ სავაჭრო მოთხოვნების საბალანსო ღირებულება მათი რეალური ღირებულების გონივრული შეფასებაა, რადგან ამოუღებადი თანხების ანარიცხი ითვლება საკრედიტო რისკის გავლენის ასახვისათვის საჭირო დისკონტირების გონივრულ შეფასებად.

20 ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიების მიხედვით

შეფასების მიზნებისთვის ფასს 9-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები“, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებულია შემდეგ კატეგორიებად: (ა) ფინანსური აქტივები „FVTPL“-ით; (ბ) სავალო ინსტრუმენტები „FVOCI“-ით, (გ) წილობრივი ინსტრუმენტები „FVOCI“-ით და (დ) ფინანსური ინსტრუმენტები ამორტიზებული ღირებულებით. „FVTPL“-ით შეფასებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს ორი ქვე-კატეგორია აქვს: (i) აქტივები, რომელთა შეფასება სავალდებულოა „FVTPL“-ით, და (ii) აქტივები, რომლებიც ამგვარად არის კლასიფიცირებული თავდაპირველი აღიარებისას ან შემდგომ. ამასთან, ფინანსური იჯარის მოთხოვნები ცალკე კატეგორიაა.

2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ყველა ფინანსური აქტივი მოხვდა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულის კატეგორიაში და ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება გატარდა ამორტიზირებული ღირებულებით.

21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	ურთიერთობა	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	3,093	5,854
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	1,258	9,141
ერთი წლის განმავლობაში დასაფარი ნასესხების სახსრები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	-	1,319

სავაჭრო დავალიანებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ შეძენის დღიდან ორ თვეში დასაფარი და უპროცენტოა. დავალიანების ნაშთი ფილიალისგან შეძენილი საქონლისთვის წარმოქმნილია შენიშვნა 1-ში განმარტებული სააგენტო ურთიერთობის ფარგლებში.

21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

შემოსავლისა და დანახარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2019 წლის 31 დეკემბერს და 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისათვის იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	ურთიერთობა	2019	2018
ამონაგები სააგენტო შეთანხმებების მიხედვით გაყიდვებიდან	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	1,697	423
ამონაგები ჩამოსხმის მომსახურებიდან	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	6,282	5,923
მზა პროდუქციის შეძენა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	20,271	19,741
საფინანსო ხარჯები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	(77)	(250)

მთავარი ხელმძღვანელი პირების კომპენსაცია. მთავრი ხელმძღვანელი პირები არიან გენერალური და რწმუნებული დირექტორები. მათთვის გადახდილი კომპენსაცია სრული განაკვეთით აღმასრულებელი მენეჯმენტის პოზიციებზე მომსახურების გაწევისათვის შედგება საკონტრაქტო ხელფასებისა ბონუსებისგან 13 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 13 ათასი აშშ დოლარი).

22 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წლის პირველ თვეებში ჩინეთში წარმოშობილი ახალი კორონავირუსით გამოწვეული დაავადების, COVID-19, გავრცელება დაიწყო გლობალურად, რაც აფერხებს ბიზნესსა და ეკონომიკურ აქტივობას. 2020 წლის მარტში „ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ“ მას პანდემიის სტატუსი მიანიჭა. ვირუსის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი უარყოფით გავლენა მოახდინა ეკონომიკურ აქტივობაზე მსოფლიო მასშტაბით, შემცირდა კაპიტალის ბაზრები და მნიშვნელოვნად შემცირდა საქონლის ფასები.

2020 წლის მარტში მსოფლიო მასშტაბით მთავრობების უმეტესობამ (მათ შორის იმ სახელმწიფოების, სადაც ჯგუფი ახორციელებს საქმიანობას) დააწესეს სხვადასხვა სახის შეზღუდვები ვირუსის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად. უმეტესწილად ეს იყო კარანტინის სახის შეზღუდვები, საზოგადოებრივი და კერძო ტრანსპორტირების შეზღუდვა, გარკვეულ ქვეყნებს შორის საჰაერო მიმოსვლის შეზღუდვა, საჯარო დაწესებულებების ფუნქციონირების შეზღუდვა, საჯარო სივრცეების უმეტესობის დახურვა, მათ შორის არასასურსათო მაღაზიების უმეტესობის. მთავრობა ხელს უწყობდა ბიზნესს, რომ თანამშრომლებს სახლიდან ემუშავათ.

უფრო მეტიც, ზოგიერთმა მთავრობამ მიიღო კანონმდებლობა, რომლის მიზანი გახლდათ კორონავირუსის ბიზნესზე გავლენის შერბილება, მათ შორის საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისთვის ჯარიმებისგან გათავისუფლება, დოკუმენტების სავალდებულო წარდგენის გადავადება, გარკვეული სახის ბიზნესისთვის სუბსიდირებული სესხების მიცემა და სხვა.

ჯგუფი ამ ვირუსს მიიჩნევს არამაკორექტირებელ, ბალანსის შედგენის შემდეგ მომხდარ მოვლენას. რადგან სიტუაცია სწრაფად იცვლება, ხელმძღვანელობას პრაქტიკული თვალსაზრისით მიზანშეუწონლად მიაჩნია ჯგუფზე პანდემიის პოტენციური გავლენის რაოდენობრივად შეფასება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ დაწესებულ საკარანტინო შეზღუდვებს ზომიერი უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის საქმიანობის შედეგებზე, მაღაზიებში მყიდველთა ნაკადის შემცირებისა და სუფთა (განკარგვადი) შემოსავლის შემცირების გამო, რაც განპირობებულია კარანტინით და მის შედეგად გამოწვეული უმუშევრობით. ამასთან, ხელმძღვანელობა მიწოდების ჯაჭვთან (ნედლეულის ხელმისაწვდომობა), მარაგის დონეებსა და მოთხოვნების ამოღებასთან დაკავშირებით არსებული სიტუაციის მჭიდრო მონიტორინგს ახორციელებს.

სიტუაცია ვითარდება და ამ ეტაპზე შედეგები ძალიან გაურკვეველია. ხელმძღვანელობა გააგრძელებს პოტენციური გავლენის მონიტორინგს და ყველა ზომას მიიღებს ნებისმიერი გავლენის შესარბილებლად.

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო

მმართველობის ანგარიშგება - საქმიანობის მიმოხილვა 2019

1. კომპანია, მისი განვითარება, საქმიანობის შედეგები და მდგომარეობა:

ზოგადი ინფორმაცია. შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო" („კომპანია") საქართველოში დაფუძნდა 2015 წლის 8 იანვარს. კომპანია დაფუძნებულია ქართული კანონმდებლობის შესაბამისად და „საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში" დარეგისტრირებულია საიდენტიფიკაციო ნომრით: 404485053.

კომპანია არის სს „ბორჯომის #3 ჩამომსხმელი ქარხნისა" (#3-ე ქარხანა) და „ბორჯომის #1 ჩამომსხმელი ქარხნის" (ქარხანა #1), რომლებიც კომპანიას 2015 წლის აპრილში შეერწყა იურიდიულ მემკვიდრე.

ორივე, #1-ელ და #3-ე ქარხანას საქმიანობის ხანგრძლივი ისტორია აქვს. #1-ლი ქარხანა 1953 წელს, საბჭოთა კავშირის პერიოდში აშენდა. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ განხორციელდა ამ ქარხნების პრივატიზაცია და შპს „აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კომპანის" („საქართველოს მინისა და მინერალური წყლების კომპანიის" სამართლებრივი მემკვიდრე) მფლობელობაში რეკონსტრუქციისა და მოდერნიზაციის ეტაპები გაიარა. მოდერნიზაციის პირველი ეტაპი 1997 წელს დაიწყო, როდესაც მოდიფიცირდა და გაუმჯობესდა წარმოებული საქონლისა და საწარმოო პროცესების ხარისხი. მეორე ეტაპი 2004 წელს დაიწყო და მის შედეგად #1-ლი ქარხნის საწარმოო სიმძლავრეების მთლიანი განახლება და მოდერნიზება განხორციელდა. დამონტაჟდა ახალი, თანამედროვე ჩამოსასხმელი ხაზები და რეკონსტრუქცია ჩაუტარდა ქარხნის შენობებს.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის 100%-ის მფლობელი იყო აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი. (შემდგომში „მშობელი").

მშობელი კომპანია სხვა რამდენიმე შვილობილ კომპანიას ფლობს საქართველოში, აზერბაიჯანში, ლიტვაში, ყაზახეთში და სხვა, რომლებიც მთლიანობაში ქმნიან „აი დი ეს ბორჯომი გრუფს". აი დი ეს ბორჯომი გრუფის ძირითადი საქმიანობაა „ბორჯომის" ბრენდის სახელით ნატურალური მინერალური წყლების ჩამოსხმა და დისტრიბუცია, ისევე როგორც სხვა ბუნებრივი და გადამუშავებული წყლების ჩამოსხმა და დისტრიბუცია საქართველოში, უკრაინაში და დსთ-ის სხვა ქვეყნებში. ჯგუფი ჩამოსასხმელ ქარხანას ამუშავებს საქართველოში და სადისტრიბუციო კომპანიები აქვს საქართველოში, ლიტვაში, ყაზახეთსა და აზერბაიჯანში. კომპანია აი დი ეს ბორჯომი გრუფის წევრია და ამ ჯგუფში ბორჯომის მინერალური წყლის უდიდესი მწარმოებელია.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელ კომპანიას ფლობდა რისა ინვესთმენთს ელ თი დი (კვიპროსი). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი., კომპანია, რომელიც ლუქსემბურგის კანონმდებლობის მიხედვით არსებობს და არის დარეგისტრირებული, არის ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე. ის აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 60%-ს (2018: 60%). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი.-ს არცერთი საბოლოო მოსარგებლე მფლობელი არ აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 25%-ს ან მეტს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია ორი შვილობილი საწარმო - სს ბორჯომი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 98.5%) და აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ.

კომპანიამ შეიძინა სს ბორჯომის აქციების 93.23% და სს ბორჯომის N2 ჩამოსასხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N2) აქციების 5% „ეი ბი სი ენთერფრაიზის ეს. ეი“-გან 2015 წლის იანვარში. სს ბორჯომი ქაღალდზე დაფუძნებული კომპანიაა, რომელიც ფლობს ქარხანა N2-ის აქციების 0%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 0%) და შეძენის თავდაპირველი მიზანი იყო მშობელი კომპანიის დონეზე ქარხანა N2-ს აქციების ფლობის ზრდა. შესყიდვის მომენტში, მშობელი კომპანია პირდაპირ ფლობდა ქარხანა N2-ის აქციების 75%-ს, ამიტომ, შესყიდვის ტრანზაქციამ გამოიწვია მშობლის წილის ზრდა ქარხანა N2-ში თითქმის 100%-მდე. 2019 წელს სს ბორჯომმა ქარხანა N2-ში თავისი წილი მიყიდა აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს.

2018 წლის 2 მარტს, კომპანიის მიერ პირდაპირ ფლობილი 5% წილი ქარხანა N2-ში გაიყიდა მშობელ კომპანიაზე, სულ ანაზღაურებამ შეადგინა 247 ათასი აშშ დოლარი (610 ათასი ლარი).

აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ 2018 წლის მარტში დარეგისტრირდა, სადაც კომპანია 99%-ის მფლობელია. ახლად დაფუძნებული შვილობილი საწარმოს მიზანია აი დი ეს ბორჯომი გრუფის პროდუქციის პოლონეთში დისტრიბუცია. შვილობილ საწარმოს არ ჰქონია რაიმე სახის ოპერაციები საანგარიშო პერიოდისთვის.

არც მშობელი და არც საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არ აწარმოებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს, რომლებიც საჯარო გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია.

ძირითადი საქმიანობა. კომპანია ფლობს საწარმოო სიმძლავრეებს, ჰყავს გამოცდილი პერსონალი და ჩამოსხმის მომსახურებით უზრუნველყოფს შპს „აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კომპანის“ ქართულ ფილიალს, „აიდიეს ბორჯომი ჯორჯიას“ („ფილიალი“), შესაბამისი მომსახურების შეთანხმების ფარგლებში. შპს „აიდიეს ბორჯომი ჯორჯია" მინერალური წყლის პროდუქციის მნიშვნელოვან წილს აწარმოებს.

კომპანია ახორციელებს ფილიალისგან შეძენილი „ბორჯომის“ მინერალური წყლის ექსპორტს უკრაინაში, თავის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ კომპანიაზე.

კომპანია, ასრულებს რა აგენტის ფუნქციებს ფილიალის გაყიდვებისთვის, წარმოქმნის ამონაგებს, რომელიც გახლავთ სხვაობა გაყიდული მარაგების თვითღირებულებასა და გასაყიდ ფასებს შორის.

თუმცა, კომპანიის შემოსავლის ძირითადი წყარო მაინც ბოთლებში ჩამოსხმის მომსახურებაა, რომელსაც ის ფილიალს უწევს ორივე მხარის მიერ ხელმოწერილი ჩამოსხმის მომსახურების შეთანხმების ფარგლებში. ჩამოსხმის მომსახურებიდან ამონაგები წარმოიქმნება ფაქტობრივად წარმოებული ბოთლების რაოდენობის საფუძველზე.

როგორც ქვემოთ მოცემული ცხრილიდან ჩანს, 2018 წელთან შედარებით 2019 წელს მომსახურების გაწევიდან ამონაგები მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ზრდამ დაახლოებით 6% შეადგინა.

ამონაგების ზრდა უმთავრესად განპირობებულია შემდეგი ფაქტორებით:

- წარმოებული პროდუქციის მოცულობის ზრდა საანგარიშგებო პერიოდში, რაც დაკავშირებულია მთლიანად ბორჯომი გრუფის გაყიდვების ზრდასთან;
- ბაზარზე ახალი პროდუქტების შემოტანა;
- საწარმოო პროცესის გაუმჯობესებული ორგანიზება და სხვა.

კომპანიის შემოსავალი პირდაპირ არის დაკავშირებული წარმოებული ბოთლების რაოდენობაზე, ხოლო მომსახურების ფასები ერთ დონეზე იქნა შენარჩუნებული ბოლო წელს.

კომპანიის რეგისტრაციის მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრაციის მისამართია: საქართველო, ბორჯომი, თორის ქ. #39.

2. კომპანიის სამომავლო განვითარების გეგმები;

კომპანია აქტიურად ახორციელებს ახალი გენერალური გეგმის შემუშავებას, რომლითაც გათვალისწინებულია კომპანიის სასაწყობე ნაწილის რეკონსტრუქცია და რეორგანიზაცია.

3. კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

კომპანიის ძირითადი მაჩვენებლები შეჯამებულია შემდეგ ცხრილში:

ათასი აშშ დოლარი	2019	2018
ამონაგები აგენტის შეთანხმების ფარგლებში გაყიდვებიდან	1,697	423
ამონაგები მომსახურებიდან	6,282	5,923
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება	(3,069)	(2,753)
მთლიანი აქტივები	16,120	20,216

2018 და 2019 წლებში წარმოებული ბოთლების რაოდენობა:

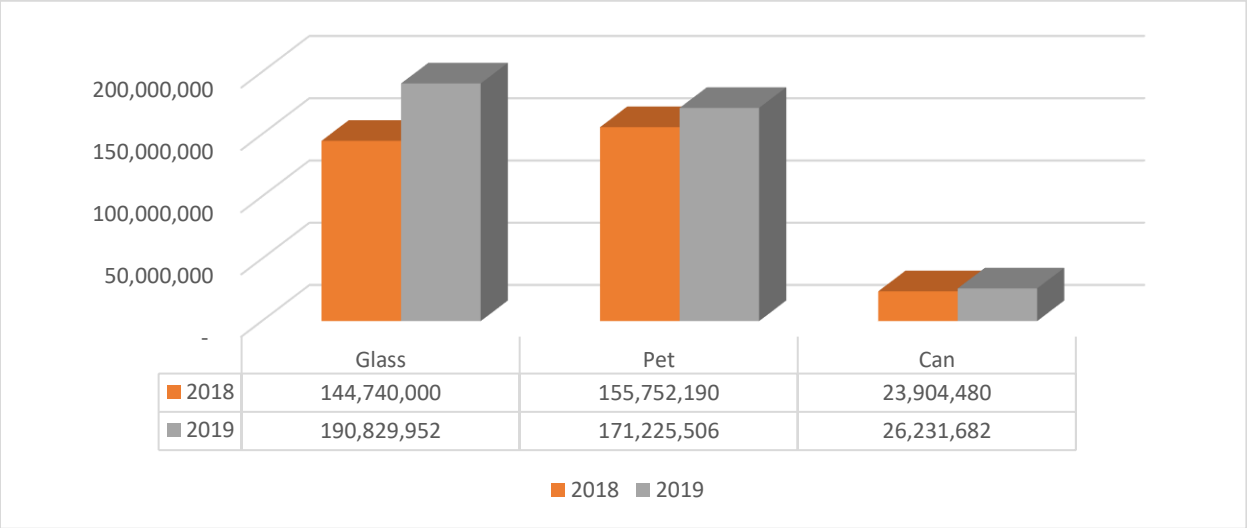

ძირითადი ცვლილებების განმარტება:

1. მომსახურების დანახარჯების ზრდას იწვევს ამონაგების ზრდა (ბოთლებში ჩამოსხმული პროდუქციის რაოდენობა). ამონაგების ზრდა ზემოთ, პირველ პუნქტში არის ახსნილი. კომპანიის მომსახურების თვითღირებულება ძირითადად მოიცავს წარმოებასთან დაკავშირებული ძირითადი საშუალებების ცვეთის ხარჯსა და პერსონალის დანახარჯებს. წარმოების მოცულობის ზრდამ განაპირობა ნამუშევარი საათების გაზრდილი რაოდენობა და ხელფასის დანახარჯების შესაბამისი ზრდა;
2. მთლიანი აქტივების შემცირება განაპირობა ფილიალის სავაჭრო მოთხოვნების ნაშთის შემცირებამ.
3. როგორც ზემოთ მოცემულ ცხრილშია ნაჩვენები, თითქმის ყველა სახეობის პროდუქციის წარმოების მოცულობა გაიზარდა, რაც ძირითადად გამოწვეული იყო ბორჯომის პროდუქციაზე გაზრდილი მოთხოვნით.

არაფინანსური მაჩვენებლები

(i) ურთიერთობა თანამშრომლებთან. შპს აი დი ეს ბორჯომი თბილისის თანამშრომლების რაოდენობა 330-350-ის ფარგლებშია. კომპანიას გააჩნია კარგად სტრუქტურირებული თანამშრომლების დაქირავების პოლიტიკა და მხოლოდ შესაბამისი კვალიფიკაციის, გამოცდილების და უნარების მქონე კანდიდატების დაქირავება ხდება კომპანიის მიერ.

როგორც დამქირავებელი, კომპანია უზრუნველყოფს ყველა საჭირო ინსტრუმენტებსა და თანმიმდევრულ საკვალიფიკაციო ტრენინგებს თანამშრომლებისთვის, იმისათვის, რომ უზრუნველყოს კლიენტებისათვის საუკეთესო მომსახურების გაწევა. კომპანია თანამშრომლებს სთავაზობს განსაკუთრებულ დაწინაურების შესაძლებლობებს, დადებით სამუშაო გარემოს, კონკურენტუნარიან ხელფასებს შრომისმოყვარე, მიზანდასახული პირებისათვის, სადაც თანამშრომელთა უფლებები კარგადაა დაცული და კომპანიის შესაბამისი დეპარტამენტის მიერ ხორციელდება მისი მონიტორინგი. ქალაქ ბორჯომში განლაგებული კომპანიის საწარმოოები ძირითადი დამსაქმებელია რეგიონში.

(ii) ურთიერთობა მომწოდებლებთან და კლიენტებთან. კომპანიამ მისი ოპერირების წლების განმავლობაში, ზრუნვისა და პროფესიონალიზმის მეშვეობით, კლიენტებთან ძლიერი პროფესიონალური ურთიერთობა ჩამოაყალიბა, რამაც გამოიწვია საქონლის დაბრუნების და /ან კლიენტების უკმაყოფილების მცირე რაოდენობა.

კომპანიის მთავარი მიმწოდებელი და კლიენტი დაკავშირებული მხარეებია, თუმცა ტრანზაქციები ხორციელდება შესაბამისი პროფესიონალური ჩარჩოების ფარგლებში და სათანადო გულისხმიერებით.

(iii) ურთიერთობა საგადასახადო ორგანოებთან. კომპანიის საგადასახადო სააღრიცხვო სისტემა კარგად ჩამოყალიბებული და მართულია.

კომპანიის ბუღალტერიის დეპარტამენტი დაკომპლექტებულია შესაბამისი კვალიფიკაციისა და საკმარისი გამოცდილების მქონე პერსონალით, რომლებიც რეგულარულად ესწრებიან სხვადასხვა ტრენინგებს, იმისათვის, რომ თვალყური ადევნონ ცვლილებებს საგადასახადო კანონმდებლობაში, რომლებსაც შესაძლოა გავლენა ჰქონდეს კომპანიაზე.

კომპანიას საგადასახადო ორგანოებთან დავის შეზღუდული ისტორია გააჩნია და საერთოდ არ აქვს რაიმე მნიშვნელოვანი ჯარიმის შემთხვევა.

4. იმ თანხების დამატებითი განმარტებები, რომლებიც მოცემულია წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში

კომპანიის წამყვანი პოზიცია ბაზარზე და კარგი ფინანსური შედეგები რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორით არის გამოწვეული:

- კომპანიის ხელმძღვანელობა: კომპანიის ხელმძღვანელობას საკმარისი სამუშაო გამოცდილება აქვს ამ ინდუსტრიაში და ისინი 100%-ით ჩართულები არიან კომპანიის ყოველდღიურ საქმიანობაში, რაც ბიზნესში მოქნილობისა და ცვლილებების საქმის კურსში ყოფნის საშუალებას იძლევა;
- *წარმატებული საქმიანობის ისტორია და ჩამოსხმის მომსახურების ტრადიცია.*

5. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობა

საკრედიტო რისკი. კომპანიას გააჩნია საკრედიტო რისკი, მაშინ, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება კომპანიის საინვესტიციო და საოპერაციო გარიგებების შედეგად, რომელიც გულისხმობს პროდუქციის საკრედიტო პირობებით რეალიზაციას და სხვა გარიგებებს კონტრაჰენტებთან რომელიც ხელს უწყობს ფინანსური აქტივების წარმოშობას/ზრდას.

კომპანიის ხელმძღვანელობამ დანერგა მთელი რიგი კონტროლის პროცედურები, იმისათვის, რათა შეინარჩუნოს ჯანსაღი მოვალეების ბალანსი, გამოავლინოს რისკ-ფაქტორები და დროულად უპასუხოს მათ. კომპანიის მოთხოვნებისა და დავალიანებების ნაშთების თითქმის 100% დაკავშირებული მხარეებიდან მომდინარეობს, ამასთან, არ არსებობს დეფოლტის და/ან მოვალეობების შესრულების შეფერხების პრეცენდენტი.

კომპანიის ძირითადი რისკია საკრედიტო რისკის კონცენტრირება და მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულება ერთადერთ კლიენტზე - აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი.-ის ქართულ ფილიალი.

ზოგადი ეკონომიკური სიტუაცია ბაზარზე. იმის გათვალისწინებით, რომ კომპანიას ერთადერთი კლიენტი ჰყავს და სპეციალიზდება მხოლოდ სასმელი და ბორჯომის მინერალური წყლის წარმოებაზე, იმ ბაზრებზე, სადაც ბორჯომის პროდუქცია იყიდება, არსებული მდგომარეობა უმნიშვნელოვანესია კომპანიის წარმატებული განვითარებისთვის.

საბაზრო რისკი. კომპანიას გააჩნია საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურ ვალუტასთან, (ბ) აქტივებსა და ვალდებულებებთან, რომელთაც პროცენტი ერიცხებათ, მიმართებით. ამასთან, თითოეულ მათგანს გააჩნია საერთო და სპეციფიკური საბაზრო ცვლილებების რისკი. ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც ყოველდღიურად ახორციელებს. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი ის რისკია, როდესაც კომპანიის ფინანსური შედეგები მოექცევა უარყოფითი გავლენის ქვეშ იმ გაცვლითი კურსების ცვლილებებით, რომლის წინაშეც კომპანია დგას. კომპანია ახორციელებს გარკვეულ ტრანზაქციებს, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. კომპანია არ იყენებს ცვლადებს უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსების რისკის სამართავად, ამასთანავე კომპანიის ხელმძღვანელობა ცდილობს შეამციროს მსგავსი რისკი უცხოურ ვალუტაში მონეტარული აქტივებისა და ვალდებულებების მართვისათვის მეტნაკლებად სტაბილურ ერთსადაიმავე დონეზე.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ კომპანიას არ ექნება შესაძლებლობა შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები მათი დაფარვის ვადებში. კომპანიის ლიკვიდურობის მონიტორინგი და მართვა გულდასმით ხორციელდება. კომპანიაში დანერგილია ბიუჯეტირებისა და ფულადი სახსრების დამუშავების პროცესი, რაც მას ეხმარება იმის უზრუნველყოფაში, რომ სათანადო ფულადი სახსრები ჰქონდეს ხელმისაწვდომი გადახდის ვალდებულებების შესასრულებლად.

COVID 19. 2020 წლის პირველ თვეებში ჩინეთში წარმოშობილი ახალი კორონავირუსით გამოწვეული დაავადების, COVID-19, გავრცელება დაიწყო გლობალურად, რაც აფერხებს ბიზნესსა და ეკონომიკურ აქტივობას. 2020 წლის მარტში „ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ“ მას პანდემიის სტატუსი მიანიჭა. ვირუსის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი უარყოფით გავლენა მოახდინა ეკონომიკურ აქტივობაზე მსოფლიო მასშტაბით, შემცირდა კაპიტალის ბაზრები და მნიშვნელოვნად შემცირდა საქონლის ფასები.

2020 წლის მარტში მსოფლიო მასშტაბით მთავრობების უმეტესობამ (მათ შორის იმ სახელმწიფოების, სადაც ჯგუფი ახორციელებს საქმიანობას) დააწესეს სხვადასხვა სახის შეზღუდვები ვირუსის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად. უმეტესწილად ეს იყო კარანტინის სახის შეზღუდვები, საზოგადოებრივი და კერძო ტრანსპორტირების შეზღუდვა, გარკვეულ ქვეყნებს შორის საჰაერო მიმოსვლის შეზღუდვა, საჯარო დაწესებულებების ფუნქციონირების შეზღუდვა, საჯარო სივრცეების უმეტესობის დახურვა, მათ შორის არა-სასურსათო მაღაზიების უმეტესობის. მთავრობა ხელს უწყობდა ბიზნესს, რომ თანამშრომლებს სახლიდან ემუშავათ.

ჯგუფი ამ ვირუსს მიიჩნევს არამაკორექტირებელ, ბალანსის შედგენის შემდეგ მომხდარ მოვლენას. რადგან სიტუაცია სწრაფად იცვლება, ხელმძღვანელობას პრაქტიკული თვალსაზრისით მიზანშეუწონლად მიაჩნია ჯგუფზე პანდემიის პოტენციური გავლენის რაოდენობრივად შეფასება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ დაწესებულ საკარანტინო შეზღუდვებს ზომიერი უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის საქმიანობის შედეგებზე, მაღაზიებში მყიდველთა ნაკადის შემცირებისა და სუფთა (განკარგვადი) შემოსავლის შემცირების გამო, რაც განპირობებულია კარანტინით და მის შედეგად გამოწვეული უმუშევრობით. ამასთან, ხელმძღვანელობა მიწოდების ჯაჭვთან (ნედლეულის ხელმისაწვდომობა), მარაგის დონეებსა და მოთხოვნების ამოღებასთან დაკავშირებით არსებული სიტუაციის მჭიდრო მონიტორინგს ახორციელებს.

სიტუაცია ვითარდება და ამ ეტაპზე შედეგები ძალიან გაურკვეველია. ხელმძღვანელობა გააგრძელებს პოტენციური გავლენის მონიტორინგს და ყველა ზომას მიიღებს ნებისმიერი გავლენის შესარბილებლად.

შენიშვნა: ამ პერიოდში კომპანია არ ახორციელებდა სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოს და კომპანიის მიერ საკუთარი აქციების შეძენა არ მომხდარა.*

კომპანიის შვილობილი საწარმოები- სს ბორჯომის წყლები ქალაქზე არსებული კომპანიაა და ოპერაციებს არ ახორციელებს, ხოლო აი დი ეს ბორჯომი პოლანდს საანგარიშგებო პერიოდში არავითარი ოპერაცია არ განუხორციელებია. ამგვარად, წინამდებარე ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური მონაცემები ინფორმაციას იძლევა შპს აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიას საქმიანობის შედეგების შესახებ.

2020 წლის 22 ივნისი

გიორგი დავითაშვილი
გენერალური დირექტორის, გიორგი პავლოვის სახელით,
2020 წლის 21 თებერვლის მინდობილობის საფუძველზე

№ LT32- 1027/2010
01.10.2020 წ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის
ზედამხედველობის სამსახურის უფროსს
ბატონ იური დოლიძეს

ბატონო იური,

ამა წლის 24 დეკემბერს შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო-მ“ (ს/კ: 404485053) მოამზადა, უზრუნველყო აუდიტი და წარადგინა აიდიეს ბორჯომი საქართველოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, სადაც შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო“ წარმოადგენს „კომპანიას“, ხოლო სს „ბორჯომი“ შვილობილ საწარმოს.

როგორც ჩვენთვის ცნობილია, საქართველოს კანონის „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ“ თანახმად, კომპანია ვალდებულია კონსოლიდირებულთან ერთად წარადგინოს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება.

გაცნობებთ, რომ შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო“-ს აუდიტირებული კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებისა და ინდივიდუალურ ანგარიშგების ფინანსურ უწყისებს (ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება, მოგებისა და ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება) შორის სხვაობა არაარსებითია. აქედან გამომდინარე, ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურისათვის წარმოდგენილ იქნა მხოლოდ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება.

პატივისცემით,

გიორგი დავითაშვილი

გენერალური დირექტორის, გეორგი პავლოვის სახელით

2020 წლის 21 თებერვლით დათარიღებული მინდობილობის საფუძველზე.

ვადასტურებ ზემოთაღნიშნული ინფორმაციის სისწორეს:

ნინო ქადაგიშვილი (Reg. #SARAS-A-506913)
გარიგების პარტნიორი, შპს ფრაისუოთერჰაუსკუპერს საქართველო (Reg. # SARAS-F-775813)
2020 წლის 1 ოქტომბერი

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით
მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი
აუდიტორის დასკვნა

2019 წლის 31 დეკემბერი

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 1
მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება 2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება 4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1 შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო და მისი საქმიანობა 5
2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო 6
3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე 7
4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას . 22
5 ახალი ან გადასინჯული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება 25
6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები 25
7 ძირითადი საშუალებები 29
8 ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში 31
9 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები 32
10 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 32
11 საწესდებო კაპიტალი 33
12 ნასესხები სახსრები 33
13 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები 34
14 მომსახურების თვითღირებულება 35
15 საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 35
16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები 36
17 კაპიტალის მართვა 37
18 ფინანსური რისკის მართვა 37
19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები 41
20 ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიების მიხედვით 42
21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 42
22 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები 43

სხვა ინფორმაცია - მმართველობის ანგარიშგება - 2019 წლის საქმიანობის მიმოხილვა

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ჯგუფი შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველოს“ აქციონერებსა და ხელმძღვანელობას

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება სამართლიანად წარადგენს, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველოს" (შემდგომში კომპანია) და მისი შვილობილი საწარმოს (შემდეგში ერთად - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფლადი ნაკადების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

აუდიტის საგანი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, როელიც მოიცავს შემდეგს:

- კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის და სრული შემოსავლის ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის;
- კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის;
- კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა აღნიშნული თარიღისათვის; და
- კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები, რომელიც მოიცავს მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმეს.

მოსაზრების საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“- ნაწილში.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ მტკიცებულებები, რომლებიც აუდიტის მსვლელობისას მოვიპოვეთ, აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და შესაფერის საფუძველს წარმოადგენს.

დამოუკიდებლობა

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა საერთაშორისო ეთიკის სტანდარტების საბჭოს მიერ შემუშავებული პროფესიულ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის („IESBA“-ის კოდექსი) მოთხოვნების შესაბამისად. ჩვენ შევასრულეთ აღნიშნული ნორმებით და IESBA-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს „მმართველობის ანგარიშგებას“ (მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასზე გაცემულ ჩვენ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ მმართველობის ანგარიშგებას, და განვიხილოთ მმართველობის ანგარიშგება არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობის ანგარიშგება არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ მოგვეთხოვება ამ ფაქტის ანგარიშგება. აღნიშნულთან დაკავშირებით ანგარიშგების საგანი არ არსებობს.

„ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ჩვენ ასევე მოგვეთხოვება გამოვთქვათ ჩვენი მოსაზრება შეესაბამება თუ არა მმართველობის ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შესაბამის მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებს და მოიცავს თუ არა მმართველობის ანგარიშგება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნის შესაბამისად სრულ ინფორმაციას.

აუდიტის მსვლელობისას შესრულებული სამუშაოს საფუძველზე, ჩვენი აზრით, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით:

- მმართველობის ანგარიშგებაში იმ ფინანსური წლის შესახებ მოცემული ინფორმაცია, რომლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებაც წარმოდგენილია, მომზადებულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად; და;
- მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას;

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფასს-ის და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც ხელმძღვანელობა აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით, ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებასა და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადექვატური არ არის, ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის საწარმოების ან ჯგუფის ბიზნეს-საქმიანობის შესახებ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და შედეგებზე. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ მხოლოდ ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

შპს ფრაისუოთერჰაუსკუპერს საქართველო (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-F-775813)

ნინო ქადაგიშვილი (სარეგისტრაციო ნომერი SARAS-A-506913)

2020 წლის 22 ივნისი
საქართველო, თბილისი

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო
ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	7	4,788	5,163
არამატერიალური აქტივები		27	11
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	8	-	659
სულ გრძელვადიანი აქტივები		**4,815**	**5,833**
სულ მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები		56	37
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	9	3,236	5,949
სხვა საგადასახადო მოთხოვნები, წმინდა		3,533	3,946
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	10	4,480	4,451
სულ მოკლევადიანი აქტივები		**11,305**	**14,383**
სულ აქტივები		**16,120**	**20,216**
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	11	3,443	3,443
გაუნაწილებელი მოგება		10,538	6,159
კომპანიის მფლობელებისადმი მიკუთვნებდი კაპიტალი		**13,981**	**9,602**
არამაკონტროლებელი წილი		-	**14**
სულ კაპიტალი		**13,981**	**9,616**
ვალდებულებები			
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
ნასესხები სახსრები	12	-	1,319
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	13	2,139	9,281
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		**2,139**	**10,600**
სულ ვალდებულებები		**2,139**	**10,600**
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		**16,120**	**20,216**

გამოსაცემად დამტკიცებულია და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2020 წლის 22 ივნისს:

გიორგი დავითაშვილი
გენერალური დირექტორის, გეორგი პავლოვის სახელით
2020 წლის 21 თებერვლით დათარიღებული მინდობილობის საფუძველზე.

განმარტებითი შენიშვნები, რომლებიც მოცემულია გვერდებზე 5 – 43, წარმოადგენს წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს.

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019	2018
ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების მიხედვით	4	**1,697**	**423**
ამონაგები მომსახურებიდან		**6,282**	**5,923**
მომსახურების თვითღირებულება	14	(3,069)	(2,753)
მთლიანი მოგება ჩამოსხმის მომსახურებიდან		**3,213**	**3,170**
დისტრიბუციის დანახარჯები		(33)	(30)
საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯები	15	(946)	(835)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი/ (ხარჯები)- წმინდა		222	147
საოპერაციო მოგება		**4,153**	**2,875**
ფინანსური შემოსავალი		116	516
ფინანსური ხარჯები		(77)	(250)
წილი მეკავშირე საწარმოების შედეგებიდან	8	(181)	14
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან	8	345	83
მოგება დაბეგვრამდე		**4,356**	**3,238**
მოგების გადასახადის დანახარჯი		-	-
წლის მოგება		**4,356**	**3,238**
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი		**4,356**	**3,238**
მოგება მიკუთვნებადია:			
- კომპანიის მფლობელებისადმი		4,356	3,237
- არამაკონტროლებელი წილისადმი		-	1
წლის მოგება		**4,356**	**3,238**
სულ სრული შემოსავალი, რომელიც მიკუთვნებადია:			
- კომპანიის მფლობელებისადმი		4,356	3,237
- არამაკონტროლებელი წილისადმი		-	1
სულ წლის სრული შემოსავალი		**4,356**	**3,238**

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო
კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

ათასი აშშ დოლარი	კომპანიის მფლობელებისადმი მიკუთვნებადი			არამაკონტროლებელი წილისადმი მიკუთვნებადი	სულ
	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ		
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	**3,443**	**2,926**	**6,369**	**13**	**6,382**
წლის მოგება	-	3,237	3,237	1	3,238
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი	-	3,237	3,237	1	3,238
შვილობილ საწარმოებში არამაკონტროლებელი წილის შეძენა	-	(4)	(4)	-	(4)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	**3,443**	**6,159**	**9,602**	**14**	**9,616**
წლის მოგება	-	4,356	4,356	-	4,356
სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-
სულ წლის სრული შემოსავალი	-	4,356	4,356	-	4,356
შვილობილ საწარმოებში არამაკონტროლებელი წილის შეძენა	-	23	23	(14)	9
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	**3,443**	**10,538**	**13,981**	**-**	**13,981**

განმარტებითი შენიშვნები, რომლებიც მოცემულია გვერდებზე 5 – 43, წარმოადგენს წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების განუყოფელ ნაწილს.

ათასი აშშ დოლარი	შენიშვნა	2019	2018
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		4,356	3,238
შესწორებები:			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	7	610	606
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია		15	32
ზარალი, შემცირებული ძირითადი საშუალებების გასვლიდან შემოსულობით		32	(4)
ფინანსური (შემოსავალი) / დანახარჯები, წმინდა		(39)	(266)
უცხოური ვალუტის კონვერტირების სხვაობები		(166)	(142)
მეკავშირე საწარმოების შედეგების წილი	8	181	(14)
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან	8	(345)	(83)
საოპერაციო ფულადი ნაკადები სამუშაო კაპიტალის ცვლილებებამდე		**4,644**	**3,367**
შემცირება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		1,126	4,557
ზრდა (შემცირება) მარაგებში		(19)	(4)
შემცირება სავაჭრო და სხვა დავალიანებებში		(6,667)	(4,012)
შემცირება სხვა საგადასახადო მოთხოვნებში, წმინდა		422	88
ცვლილებები სამუშაო კაპიტალში		**(5,138)**	**629**
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული / საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		**(494)**	**3,996**
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა	7	(294)	(203)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		27	4
შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გაყიდვიდან		823	-
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(31)	(13)
არამაკონტროლებელი წილის შეძენა		-	(4)
წმინდა ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან/საქმიანობაში გამოყენებული		**525**	**(216)**
სავალუტო კურსების გავლენა ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		(2)	7
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	10	4,451	**664**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	10	**4,480**	**4,451**

იხილეთ შენიშვნები 8 და 12 იმ საინვესტიციო და საფინანსო ტრანზაქციების განმარტებისთვის, რომელთათვის საჭირო არ ყოფილა ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და არ შევიდა ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

1 შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო და მისი საქმიანობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) მიხედვით, საქართველოს კანონის ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ მოთხოვნების გათვალისწინებით, 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის შპს აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასთვის (შემდგომში კომპანია) და მისი შვილობილი საწარმოებისთვის (შემდგომში ჯგუფი).

კომპანია დაფუძნდა 2015 წლის 8 იანვარს და მდებარეობს საქართველოში. კომპანია შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიაა და დაარსებულია საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, დარეგისტრირებულია საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ საიდენტიფიკაციო ნომრით: 404485053.

კომპანია წარმოადგენს სს ბორჯომის N3 ჩამომსხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N3) და სს ბორჯომის N1 ჩამომსხმელი ქარხნის (ქარხანა N1) სამართალმემკვიდრეა, რომელიც შეერწყა კომპანიას 2015 წლის აპრილში.

ორივე ქარხანას, N1 და N3, ოპერირების ხანგრძლივი ისტორია გააჩნიათ. ქარხანა N1 აშენდა 1953 წელს, საბჭოთა კავშირის დროს. საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ, განხორციელდა ქარხნების პრივატიზაცია და აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი.-ს მფლობელობის ქვეშ (ჯორჯიან გლას ენდ მინერალ უოთერ კო ენ.ვი.-ს სამართალმემკვიდრე) ჩატარდა ეტაპობრივი რეკონსტრუქციები და მოდერნიზაცია. მოდერნიზაციის პირველი ეტაპი დაიწყო 1997 წელს, როდესაც განხორციელდა წარმოებული პროდუქციის ხარისხი და წარმოების პროცესის გაუმჯობესება და მოდიფიცირება . მეორე ეტაპი დაიწყო 2004 წელს, რაც მოიცავდა ქარხანა N1-ს საწარმოო ობიექტების სრულ განახლებას და მოდერნიზაციას. დამონტაჟდა ახალი, თანამედროვე ჩამოსხმის ხაზები და ქარხნის შენობა-ნაგებობები განახლდა.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის 100%-ის მფლობელი იყო აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი. (შემდგომში მშობელი).

მშობელი ფლობს სხვადასხვა შვილობილ საწარმოებს საქართველოში, აზერბაიჯანში, ლიტვაში, ყაზახეთში და ა.შ., რაც, ერთობლიობაში წარმოადგენს შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო (შემდგომში ჯგუფი). შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველოს ძირითადი საქმიანობა „ბორჯომის“ ბრენდის ქვეშ არსებული ნატურალური მინერალური წყლის ჩამოსხმა და დისტრიბუციაა, აგრეთვე სხვა ნატურალური თუ დამუშავებული წყლის ჩამოსხმა და დისტრიბუცია საქართველოში, უკრაინასა და დსთ-ს სხვა ქვეყნებში. კომპანია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის წევრია და წარმოადგენს ბორჯომის მინერალური წყლის პროდუქციის უმსხვილეს მწარმოებელს ჯგუფს შიგნით.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელ კომპანიას ფლობდა რისა ინვესთმენთს ელ თი დი (კვიპროსი). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი., კომპანია, რომელიც ლუქსემბურგის კანონმდებლობის მიხედვით არსებობს და არის დარეგისტრირებული, არის ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე, რომელიც აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 60%-ს (2017: 60%). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი.-ს არცერთი საბოლოო მოსარგებლე მფლობელი არ აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 25% ან მეტს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია ორი შვილობილი საწარმო- სს ბორჯომი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 98.5%) და აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ.

1 აი დი ეს ბორჯომი საქართველოი და მისი საქმიანობა (გაგრძელება)

კომპანიამ შეიძინა სს ბორჯომის აქციების 93.23% და სს ბორჯომის N2 ჩამოსასხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N2) აქციების 5% „ეი ბი სი ენთერფრაიზის ეს. ეი"-სგან 2015 წლის იანვარში. სს ბორჯომი ქაღალდზე დაფუძნებული კომპანიაა, რომელიც ფლობს ქარხანა N2-ს აქციების 0%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 0%) და შეძენის თავდაპირველი მიზანი იყო მშობელი კომპანიის დონეზე ქარხანა N2-ს აქციების ფლობის ზრდა. შესყიდვის მომენტში, მშობელი კომპანია პირდაპირ ფლობდა ქარხანა N2-ს აქციების 75%, ამიტომ, შესყიდვის ტრანზაქციამ გამოიწვია მშობლის წილების ზრდა ქარხანა N2-ში თითქმის 100%-მდე. 2019 წელს სს ბორჯომმა ქარხანა N2-ში თავისი წილი მიყიდა აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს.

2018 წლის 2 მარტს, კომპანიის მიერ პირდაპირ ფლობილი 5% წილი ქარხანა N2-ში გაიყიდა მშობელ კომპანიაზე, სულ ანაზღაურებამ შეადგინა 247 ათასი აშშ დოლარი (610 ათასი ლარი). იხილეთ შენიშვნა 8.

აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ 2018 წლის მარტში დარეგისტრირდა, სადაც კომპანია 99%-ის მფლობელია. ახლად დაფუძნებული შვილობილი საწარმოს მიზანია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის პროდუქციის პოლონეთში დისტრიბუცია. შვილობილ საწარმოს არ ჰქონია რაიმე სახის ოპერაციები საანგარიშო პერიოდისთვის.

არც მშობელი და არც საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არ აწარმოებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს, რომლებიც საჯარო გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია.

ძირითადი საქმიანობა. საწარმოო ობიექტების ფლობის და კვალიფიციური და გამოცდილი თანამშრომლების ყოლის მეშვეობით, კომპანია უზრუნველყოფს ჩამოსასხმელ მომსახურებას აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასათვის, აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს საქართველოს ფილიალისთვის (შემდგომში ფილიალი), ჩამოსხმის მომსახურების შეთანხმების მიხედვით.

კომპანია, ასევე, ფილიალისგან შესყიდული ბორჯომის მინერალური წყლის ექსპორტს ახორციელებს უკრაინაში, კერძო სს ინდუსტრიალნი ტა დისტრიბუციინი სისტემი-სთვის ('IDS') რომელიც წარმოადგენს ერთობლივი კონტროლის ქვეშ მყოფ საწარმოს. კომპანიასა და ფილიალს შორის შეთანხმება სააგენტო შეთანხმებად ითვლება, სადაც კომპანია წარმოადგენს აგენტს. სააღრიცხვო პოლიტიკა და ფინანსურ ანგარიშგებებზე გავლენა განმარტებულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში (შენიშვნები 3, 4).

რეგისტრირებული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრირებული მისამართი და ადგილია საქართველო, ბორჯომი, თორის ქუჩა #39

წარსადგენი ვალუტა.. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ათასობით აშშ დოლარში ("USD"), თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად საქართველოში ახორციელებს. საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის გარკვეული მახასიათებლები აქვს, მათ შორის შედარებით მაღალი ინფლაციის დონე და მაღალი საპროცენტო განაკვეთები. ქართული საგადასახადო კანონმდებლობა სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას ექვემდებარება და ხშირ ცვლილებებს განიცდის.

საქართველოს სამომავლო ეკონომიკური მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული მთავრობის მიერ მიღებული ეკონომიკური, ფინანსური და მონეტარული გადაწყვეტილებების ეფექტურობაზე, ისევე როგორც საგადასახადო, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ განვითარებაზე.

2 ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობას არ აქვს საშუალება ზუსტად იწინასწარმეტყველოს მოვლენათა ყველა შესაძლო განვითარება, რომელსაც შეიძლება გავლენა ჰქონდეს საქართველოს ეკონომიკაზე და შესაბამისად ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ის მიმართავს ყველა საჭირო ღონისძიებას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე

მომზადების საფუძველი. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან (ფასს) და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში, ისტორიული ღირებულების მეთოდით, მოდიფიკაციის შედეგად ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებით, რაც ეფუძნება რეალურ ღირებულებას. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა წარმოდგენილია ქვემოთ.

ფასს-ის შესაბამისად ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისათვის მოითხოვება გარკვეული კრიტიკული სააღრიცხვო დაშვებები და ასევე ხელმძღვანელობის მიერ განსჯის გამოყენება ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გათვალისწინებისას. საკითხები, რომლებიც მოიცავს უფრო მაღალი დონის ან სირთულის განსჯას, ან, რომელსაც შეუძლია ყველაზე დიდი გავლენის მოხდენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, განმარტებულია მე-4 შენიშვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. შვილობილი საწარმოებია ინვესტიციის მიმღები ის საწარმოები (სტრუქტურირებული საწარმოების ჩათვლით), რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს, რადგან ჯგუფს: (i) გააჩნია ინვესტიციის მიმღების იმ შესაფერისი საქმიანობების წარმართვის უფლებამოსილება, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინვესტიციის მიმღების უკუგებაზე; (ii) ინვესტიციის მიმღებ საწარმოში მონაწილეობის გამო, გააჩნია მისგან ცვალებადი უკუგების მიღების უფლება; და (iii) შესწევს უნარი, გამოიყენოს თავისი უფლებამოსილება ინვესტიციის მიმღებზე, რათა გავლენა მოახდინოს ინვესტორის უკუგებაზე. არსებითი უფლებების არსებობის და გავლენის (მათ შორის არსებითი პოტენციური ხმის უფლების) გათვალისწინება ხდება იმის შეფასებისას, გააჩნია თუ არა ჯგუფს უფლებამოსილება სხვა საწარმოზე. უფლება რომ არსებითი იყოს, მის მფლობელს უნდა გააჩნდეს პრაქტიკული უნარი, გამოიყენოს ეს უფლება ინვესტიციის მიმღების შესაბამისი საქმიანობის წარმართვის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტიციის მიმღებზე მაშინაც კი, როდესაც მას ინვესტიციის მიმღების ხმათა უმრავლესობაზე ნაკლები ხმის უფლება გააჩნია. მსგავს შემთხვევაში, ჯგუფი შეაფასებს თავისი ხმის უფლების ზომას, ხმის უფლების სხვა მფლობელების ზომასა და ხმის უფლებების განაწილებასთან მიმართებით, რათა დაადგინოს, გააჩნია თუ არა მას დე-ფაქტო უფლებამოსილება ინვესტიციის მიმღებზე. სხვა ინვესტორების დამცავი უფლებები, როგორიცაა, მაგალითად უფლებები, რომლებიც დაკავშირებულია ინვესტიციის მიმღების საქმიანობების ფუნდამენტურ ცვლილებებთან, ან, რომლებიც ვრცელდება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, ვერ უზრუნველყოფს ჯგუფის მიერ ინვესტიციის მიმღების გაკონტროლების თავიდან აცილებას. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებულია ჯგუფისთვის კონტროლის უფლებამოსილების გადაცემიდან (გადაცემის თარიღიდან), ხოლო კონსოლიდირება წყდება კონტროლის გაუქმების თარიღიდან.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ბუღალტრული აღრიცხვის შეძენის მეთოდი გამოიყენება შვილობილი შეძენის აღრიცხვისათვის. შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები, რომლებიც მიიღება საწარმოთა გაერთიანებისას, ფასდება მათი რეალური ღირებულებით შეძენის თარიღისათვის, ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის მიუხედავად.

ჯგუფი აფასებს არამაკონტროლებელი წილს, რაც წარმოადგენს საკუთრების ამჟამინდელ წილს და მის მფლობელს უფლებამოსილებას ანიჭებს, მიიღოს წმინდა აქტივების პროპორციული წილი, ლიკვიდაციის შემთხვევაში ოპერაციების მიხედვით, ან (ა) რეალური ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების არამაკონტროლებელი წილის პროპორციული წილის სახით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება რეალური ღირებულებით.

გუდვილის შეფასება ხდება შესაძენი საწარმოსთვის გადახდილი ანაზღაურებიდან შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების ღირებულების, არამაკონტროლებელი წილის და შეძენის თარიღამდე მოცემულ საწარმოში წილის გამოკლებით. ნებისმიერი უარყოფითი თანხა („უარყოფითი გუდვილი“ ან „იაფად შეძენა“) აღიარდება მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, მოხდა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივის და მიღებული ვალდებულების და პირობითი ვალდებულების იდენტიფიცირება და განიხილავს მათი შეფასების სისწორეს.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი ანაზღაურება ფასდება დათმობილი აქტივების, გამოშვებული სავალო ინსტრუმენტების და მიღებული ვალდებულებების რეალური ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების შეთანხმებების აქტივების ან ვალდებულებების რეალური ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ არ შეიცავს შეძენასთან დაკავშირებულ ისეთ დანახარჯებს, როგორიცაა საკონსულტაციო, იურიდიულ, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების დანახარჯებს. სავალო ინსტრუმენტების გამოშვებისათვის გაწეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში ვალის აღებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება მისი საბალანსო ღირებულებიდან და შეძენასთან დაკავშირებული ყველა სხვა დანარჩენი დანახარჯი აისახება ხარჯებში.

საწარმოთაშორისი ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის შემადგენელ კომპანიებს შორის ოპერაციებიდან წარმოქმნილი არარეალიზებული შემოსულობები ანულირდება; არარეალიზებული ზარალიც ანულირდება, თუ შეუძლებელია დანახარჯების ამოღება. ჯგუფი და ყველა მისი შვილობილი საწარმო იყენებს ერთგვაროვან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც ჯგუფის პოლიტიკის თანმიმდევრულია.

არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების იმ ნაწილს, რომელიც მიკუთვნებადია იმ წილზე, რომელსაც ჯგუფი არ ფლობს არც უშუალოდ და არც არაპირდაპირ. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

ჯგუფი გარიგებებს აქციონერებთან დებს. ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკა, როდესაც ის თანმიმდევრულია გარიგების ბუნებასთან, აღიარებს ნებისმიერ შემოსულობასა და ზარალს კაპიტალის მფლობელებთან ერთად, პირდაპირ კაპიტალის მეშვეობით და თვლის ამ გარიგებებს დამატებითი კაპიტალის შენატანების შემოსვლად ან დივიდენდების გადახდად. მსგავსი ტრანზაქციები არა კაპიტალის მფლობელებთან ერთად ან აქციონერების საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფ დაკავშირებულ მხარეებთან ერთად აღიარდება შემოსავლის ანგარიშგებაში ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტებთან“ შესაბამისობაში.

არამაკონტროლებელი წილების შეძენა და გაყიდვა. არამაკონტროლებელი წილის მფლობელებთან ოპერაციების აღრიცხვისათვის ჯგუფი იყენებს ეკონომიკური საწარმოს მოდელს. ნებისმიერი სხვა შეძენის ღირებულებასა და შეძენილი არამაკონტროლებელი წილის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა, კაპიტალის ოპერაციის სახით, აისახება უშუალოდ კაპიტალში. ჯგუფი გაყიდული არამაკონტროლებელი წილის გაყიდვიდან მიღებულ ანგარიშსწორებასა და მის საბალანსო

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ღირებულებას შორის სხვაობას აღიარებს, როგორც კაპიტალის ოპერაციას საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში.

მეკავშირე საწარმოები. მეკავშირე საწარმოებია, რომლებზეც ჯგუფს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (პირდაპირ ან ირიბად), მაგრამ არ აკონტროლებს მათ და, როგორც წესი, ჯგუფი მათი ხმის უფლების 20-დან 50 პროცენტამდე ფლობს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიცია აღირიცხება ბუღალტრული აღრიცხვის კაპიტალ-მეთოდით და მათი საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით და საბალანსო ღირებულება იზრდება ან მცირდება, რათა აღიარდეს ინვესტორის წილი შეძენის თარიღის შემდეგ ინვესტიციის მიმღების მოგებაში ან ზარალში. მეკავშირე საწარმოებიდან მიღებული დივიდენდების ოდენობით მცირდება მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციის საბალანსო ღირებულება. მეკავშირე საწარმოების წმინდა აქტივებში ჯგუფის წილის შეძენის შემდგომი სხვა ცვლილებები შემდეგნაირად აღიარდება: (i) ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში ან ზარალში აღირიცხება წლის კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოს შედეგებში წილის სახით; (ii) სხვა სრულ შემოსავალში ჯგუფის წილი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და მისი წარდგენა ცალკე ხდება; (iii) მეკავშირე საწარმოების წმინდა აქტივების საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის წილის ყველა სხვა ცვლილება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მეკავშირე საწარმოს შედეგებში წილის ფარგლებში.

თუმცა, როდესაც მეკავშირე საწარმოს ზარალში ჯგუფის წილი ტოლია ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, სხვა ნებისმიერი არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნის ჩათვლით, ჯგუფი აღარ აღიარებს დამატებით ზარალს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მას წარმოექმნება მოვალეობები ან გადახდებს განახორციელებს მეკავშირე საწარმოს სახელით.

ჯგუფსა და მეკავშირე საწარმოებს შორის ოპერაციებიდან წარმოქმნილი არარეალიზებული შემოსულობები ანულირდება მეკავშირე საწარმოებში ჯგუფის წილის ოდენობამდე; არარეალიზებული ზარალიც ანულირდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ოპერაცია წარმოქმნის გადაცემული აქტივის გაუფასურების მტკიცებულებას.

შვილობილი საწარმოების, მეკავშირე საწარმოების ან ერთობლივი საქმიანობის გასვლა. როდესაც ჯგუფს აღარ გააჩნია კონტროლი ან მნიშვნელოვანი გავლენა, საწარმოში დარჩენილი ნებისმიერი გაუნაწილებელი წილი კონტროლის დაკარგვის თარიღით ხელახლა შეფასდება რეალური ღირებულებით, საბალანსო ღირებულების ცვლილება კი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. რეალური ღირებულება არის საწყისი საბალანსო ღირებულება მეკავშირე საწარმოში, ერთობლივ საქმიანობაში ან ფინანსურ აქტივში დარჩენილი წილის შემდგომი აღრიცხვის მიზნებისათვის. ამასთან, ნებისმიერი თანხა, რომელიც ადრე აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში მოცემულ საწარმოსთან მიმართებით, აღირიცხება ისე, თითქოს ჯგუფმა უშუალოდ გაასხვისა დაკავშირებული აქტივები ან ვალდებულებები. ეს შეიძლება ნიშნავდეს, რომ სხვა სრულ შემოსავალში ადრე აღიარებული თანხები რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

როდესაც მეკავშირე საწარმოში საკუთრების წილი მცირდება, მაგრამ შენარჩუნებულია მნიშვნელოვანი გავლენა, მაშინ ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული თანხების პროპორციული წილი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში, საჭიროებისამებრ.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია. კომპანიისა და მისი შვილობილი საწარმოების სამუშაო ვალუტა და ჯგუფის წარსადგენი ვალუტა ამერიკის შეერთებული შტატების დოლარია ("USD"). წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები წარმოდგენილია ამერიკის შეერთებული შტატების დოლარში, რაც ჯგუფის წარსადგენ ვალუტას წარმოადგენს.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ტრანზაქციები და ნაშთები. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება თითოეული საწარმოს სამუშაო ვალუტაში შესაბამისი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ")სავალუტო კურსით, აღიარდება მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში „სხვა საოპერაციო მოგებაში/(დანახარჯებში), წმინდად". წლის ბოლოს არსებული კურსით კონვერტაცია არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელთა შეფასება ხორციელდება პირვანდელი ღირებულებით. უცხოურ ვალუტაში შეფასებული არაფულადი მუხლები, წილობრივი ინვესტიციების ჩათვლით, გადაანგარიშდება რეალური ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული სავალუტო კურსით. სავალუტო კურსის ცვლილებების გავლენა უცხოურ ვალუტაში რეალური ღირებულებით შეფასებულ არაფულად მუხლებზე აღირიცხება, როგორც რეალური ღირებულების შემოსულობის ან ზარალის ნაწილი.

უცხოური ვალუტის შემოსულობები და ზარალი, რომელიც წარმოქმნილია ტრანზაქციების ანგარიშსწორებიდან და წლის ბოლოს ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თითოეული საწარმოს სამუშაო ვალუტაშია, აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში.

წლის ბოლოს არსებული კურსით გადაყვანა არ ვრცელდება არაფულად მუხლებზე, რომელთა შეფასება ხორციელდება პირვანდელი ღირებულებით. არაფულადი მუხლები რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, წილობრივი ინვესტიციების ჩათვლით, გადაიყვანება იმ თარიღის გაცვლითი კურსით, რომელშიც მოხდა რეალური ღირებულების განსაზღვრა. სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა არაფულად მუხლებზე, რომელიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, აღირიცხება, როგორც რეალური ღირებულების შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ძირითადი ვალუტის კურსები, რომლებიც გამოყენებულ იქნა უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ნაშთების გადაანგარიშებისთვის, გახლდათ შემდეგი: აშშ დოლარი ("USD") 1 = GEL 2.8677 და ევრო ("EUR") = GEL 3.2095 (2018 წლის 31 დეკემბერი: USD 1 = GEL 2.6766 და EUR 1 = GEL 3.0701), რომლებიც საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაადგინა.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, შემცირებული დაგროვილი ცვეთის თანხით ან გაუფასურების ანარიცხებით, საჭიროებისამებრ. დაუმთავრებელი მშენებლობის კატეგორია მოიცავს დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებსა და მშენებლობებს, რომლებიც დასრულებისას კლასიფიცირდება როგორც ძირითადი საშუალება.

შემდგომი დანახარჯები აისახება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება ინდივიდუალური აქტივის სახით, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსალოდნელია მოცემულ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის ჯგუფში შემოსვლა და დანახარჯების საიმედოდ შეფასება. უმნიშვნელო რემონტისა და ყოველდღიური საექსპლუატაციო დანახარჯები გაწევისთანავე აისახება ხარჯებში. ძირითადი საშუალების მნიშვნელოვანი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის დანახარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილი ამოიღება მოხმარებიდან.

ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ინდიკატორი. თუ მსგავსი ინდიკატორი არსებობს, ხელმძღვანელობა აფასებს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალურ ღირებულებასა და მისი გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესით. საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურების ზარალი აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში. აქტივისთვის გასულ წლებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ანულირდება, როდესაც შესაფერისია, თუ მოხდა აქტივის

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

გამოყენების ღირებულების ან რეალური ღირებულების, შემცირებული გაყიდვის დანახარჯებით, განსაზღვრისას გამოყენებული შეფასებების ცვლილებები.

ძირითადი საშუალებების გასვლიდან მიღებული შემოსულობები და ზარალი განისაზღვრება შემოსული თანხების საბალანსო ღირებულებასთან შედარებით და აღიარდება მოცემული წლის მოგება-ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში „სხვა არასაოპერაციო შემოსავალში/(დანახარჯებში), წმინდად".

ცვეთა. მიწას და მიმდინარე მშენებლობებს ცვეთა არ ერიცხებათ. სხვა ძირითადი საშუალებების ცვეთა გამოითვლება წრფივი მეთოდის გამოყენებით მათი ღირებულების ან გადაფასებული თანხების ნარჩენი ღირებულების გადასანაწილებლად მათ დარჩენილ სასარგებლო მომსახურების ვადაზე:

მიწა	ცვეთა არ ერიცხება
შენობა - ნაგებობები	3-50 წელი
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	2-18 წელი
ავტომობილები	2-10 წელი
საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	2-5 წელი

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის შეფასებული ღირებულება, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებდა აქტივის გასვლიდან, გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯების გამოკლებით, სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულების შემდგომ მისი მდგომარეობის გათვალისწინებით. აქტივების ნარჩენი ღირებულებები და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და კორექტირდება, საჭიროების შემთხვევაში, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

არამატერიალური აქტივები. კომპანიის ყველა არამატერიალურ აქტივს განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადა გააჩნია და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ პროგრამულ უზრუნველყოფის ლიცენზიებს.

შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიები კაპიტალიზდება მათი შეძენისა და გამოსაყენებლად მომზადებისთვის გაწეული დანახარჯების საფუძველზე. კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ყველა სხვა დანახარჯი, მაგალითად მოვლა-შენახვის დანახარჯები, აისახება ხარჯებში გაწევისთანავე.

პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიები წრფივი მეთოდით ამორტიზდება 1-5 წლის განმავლობაში. ამორტიზაციის საფასური წარმოდგენილია მოგების ან ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და სხვა სრულ შემოსავალში, „საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯების" ნაწილში (შენიშვნა 5).

გაუფასურების შემთხვევაში არამატერიალური აქტივის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება მის გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის უმაღლესს ღირებულებამდე.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება. აქტივებს, რომლებსაც ერიცხება ცვეთა და ამორტიზაცია, გაუფასურებაზე აფასებენ მაშინ, როდესაც მოვლენების ან გარემოებების ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება არ იყოს ანაზღაურებადი. გაუფასურების ზარალი აღიარდება იმ თანხის ოდენობით, რა თანხითაც აქტივის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის ანაზღაურებად ღირებულებას. ანაზღაურებადი ღირებულება არის აქტივის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალურ ღირებულებასა და მის გამოყენებით მისაღებ ღირებულებას შორის უდიდესი. გაუფასურების შეფასების მიზნებისათვის აქტივები დაჯგუფებულია ყველაზე დაბალ დონეზე, რომელ დონეზეც ხდება დამოუკიდებელი ფულადი ნაკადების შემოსვლა (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულები). ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ხდება არაფინანსური აქტივების ადრინდელი გაუფასურებების გადახედვა მასში შესაძლო კორექტირების გამოვლენის მიზნით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტები - შეფასების ძირითადი პირობები.

რეალური ღირებულება წარმოადგენს ფასს, რომელიც მიიღებოდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდებოდა ვალდებულების გადასაცემად ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების თარიღით გარიგებისას. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიური ბაზარი. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება, რომლებითაც ვაჭრობენ აქტიურ ბაზარზე, განისაზღვრება ინდივიდუალური აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასის გავრცელებით საწარმოს ხელთ არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების რაოდენობაზე. ეს ასეა მაშინაც კი, როდესაც ბაზრის ჩვეულებრივი დღიური ვაჭრობის მოცულობა საკმარისი არ არის ფლობილი რაოდენობის ასათვისებლად და ერთი გარიგებით პოზიციის გაყიდვის დაკვეთამ შეიძლება გავლენა იქონიოს კოტირებულ ფასზე.

იმ ფინანსური ინსტრუმენტების რეალური ღირებულების შეფასებისათვის, რომელთა საბაზრო ფასის შესახებ ინფორმაცია არ არის, გამოიყენება შეფასების ისეთი ხერხები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელები ან მოდელები რომლებიც ეფუძნება ე.წ. „გაშლილი ხელის მანძილის“ პრინციპით შესრულებული ოპერაციებს ან ინვესტიციის მიმღების ფინანსური მონაცემებს. რეალური ღირებულების შეფასებების გაანალიზება ხდება რეალური ღირებულების შემდეგი იერარქიის გამოყენებით: (i) პირველი დონე გახლავთ იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიურ ბაზარზე კოტირებული (დაუკორექტირებელი) ფასებით შეფასება, (ii) მეორე დონის შეფასება გახლავთ შეფასების ხერხების გამოყენებით შეფასება, როდესაც აქტივის ან ვალდებულების ყველა არსებითი მონაცემები დაკვირვებადია ან პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან ირიბად (მაგ. წარმოებულია ფასებიდან), და (iii) მესამე დონის შეფასებები გახლავთ შეფასებები, რომლებიც არ ეფუძნება მხოლოდ დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (ანუ შეფასებისათვის საჭიროა მნიშვნელოვანი არა-დაკვირვებადი ინფორმაცია). რეალური ღირებულების დონეების იერარქიაში ცვლილებები ხორციელდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. იხილეთ შენიშვნა 19.

გარიგების დანახარჯები გახლავთ დამატებით დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ მიეკუთვნება ფინანსური ინსტრუმენტის შეძენას, გამოშვებას ან გასვლას. დამატებითი დანახარჯი არის დანახარჯი, რომელიც არ გაიწეოდა, მოცემული ოპერაცია რომ არ განხორციელებულიყო. გარიგების დანახარჯები მოიცავენ სააგენტოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟისთვის (მათ შორის თანამშრომლებისთვის, რომლებიც მოქმედებენ, როგორც გაყიდვების აგენტები) გადახდილ საფასურს და საკომისიოს, და აგრეთვე სატრანსფერო გადასახადებს და მოსაკრებლებს. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავენ სავალო პრემიას ან ფასდაკლებებს, ფინანსურ დანახარჯებს ან შიდა ადმინისტრაციულ ან მფლობელობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება („AC“) არის თანხა, რომელიც მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტის საწყისი აღიარების თანხას, გამოკლებული ძირითადი თანხის გადახდა, დამატებული დაგროვილი პროცენტი, და ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, შემცირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით *(“ECL”)*. დაგროვილი პროცენტი მოიცავს საწყისი აღიარებისას გადავადებული გარიგების დანახარჯების ამორტიზაციას და ნებისმიერ პრემიას ან დისკონტის ვადის დაფარვამდე, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით. დაგროვილი საპროცენტო შემოსავალი და დაგროვილი საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის როგორც დაგროვილი კუპონი და ამორტიზებული დისკონტი ან პრემია (წარმოშობისას გადავადებული საზღაურის ჩათვლით, თუ ასეთი არსებობს) ცალკე არ აისახება და შედის კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე განაწილების მეთოდი, ისე რომ საბალანსო ღირებულებაზე მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი) იქნეს მიღებული. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომლის მეშვეობით ზუსტად დისკონტირდება სავარაუდო მომავალი ფულადი გადახდები ან შემოსავლები (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გარეშე) ფინანსური ინსტრუმენტის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მომსახურების ვადაზე ან საჭიროების შემთხვევაში, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადები პროცენტის შემდეგი ფასწარმოქმნის თარიღამდე, გარდა პრემიისა ან ფასდაკლებისა, რაც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის მითითებულ მცოცავ განაკვეთზე, ან სხვა ცვლადებზე, რომელთა მნიშვნელობის საბაზრო განაკვეთების მიხედვით განსაზღვრა არ ხდება. მსგავსი პრემიები ან ფასდაკლებები ამორტიზდება ინსტრუმენტის მთლიანი მომსახურების ვადის განმავლობაში. დისკონტირებული ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეების მიერ ყველა გადახდილ ან მიღებულ საფასურს, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების ("POCI") შემთხვევაში თავდაპირველი აღიარებისას უნდა განისაზღვროს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, მაგალითისთვის, სახელშეკრულებო გადახდების ნაცვლად, ის თავდაპირველი აღიარებისას მოსალოდნელი ფულადი სახსრების საფუძველზე გამოითვლება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯებით. საწყისი აღიარებისას რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა გარიგების ფასი. საწყის აღიარებაზე შემოსულობა ან ზარალი მხოლოდ მაშინ აისახება, როდესაც რეალური ღირებულება და გარიგების ფასი განსხვავებულია, რომლის მტკიცებულებასაც შეიძლება წარმოადგენდეს იმავე ინსტრუმენტის სხვა მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო ოპერაციები, ან შეფასების ხერხი, რომელიც გულისხმობს მხოლოდ ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხი აღიარდება ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, რაც იწვევს მყისიერ საბუღალტრო ზარალს.

ფინანსური აქტივების (რომელთა მიწოდება მოითხოვება რეგულირებით ან ბაზრის კონვენციით („ჩვეულებრივი" შესყიდვები და გაყიდვები)) გარკვეულ ვადებში შეძენა და გაყიდვა აისახება ვაჭრობის თარიღით, რაც გახლავთ თარიღი, როდესაც ჯგუფმა აიღო ფინანსური აქტივის მიწოდების ვალდებულება. ყველა სხვა შეძენა აღიარდება მაშინ, როდესაც საწარმო გახდება მოცემული ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მონაწილე მხარე.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს შეფასების შემდეგ კატეგორიებად აჯგუფებს: რეალური ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით ('FVTPL'), რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით ('FVOCI') და ამორტიზებული ღირებულებით ('AC'). ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნეს მოდელზე, რომელიც გამოიყენება ფინანსური აქტივების მართვისთვის; და (ii) ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე.

ჯგუფის ყველა აქტივი ექცევა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასების კატეგორიაში 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და შედგება „სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისგან" და „ფულადი სახსრებისგან და მათი ეკვივალენტებისგან".

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ბიზნეს მოდელი. ბიზნეს მოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი თავის აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოსაქმნელად - ჯგუფის მიზანია (i) ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით ('სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობილი'), თუ (ii) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ისე აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების მიღება ('სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობილი') ან, თუ არც (i) და არც (ii) შესაფერისი არ არის, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება „სხვა" ბიზნეს მოდელში და შეფასდება რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით ('FVTPL').

ჯგუფის აქტივებისთვის (პორტფელის დონეზე) ბიზნეს მოდელი განისაზღვრება ჯგუფის მიერ შეფასების თარიღით ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნების მისაღწევად განხორციელებული საქმიანობის შესახებ შესაფერისი მტკიცებულების საფუძველზე. ჯგუფის მიერ ბიზნეს მოდელის განსაზღვრისთვის გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს: პორტფელის დანიშნულებას და შემადგენლობას, წარსულ გამოცდილებას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მიიღებოდა ფულადი ნაკადები შესაბამისი აქტივებიდან.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ფულადი ნაკადების მახასიათებლები. როდესაც ბიზნეს-მოდელი გულისხმობს აქტივების ფლობას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად და გასაყიდად, მაშინ ჯგუფი შეაფასებს ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას ("SPPI"). წარმოებულ ფინანსური აქტივებთან დაკავშირებით გაითვალისწინება მათი მთლიანი ფულადი ნაკადები შესაბამისობა SPPI-მახასიათებელთან. შეფასებისას ჯგუფი ითვალისწინებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების თანმიმდევრულია თუ არა, ანუ პროცენტში მხოლოდ საკრედიტო რისკი და ფულის დროითი ღირებულებაა გათვალისწინებული თუ სხვა საბაზისო რისკები და მოგების მარჟა.

როდესაც სახელშეკრულებო პირობები მოიცავს რისკს ან ცვალებადობას, რომელიც საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების თანმიმდევრულია, მაშინ ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და შეფასდება, როგორც „რეალური ღირებულებით შეფასებული, მოგება-ზარალში ასახვით". SPPI-ს შეფასება ხდება აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას და შემდეგ მისი ხელახლა შეფასება არ ხდება.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნეს მოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნეს მოდელის შეცვლიდან პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნეს მოდელი მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაცია.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – საკრედიტო ზარალის ანარიცხი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის. ჯგუფი პერსპექტიულ საფუძველზე აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ამორტიზირებული ღირებულებით და რეალური ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის, ისევე როგორც სასესხო ვალდებულებისა და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილი რისკისთვის და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის. ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღით აფასებს ფინანსური და სახელშეკრულებო აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს და აღიარებს წმინდა გაუფასურების ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში აისახება: (i) მიუკერძოებელი და ალბათობით შეწონილი თანხა, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით, (ii) ფულის დროითი ღირებულება და (iii) ყველა მიზანშეწონილი და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომია მეტისმეტი დანახარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარსული მოვლენების, არსებული მდგომარეობისა და სამომავლო ვითარების პროგნოზის შესახებ.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტები წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის გარეშე.

ჯგუფი იყენებს ფასს 9-ს გამარტივებულ მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაზომად, რომელიც იყენებს სასარგებლო მომსახურების ვადაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხს ყველა სავაჭრო მოთხოვნისათვის.

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისთვის ჯგუფი იყენებს გაუფასურების ზოგად მოდელს, რაც ეფუძნება თავდაპირველი აღიარების შემდგომ საკრედიტო ხარისხს.

შენიშვნაში 18 მოცემულია ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გამოყენებული მონაცემების, დაშვებებისა და შეფასების ხერხების შესახებ, მათ შორის იმის ახსნა, ჯგუფი როგორ იყენებს სამომავლო ინფორმაციას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის დროს.

ფინანსური აქტივები – ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები მთლიანად ან ნაწილობრივ ჩამოიწერება, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს თანხის ამოღების ყველა პრაქტიკულ შესაძლებლობას და დაასკვნის, რომ აღარ არსებობს თანხის ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფმა შეიძლება ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომელთა მიმართ აღსრულების ღონისძიებები ჯერ კიდევ ხორციელდება, როდესაც ჯგუფი ცდილობს იმ თანხების ამოღებას, რომელთა გადახდის სახელშეკრულებო უფლება არსებობს, თუმცა, არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები - აღიარების შეწყვეტა. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლების ვადის გასვლა ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო გარიგება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და უკუგება ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და უკუგება არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული.

ჯგუფი გადაცემულ აქტივზე კონტროლს ინარჩუნებს, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და, აქტივის გადაცემაზე ყოველგვარი დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ფინანსური აქტივები – მოდიფიცირება. ზოგჯერ ჯგუფი ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობებთან დაკავშირებით ხელახლა მოილაპარაკებს ან სხვაგვარად ახორციელებს მის მოდიფიცირებას. ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო პირობების ეს მოდიფიცირება არსებითია თუ არა, სხვა ფაქტორებთან ერთად შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით.

თუ მოდიფიცირებული პირობები არსებითად განსხვავებულია, თავდაპირველი აქტივიდან ფულად ნაკადებზე უფლება შეწყდება და ჯგუფი შეწყვეტს თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარებას და ახალ აქტივს აღიარებს რეალური ღირებულებით. აღიარების თარიღად მიიჩნევა თავდაპირველი აღიარების თარიღი გაუფასურების შემდგომი გამოთვლის მიზნებისათვის, მათ შორის იმის განსაზღვრისთვის, ადგილი ჰქონდა თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან გაზრდას. ჯგუფი შეაფასებს ასევე ახალი სესხი ან სავალო ინსტრუმენტი აკმაყოფილებს თუ არა მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას ("SPPI") კრიტერიუმებს. აღიარება შეწყვეტილი თავდაპირველი აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და ახალი, მნიშვნელოვნად მოდიფიცირებული აქტივის რეალურ ღირებულებას შორის ნებისმიერი სხვაობა მოგება-ზარალში აღიარდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ეს განსხვავება მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალ-ოპერაციას.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ისეთ ვითარებაში, როდესაც ხელახლა მოლაპარაკება გამოწვეული იყო მხარის ფინანსური სირთულეებით და თავდაპირველად შეთანხმებული გადახდების განხორციელების უუნაროობით, ჯგუფი ადარებს თავდაპირველ და გადასინჯულ ფულად ნაკადებს, რათა შეაფასოს აქტივის რისკები და უკუგება მნიშვნელოვნად განსხვავებულია თუ არა ხელშეკრულების მოდიფიცირების შედეგად. თუ რისკები და უკუგება არ იცვლება, მაშინ მოდიფიცირებული აქტივი მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიცირება აღიარების შეწყვეტას არ გამოიწვევს. ჯგუფი ხელახლა ითვლის მთლიან (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით (ან კრედიტით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის ("POCI" აქტივები) დისკონტირებულ თანხასა და მოდიფიცირების შემოსულობა ან ზარალს აღიარებს მოგება-ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც „შემდგომი ამორტიზირებული ღირებულებით" ("AC"), გარდა (i) "რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა" ("FVTPL"): ეს კლასიფიკაცია მოიცავს წარმოებულებს, სავაჭროდ ფლობილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც შემძენის მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული თავდაპირველი აღიარებისას და (ii) ფინანსური საგარანტიოს ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება ხვდება სხვა ფინანსური ვალდებულებების შეფასების კატეგორიაში 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მოიცავს „სავაჭრო და სხვა დავალიანებებს" და „ნასესხებ სახსრებს" ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ფინანსური ვალდებულებები – აღიარების შეწყვეტა. ფინანსური ვალდებულებების აღიარება შეწყდება, როდესაც ისინი დაიფარება (ანუ როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულდება, გაუქმდება ან ვადა ამოეწურება).

ჯგუფსა და მის თავდაპირველ გამსესხებლებს შორის მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობების მქონე სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა, ასევე არსებული ფინანსური ვალდებულებების პირობების მნიშვნელოვანი მოდიფიცირება, აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობებით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულება, გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით და მიღებული საკომისიოს გამოკლებით, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით, სულ მცირე 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულებისგან. ამასთან, ითვალისწინებენ სხვა ხარისხობრივ ფაქტორებსაც, როგორიცაა მაგალითად ვალუტა, რომელშიც ინსტრუმენტია გამოსახული, საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება, ინსტრუმენტის კონვერსიის ახალი პირობები და სესხის პირობების ცვლილება. როდესაც სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება დაფარვის სახით აღირიცხება, ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი ან საკომისიო აღიარდება დაფარვისას წარმოქმნილ შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება დაფარვის სახით არ აღირიცხება, ნებისმიერი დანახარჯით ან საკომისიოთი კორექტირდება ვალდებულების საბალანსო ღირებულება და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ვალდებულების დარჩენილ ვადაში.

ვალდებულებების მოდიფიცირება, რომელიც არ იწვევს ვალდებულებების დაფარვას, აღირიცხება, როგორც შეფასების ცვლილება, კუმულაციური ("catch up") მეთოდით, შემოსულობის ან ზარალის

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

მოგება-ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა ეკონომიკური შინაარსით მიეკუთვნება მფლობელების კაპიტალთან დაკავშირებულ ოპერაციას.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და ნეტო თანხა აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს აღიარებული თანხების იურიდიულად აღსრულებადი უფლება და არსებობს ნეტო საფუძველზე ანგარიშსწორების ან ერთდროულად აქტივის რეალიზებისა და ვალდებულების ანგარიშსწორების განზრახვა. ურთიერთგადაფარვის მსგავსი უფლება: (ა) არ უნდა იყოს დამოკიდებული რაიმე სამომავლო მოვლენაზე და (ბ) იურიდიულად აღსრულებადი უნდა იყოს ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილ გარემოებებში: (i) ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობისას, (ii) დეფოლტი და (iii) გადახდისუნარიანობა ან გაკოტრება.

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს ბანკებში და სხვა მოკლევადიან, მაღალი ლიკვიდობის მქონე ინვესტიციებს, რომელთა თავდაპირველი დაფარვის ვადა სამ თვემდეა. ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები აისახება ამორტიზებული ღირებულებით, რადგან: (i) ისინი არსებობს სახელშეკრულებო და იმ ფულადი ნაკადის მიღებისთვის, რომელიც მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდას ("SPPI") წარმოადგენს, და (ii) მათ მინიჭებული არა აქვთ რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებულის კატეგორია. მახასიათებლებს, რომლებიც მხოლოდ კანონმდებლობით განისაზღვრება, როგორიცაა მაგალითად სავალო ვალდებულებების რესტრუქტურიზაციის კანონმდებლობა გარკვეულ ქვეყნებში, გავლენა არა აქვს მხოლოდ ძირითადი და პროცენტის თანხების გადახდის ტესტზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ის სახელშეკრულებო პირობებში აისახება, ისე რომ ის მაინც ძალაში იქნება, კანონმდებლობა რომც შეიცვალოს. შეზღუდული ნაშთები გამოირიცხება ფულადი სახსრების და მათი ექვივალენტებისაგან ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. ნაშთები, რომელთა გადაცვლაზე ან რომელთა მეშვეობით ვალდებულების ანგარიშსწორებაზე მინიმუმ თორმეტ თვიანი შეზღუდვა მაინც არსებობს, საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ, აისახება სხვა გრძელვადიან აქტივებში.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები - სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები აღიარდება რეალური ღირებულებით და შემდგომში აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სავაჭრო და სხვა დავალიანებები. სავაჭრო ვალდებულების დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც კონტრაგენტი ასრულებს თავის მოვალეობებს, ხელშეკრულების ფარგლებში, იგი თავდაპირველად საწყისი ღირებულებით აღიარდება, შემდეგ კი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ჯგუფის სავაჭრო დავალიანებები ძირითადად მოიცავს არაუზრუნველყოფილ დავალიანებებს დაკავშირებული მხარეების მიმართ, შეძენილი პროდუქციისთვის, რომელიც 1-ელ შენიშვნაში აღწერილი სააგენტო ურთიერთობის შედეგადა არის შეძენილი.

იჯარა. იჯარის პირობები მოილაპარაკება ინდივიდუალურ საფუძველზე და მოიცავს სხვადასხვა პირობების და მდგომარეობების ფართო სპექტრს. იჯარის შეთანხმებებით არ ხდება შეთანხმების პირობების დაკისრება, მაგრამ იჯარით გადაცემული აქტივებია შეიძლება რომ გამოყენებული იქნეს როგორც სესხის უზრუნველყოფა. იჯარა აღაიარდება აქტივის გამოყენების უფლებით და როგორც შესატყვისი ვალდებულება იმ თარიღით, როდესაც იჯარით გადაცემული აქტივი ჯგუფის მიერ გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია. ყოველი იჯარის გადახდა გადანაწილდება ვალდებულებას და საფინანსო ხარჯებს შორის.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

საფინანსო დანახარჯები დაირიცხება მოგებაში ან ზარალში იჯარის ვადების განმავლობაში, იმისათვის, რომ უზრუნველყოს მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი ვალდებულების ნარჩენ ნაშთებზე ყოველი პერიოდისთვის. აქტივებს, გამოყენების უფლებით, ერიცხებათ ცვეთა უფრო მოკლე სასარგებლო მომსახურების ვადის მქონე აქტივებისთვის და იჯარის პირობისთვის წრფივი მეთოდით. იჯარიდან წარმოქმნილი აქტივები და ვალდებულებები თავდაპირველად ფასდება ამჟამინდელი ღირებულების საფუძველზე. იჯარის ვალდებულებები მოიცავს შემდგომი იჯარის გადახდების წმინდა ამჟამინდელ ღირებულებას, მათ შორის: ფიქსირებული გადახდები (მოიცავს არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს) , შემცირებული ნებისმიერი იჯარის წახალისების მოთხოვნით; ინდექსზე ან განაკვეთზე დაფუძნებული იჯარის ცვლადი გადახდები; თანხები, რომელიც მოიჯარის მიერ არის გადასახდელი ნარჩენი ღირებულების გარანტიით; შეძენის ოფციონის შესრულების ფასი, თუ მოიჯარე გონივრულად დარწმუნებულია ამ ოფციონის შესრულებაზე და იჯარის შეწყვეტისთვის დაკისრებული ჯარიმების გადახდა, თუ იჯარის პირობები ასახავს მოიჯარის ამ ოფციონის შესრულებას. იჯარის გადახდები დისკონტირდება იჯარაში გათვალისწინებული საპროცენტო განაკვეთით, იმ შემთხვევაში, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა შესაძლებელია ან ჯგუფის ნაზრდი სასესხო განაკვეთით.

აქტივები გამოყენების უფლებით ფასდება თვითღირებულებით და მოიცავს შემდეგს: იჯარის ვალდებულების თავდაპირველი შეფასების თანხას; ნებისმიერ იჯარის გადახდას, რომელიც განხორციელდა დაწყების თარიღით ან მანამდე, შემცირებული ნებისმიერი მიღებული იჯარის წახალისებით; ნებისმიერ თავდაპირველ პირდაპირ ხარჯებს და აღდგენის ხარჯებს. გადახდილი ავანსები, რომლებიც დაკავშირებულია მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალფასიანი, სწრაფადცვეთადი აქტივების იჯარასთან აღიარდება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, როგორც დანახარჯი, მოგებაში ან ზარალში. მოკლევადიანი იჯარა ის იჯარაა, რომელსაც გააჩნია 12 თვეზე ნაკლები იჯარის პირობა.

იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციები მოიცავს ძირითადი საშუალებების იჯარების გარკვეულ რაოდენობას ჯგუფში. ეს პირობები გამოყენებულია საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმიზაციისთვის ხელშეკრულებების მართვისას. ვადის გაგრძელების ან იჯარის შეწყვეტის ფლობილი ოფციების უმეტესობა შესრულებადია მხოლოდ ჯგუფის მიერ და არა შესაბამისი მეიჯარის მიერ.

იჯარის პირობის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც ქმნის ვადის გაგრძელების ოფციის შესრულების მოტივს, და არა იჯარის შეწყვეტის შესრულების ოფციას. ვადის გაგრძელების ოფციები (ან იჯარის შეწყვეტის შემდგომი პერიოდების ოფციები) იჯარის პირობებში მხოლოდ მაშინ იქნება შეტანილი, თუ არსებობს გონივრული რწმუნება იმისა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება). შეფასება გადაიხედება თუ მოხდება რაიმე მნიშვნელოვანი მოვლენა ან გარემოების მნიშვნელოვანი ცვლილება, რომელიც ამ შეფასებაზე გავლენას მოახდენს და რაც იჯარის კონტროლის ფარგლებშია.

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადი ასახულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არსებული საანგარიშგებო პერიოდისთვის ძალაში შესული კანონმდებლობის შესაბამისად.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ ცვლილებები შეიტანა საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომლის მიხედვით კომპანიები (გარდა ბანკების, საკრედიტო კავშირების, სადაზღვევო კომპანიების, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და ლომბარდებისა) ვალდებული არ არიან გადაიხადონ მოგების გადასახადი 2017 წლის 1 იანვრიდან გამომუშავებულ მოგებაზე მანამ, სანამ არ მოხდება აღნიშნული მოგების განაწილება ან აღიარებული განაწილება დივიდენდის სახით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის განაკვეთია 15% დარიცხულ თანხაზე (ანუ ნეტო დივიდენდები იბეგრება 5%-იანი განაკვეთით და დარიცხული თანხის მისაღებად უნდა გაიყოს 0.85-ზე) ფიზიკური პირების ან არარეზიდენტი იურიდიული პირებისათვის დივიდენდის გადახდის მომენტში. რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე 2017 წლის 1 იანვრიდან მოგებიდან გადახდილი დივიდენდები არ იბეგრება.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში აკუმულირებულ მოგებაზე დივიდენდები ექვემდებარება მოგების გადასახადით დაბეგვრას მთლიან თანხაზე, შემცირებული შესაბამისი საგადასახადო კრედიტის თანხით, რომელიც გამოითვლება, როგორც დასაბეგრ მოგებაზე, იგივე პერიოდში მთლიანი წმინდა მოგების საპირისპიროდ, გამოცხადებული და გადახდილი კორპორატიული მოგების გადასახადის წილი, გამრავლებული გასანაწილებელ დივიდენდებზე. თუმცა, საგადასახადო კრედიტის თანხა არ უნდა აღემატებოდეს განაწილებულ დივიდენდებზე ფაქტიურ მოგების გადასახადს.

დივიდენდების განაწილების შედეგად წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც მოგების გადასახადის ხარჯი იმ პერიოდში, როდესაც გამოცხადდა დივიდენდები, მიუხედავად ფაქტიურად გადახდის თარიღისა, ან იმ პერიოდში, როდესაც განხორციელდა დივიდენდების გადახდა. პირობითი საშემოსავლო საგადასახადო ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნებოდა დივიდენდების გადახდისას, არ არის აღიარებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

დივიდენდების განაწილების გარდა გადასახადი გადასახდელია იმ ხარჯებსა და სხვა გადახდებზე, რომლებიც არ არიან დაკავშირებულნი ეკონომიკურ საქმიანობასთან - აქტივების ან მომსახურების უფასო მიწოდება და წარმომადგენლობითი დანახარჯები, რაც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა გადახდილი ავანსი საწარმოებზე, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან პრივილეგირებული საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში და სხვა გარკვეული ოპერაციები მსგავს საწარმოებთან, ისევე როგორც ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ პირებზე გაცემული სესხები, მაშინვე დაბეგვრადია. მსგავსი გადასახადები, სხვა გადასახადებთან ერთად, პრივილეგირებული საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში დარეგისტრირებული საწარმოებისაგან აღნიშნული გადახდილი ავანსის სანაცვლოდ მიღებულ აქტივებზე ან მომსახურებებზე მოთხოვნილი საგადასახადო კრედიტის გამოკლებით, ან ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტებზე გაცემული სესხების ამოღების გამოკლებით, აღირიცხება „გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა " „საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯების" ნაწილში.

გაურკვეველი საგადასახადო პოზიცია. ხელმძღვანელობა კომპანიის გაურკვეველ საგადასახადო პოზიციას აფასებს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადისთვის, რაც განისაზღვრება ხელმძღვანელობის მიერ, რომ უფრო მეტად სავარაუდოა, რომ გამოიწვევს დამატებითი გადასახადების დაკისრებას საგადასახადო ორგანოების მხრიდან კითხვები რომ დაისვას. აღნიშნული შეფასება ეფუძნება იმ საგადასახადო კანონმდებლობის ან მსგავს საკითხებზე სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტირებას, რომლებიც ძალაშია ამჟამად ან ძალაში იქნება საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისთვის. საურავებთან, პროცენტთან და მოგების გარდა სხვა გადასახადებთან დაკავშირებული ვალდებულებები აღიარდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ვალდებულებების დასაფარად საჭირო ხარჯების ხელმძღვანელების საუკეთესო შეფასების საფუძველზე. გაურკვეველი მოგების გადასახადის პოზიციები აისახება მოგების გადასახადის ხარჯში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. წარმოებულ ღირებულებაზე დამატებითი გადასახადი, დაკავშირებული გაყიდვებთან, საგადასახადო ორგანოებისათვის გადახდილი უნდა იქნეს შემდეგი მოვლენებისას, რომელიც უფრო ადრე მოხდება: (ა) დებიტორული დავალიანებების ამოღება კლიენტებისაგან ან (ბ) საქონლის ან მომსახურების მიწოდება კლიენტებისათვის. საზოგადოდ, გადასახდელი დღგ ამოღებადია ჩასათვლელი დღგ-ის საპირისპიროდ, დღგ-ის ანგარიშფაქტურის მიღებისას. საგადასახადო ორგანოების მიერ ნებადართულია დღგ-ის ჩათვლა ნეტო საფუძველზე.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების შეძენასთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ 5-10 წლით გადავადდება საწარმოებისათვის, რომელთაც 20%-ზე მეტი დღგ-გან გათავისუფლებული ბრუნვა აქვთ.

2015 წლის 7 დეკემბერს, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ გამოსცა ბრძანება #407, რის მიხედვითაც გადასახადის გადამხდელთა ვალდებულებები ყველა გადასახადში, კორპორაციული მოგების გადასახადის ჩათვლით და ყველა გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო გადახდა აღირიცხებოდა კონსოლიდირებულ საგადასახადო ანგარიშზე. შედეგად, ყველა საგადასახადო ვალდებულება და საგადასახადო აქტივები წარდგენილი იყო წმინდა საფუძველზე 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შედეგობრივი ნაშთები მოხსენებულია სხვა საგადასახადო მოთხოვნაში, წმინდად და სხვა საგადასახადო დავალიანებაში, წმინდად.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, კომპანია ექვემდებარება დღგ-ს ადგილობრივი გაყიდვებისთვის, ხოლო საექსპორტო გაყიდვები თავისუფალია დღგ-სგან. შესაბამისად, იმის გამო, რომ კომპანია წინასწარ იხდის დღგ-ს ფილიალისგან პროდუქციის შეძენისას, ამავე დროს ის თავისუფალია დღგ-სგან ამ პროდუქციის საექსპორტო გაყიდვებისას (შენიშვნა 1). სხვაობის შედეგად, ჯგუფი აგროვებს დღგ-ს წინასწარი გადახდის მნიშვნელოვან ნაშთებს, რომელიც ჩაითვლება სხვა საგადასახადო დავალიანებაში წლის განმავლობაში.

მარაგები. მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება განისაზღვრება საშუალო შეწონილი მეთოდის საფუძველზე. მზა პროდუქციის და დაუმთავრებელი წარმოების თვითღირებულება მოიცავს ნედლეულს და მასალებს, პირდაპირ შრომით დანახარჯებს, სხვა პირდაპირ დანახარჯებსა და დაკავშირებულ საწარმოო ზედნადებ ხარჯებს (ჩვეულებრივი საწარმოო წარმადობის საფუძველზე), მაგრამ არ მოიცავს სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. ნეტო სარეალიზაციო ღირებულება განისაზღვრება როგორც ჩვეულებრივი ბიზნეს-საქმიანობიდან დადგენილ გასაყიდი ფასით, შემცირებული დასრულებისათვის საჭირო დანახარჯებითა და გაყიდვის ხარჯებით.

გადახდილი ავანსი. გადახდილი ავანსი აღირიცხება თვითღირებულებით, შემცირებული გაუფასურების ანარიცხებით. გადახდილი ავანსი კლასიფიცირდება, როგორც გრძელვადიანი, როდესაც მოსალოდნელია, რომ გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება მიღებული იქნება ერთი წლის შემდეგ, ან, როდესაც გადახდილი ავანსი დაკავშირებულია აქტივთან, რომელიც საწყისი აღიარებისას კლასიფიცირებული იქნება როგორც გრძელვადიანი. აქტივის შესაძენად გადახდილი ავანსები გადადის ამ აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ჯგუფის მიერ აქტივზე კონტროლის მოპოვების შემდეგ და როდესაც მოსალოდნელია, რომ ამ აქტივთან დაკავშირებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოვა.

სხვა გადახდილი ავანსები მოგება-ზარალში ჩამოიწერება გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული საქონლის ან მომსახურების მიღებისას.

როდესაც არსებობს მინიშნება, რომ აქტივები, საქონელი ან მომსახურება, დაკავშირებული გადახდილ ავანსთან, არ იქნება მიღებული, მაშინ გადახდილი ავანსის საბალანსო ღირებულება შესაბამისად ჩამოიწერება და შესაბამისი გაუფასურების ზარალი აღიარდება წლის მოგებაში ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. ჯგუფის საწესდებო კაპიტალის ოდენობა განსაზღვრულია ჯგუფის წესდებით. ცვლილებები ჯგუფის წესდებაში უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ჯგუფის მფლობელების გადაწყვეტილების საფუძველზე. ჯგუფის საწესდებო კაპიტალი მისი დაარსების შემდეგ გაიზარდა ქარხანა N1 და ქარხანა N3-ს კომპანიასთან შერწყმის შედეგად (შენიშვნა 11).

ნასესხები სახსრები. ნასესხები სახსრები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით, გაწეული გარიგების დანახარჯების გარეშე, შემდეგ კი აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

დივიდენდები. დივიდენდები აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გამოცხადება და დამტკიცება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ გამოცხადებული დივიდენდები აისახება შემდგომი მოვლენების შესახებ განმარტებით შენიშვნებში.

ამონაგების აღიარება. ამონაგები არის შემოსავალი, რომელიც წარმოიქმნება ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობისას. ამონაგები აღიარდება გარიგების ფასით. გარიგების ფასი არის ანაზღაურება, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის დაპირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის შედეგად, მესამე მხარის სახელით ამოღებული თანხების გარეშე.

ამონაგები აღიარდება დღგ-ს გარეშე.

ჩამოსხმის მომსახურების გაყიდვები. კომპანია უზრუნველყოფს ჩამოსხმის მომსახურების გაწევას ფილიალისთვის მომსახურების შეთანხმების საფუძველზე (შენიშვნა1). ამონაგები მომსახურების გაწევიდან აღიარდება დროის განმავლობაში იმ საანგარიშო პერიოდის დროს, როდესაც ეს მომსახურება გაიწევა, პროდუქციის რაოდენობის მითითებით და შესატყვისი ფასით თითოეულ ბოთლზე, როგორც შეთანხმებით არის განსაზღვრული. ამონაგები აღიარდება იმ თანხაზე, რომელზეც კომპანიას ინვოისის გაცემის უფლება აქვს. კლიენტზე ინვოისი გაიცემა ყოველთვიურ საფუძველზე და ანაზღაურება გადახდილი უნდა იყოს ინვოისის გაცემისას.

დაფინანსების კომპონენტები. ჯგუფი არ მოელის ისეთი ხელშეკრულებების გაფორმებას, სადაც დაპირებული საქონლისა და მომსახურების მომხმარებლისათვის გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ გადახდას შორის პერიოდი ერთ წელს აღემატება. ამიტომ, ჯგუფი ფულის დროითი ღირებულების გასათვალისწინებლად არ აკორექტირებს ოპერაციის ფასებს.

საპროცენტო შემოსავალი. საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, გარდა რეალური ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით შეფასებულისა, დარიცხვის საფუძველზე, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ამ მეთოდით საპროცენტო შემოსავლის სახით გადავადდება მხარეებს შორის ხელშეკრულების ყველა საკომისიო, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, ასევე ყველა პრემია ან ფასდათმობა.

საკომისიო, რომელიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, მოიცავს ჯგუფის მიერ ფინანსური აქტივის შექმნასთან ან შეძენასთან დაკავშირებულ საკომისიოს, მაგალითად, საკომისიო კრედიტუნარიანობის შეფასებისთვის, გარანტიების ან გირაოს შეფასებისა და აღრიცხვისთვის, ინსტრუმენტის პირობებზე მოლაპარაკებისთვის და ოპერაციის დოკუმენტების დამუშავებისთვის.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომლითაც მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები (მათ შორის თავდაპირველი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი) დისკონტირდება თავდაპირველი აღიარებისას რეალურ ღირებულებამდე (როგორც წესი შესყიდვის ფასი). შედეგად, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი კორექტირებულია კრედიტის გათვალისწინებით.

საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულების მიმართ გამოყენებით, გარდა (i) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც გაუფასურდა (მე-3 ეტაპი), რომელთა საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზებული ღირებულების, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის გარეშე, მიმართ გამოყენებით, და (ii) ფინანსური აქტივებისა, რომლებიც ილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებია, რომლებისთვისაც კრედიტით კორექტირებული საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზებული ღირებულების მიმართ გამოყენებით.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის რეზიუმე (გაგრძელება)

ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების საფუძველზე. კომპანია წარმოადგენს თავდაპირველად ფილიალისგან შეძენილი ბორჯომის პროდუქციის გაყიდვების აგენტს. ამონაგები გაყიდვებიდან სააგენტო შეთანხმებების საფუძველზე აღიარდება მაშინ, როდესაც კომპანია კლიენტს მიაწვდის პროდუქციას.

მიწოდება არ განხორციელდება მანამ, სანამ პროდუქცია არ იქნება მიწოდებული კონკრეტულ ადგილზე, მოძველებისა და დაკარგვის რისკები მომხმარებელს გადაეცემა მომხმარებელი მიიღებს საქონელს ხელშეკრულების შესაბამისად, ან კლიენტმა მიიღო გაყიდვების ხელშეკრულების მიხედვით გათვალისწინებული საქონელი ან ჯგუფს ობიექტური მტკიცებულება აქვს, რომ მიღებისთვის საჭირო ყველა კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულია. ამონაგები გაყიდვებიდან, რომელიც სააგენტო შეთანხმების საფუძველზეა, ფასდება გაყიდული საქონელის მიღებული ანაზღაურების რეალური ღირებულებით (გაყიდვების ფასი) ან თვითღირებულებით შემცირებული მოთხოვნით (შეძენის ფასი). ტრანსპორტირების ხარჯები, რომელიც დაკავშირებულია საქონელის მომწოდებლისგან კლიენტამდე მიტანასთან, კლასიფიცირებულია როგორც „დისტრიბუციის ხარჯები“ მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, სხვა სრული შემოსავლის ნაწილში.

თანამშრომელთა ანაზღაურება. ხელფასის, სარგოს, ანაზღაურებადი შვებულებისა და ბიულეტენის, ბონუსებისა და არაფულადი სარგებელის დარიცხვა ხორციელდება იმ წლის განმავლობაში, როდესაც გაწეულ იქნა დაკავშირებული მომსახურება კომპანიის თანამშრომლების მიერ. კომპანიას არ გააჩნია იურიდიული ან კონსტრუქციული მოვალეობა, რომ განახორციელოს საპენსიო ან მსგავსი სარგებლის გადახდები.

ცვლილებები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში გამოცემის შემდეგ. წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებებში გამოცემის შემდეგ ნებისმიერი ცვლილების შეტანისათვის საჭიროა ჯგუფის ხელმძღვანელობის, ვინც ამ ფინანსურ ანგარიშგებებს გამოსაცემად ამტკიცებს, დასტური.

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი აკეთებს შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახულ თანხებსა და მომდევნო ფინანსური წლისათვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე. შეფასებების და განსჯის მუდმივი შეფასება ხორციელდება და ეფუძნება ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენების მოლოდინს, რაც მიჩნეულია, რომ გონივრული იქნება არსებულ გარემოებებში. ხელმძღვანელობა იყენებს აგრეთვე განსჯას, შეფასებებთან ერთად, სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას. განსჯა, რომელსაც შეუძლია ყველაზე დიდი გავლენის მოხდენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახულ თანხებზე და მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე, მოიცავს შემდეგს:

დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციების საწყისი აღიარება. ჩვეულებრივი საქმიანობისას ჯგუფი ახორციელებს ოპერაციებს თავის დაკავშირებულ მხარეებთან. ფასს 9 მოითხოვს ფინანსური ინსტრუმენტების საწყის აღიარებას მათი რეალური ღირებულების საფუძველზე. როდესაც არ არსებობს აქტიური ბაზარი მსგავსი ოპერაციებისათვის, განსჯა გამოიყენება იმის განსაზღვრისათვის, გარიგებები

ხორციელდება საბაზრო თუ არასაბაზრო საპროცენტო განაკვეთებით. განსჯა ეფუძნება არადაკავშირებულ მხარეებთან მსგავსი ტიპის ოპერაციების ფასებსა და ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ანალიზს. დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთების ვადები და პირობები აღწერილია 21-ე შენიშვნაში.

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა. ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის განსაზღვრა განსჯის საკითხია და ეფუძნება მსგავს აქტივებთან დაკავშირებულ

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

გამოცდილებას. აქტივებში განივთებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი, ძირითადად, გამოყენებისას მოიხმარება. თუმცა, სხვა ფაქტორები, როგორიცაა, მაგალითად ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ცვეთა, ხშირად იწვევს აქტივებში განივთებული ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას.

ხელმძღვანელობამ დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადები შეაფასა აქტივების ამჟამინდელი ტექნიკური მდგომარეობის და იმ პერიოდის შესაბამისად, რომლის განმავლობაში მოსალოდნელია, რომ აქტივები სარგებელს გამოიმუშავებენ ჯგუფისათვის. გათვალისწინებულ იქნა შემდეგი ძირითადი ფაქტორები: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რაც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებსა და მოვლა-შენახვის პროგრამაზე; და (გ) საბაზრო პირობების ცვლილებებით გამოწვეული ტექნიკური ან კომერციული მოძველება.

ფაქტობრივი სასარგებლო მომსახურების ვადები 20%-ით რომ იყოს განსხვავებული ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან, 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ცვეთაზე გავლენა იქნებოდა 129 ათასი აშშ დოლარით გაზრდა ან 103 ათასი აშშ დოლარით შემცირება (2018 წლის 31 დეკემბერი: 142 ათასი დოლარით გაზრდა, 103 ათასი დოლარით შემცირება).

სააგენტო შეთანხმებების შედეგად მიღებული ამონაგების აღიარება. ხელმძვანელობამ გამოიყენა განსჯა ამონაგების ბრუტო ნეტოს წინააღმდეგ საფუძველზე შესაფასებლად და მოსახსენებლად და განსაზღვრა, რომ ამონაგები ფილიალის საქონლის გაყიდვიდან (საწარმო საერთო კონტროლის ქვეშ) უნდა აღირიცხოს შეძენის ფასის გამოკლებით, ვინაიდან ჯგუფი ასრულებს აგენტის როლს მთელს გაყიდვის შეთანხმებაში. გათვალისწინებულ იქნა სხვადასხვა ფაქტორები იმის განსასაზღვრად, ჯგუფი მოქმედებდა როგორც აგენტი თუ მთავრი მოქმედი პირი, რაც მთავარია, არის თუ არა ჯგუფი მთავარი მოვალე კლიენტისათვის, აქვს თუ არა მარაგებისა და საკრედიტო რისკი და ფასის დადგენისას მოქმედების თავისუფლება. გათვალისწინებულ იქნა ის ფაქტი, რომ ჯგუფს არ გააჩნია გაყიდვების განყოფილება და გაყიდვების პირობები (რაც მოიცავს გაყიდვების ფასებსა და რაოდენობებს) თანხმდება ფილიალსა და საბოლოო კლიენტებს შორის პირდაპირ.

იმ შემთხვევაში, თუ კომპანია ჩაითვლებოდა მთავარ მოქმედ პირად და არა აგენტად, ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის წარმოადგენდა ბრუტო ამონაგებს 21,670 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 17,262 ათასი აშშ დოლარი) და გაყიდვების ღირებულება შეადგენდა 19,973 ათას აშშ დოლარს (2018: 16,838 ათასი აშშ დოლარი).

ფუნქციონალური ვალუტა. ჯგუფში მყოფი თითოეული საწარმოს ფუნქციონალური ვალუტის განსაზღვრისას გამოყენებული იყო ხელმძღვანელობის განსჯა. აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის ქართული საწარმოების ფუნქციონალურ ვალუტად განისაზღვრა აშშ დოლარი იმის საფუძველზე, რომ: ა) საწარმოები მნიშვნელოვნად ინტერ-დაკავშირებულია და ისინი ერთ ბიზნესად უფრო მუშაობენ, ვიდრე ავტონომიურად; ბ) ქართული ოპერაციების ამონაგებები და დანახარჯები დივერსიფიცირებულია გარკვეული რაოდენობის ქვეყნებში და ამონაგების და დანახარჯების მხრივ არცერთი ეკონომიკური გარემო არ დომინირებს; გ) მეორადი მაჩვენებლები გამოყოფს აშშ დოლარს, როგორც ვალუტას, ფინანსური საქმიანობის უმეტესობაში და ფულადი სახსრების შენარჩუნება აშშ დოლარშია. ფუნქციონალური ვალუტა რომ სხვაგვარად შეირჩეს, უცხოური ვალუტის გაცვლის შემოსულობა/ზარალი სხვაგვარი იქნებოდა.

4 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

ინვესტიციების კლასიფიკაცია. 2018 წლის განმავლობაში, კომპანიამ გაყიდა ნაწილი მისი წილისა შვილობილ საწარმოში (შენიშვნა 1), რამაც მფლობელობის წილი 19.7%-მდე შეამცირა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. შესაბამისად, ინვესტიციის მიმღებზე მნიშვნელოვანი გავლენის არსებობის განსასაზღვრად გამოყენებული იყო ხელმძღვანელობის განსჯა. ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ის ფლობს 20% ნაკლებ წილს, კომპანიას გააჩნია იმის ძალაუფლება, რომ მონაწილეობა მიიღოს ინვესტიციის მიმღების ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებაში და ინვესტიცია ს აღრიცხავს, როგორც ინვესტიციებს შვილობილ საწარმოებში კაპიტალ მეთოდის მიხედვით (შენიშვნა 3). ხელმძღვანელობის განსჯა ეფუძნება შემდეგს:

- კომპანიას და ინვესტიციის მიმღებს ჰყავთ ერთიდაიგივე ხელმძღვანელობა;
- კომპანია ჩართულია პოლიტიკის შემუშავების პროცესში;
- კომპანია ინვესტიციის მიმღებისთვის არსებითი ტექნიკური ინფორმაციის მიწოდებას უზრუნველყოფს.

იჯარის ვადის გაგრძელებისა და შეწყვეტის ოფციები. იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციები მოიცავს ძირითადი საშუალებების იჯარების გარკვეულ რაოდენობას ჯგუფში. ეს პირობები გამოყენებულია საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმიზაციისთვის ოპერაციებში გამოყენებული აქტივების მართვისას. ვადის გაგრძელების ან იჯარის შეწყვეტის ფლობილი ოფციების უმეტესობა შესრულებადია მხოლოდ ჯგუფის მიერ და არა შესაბამისი მეიჯარის მიერ

იჯარის პირობის განსაზღვრისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ყველა ფაქტსა და გარემოებას, რომელიც ქმნის ვადის გაგრძელების ოფციის შესრულების მოტივს, და არა იჯარის შეწყვეტის შესრულების ოფციას. ვადის გაგრძელების ოფციები (ან იჯარის შეწყვეტის შემდგომი პერიოდების ოფციები) იჯარის პირობებში მხოლოდ მაშინ იქნება შეტანილი, თუ არსებობს გონივრული რწმუნება იმისა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება).

როგორც წესი, შენობებისა და აღჭურვილობის იჯარისთვის ყველაზე შესაფერისია შემდეგი ფაქტორები:

- თუ შეწყვეტა (ან არ გაგრძელება) დაკავშირებულია მნიშვნელოვან ჯარიმებთან, მაშინ, როგორც წესი, ჯგუფი გონივრულ ფარგლებში დარწმუნებულია, რომ გააგრძელებს (ან არ შეწყვეტს).
- თუ მოსალოდნელია, რომ რომელიმე საიჯარო ქონების გაუმჯობესებას მნიშვნელოვანი ნარჩენი ღირებულება ექნება, ჯგუფი, საზოგადოდ გონივრულ ფარგლებში დარწმუნებულია, რომ გააგრძელებს (ან არ შეწყვეტს).
- სხვა შემთხვევაში ჯგუფი ითვალისწინებს სხვა ფაქტორებს, მათ შორის იჯარის ისტორიულ ხანგრძლივობასა და დანახარჯებს, ასევე ბიზნესის შეფერხებას, რაც განპირობებული იქნება საიჯარო აქტივის ჩანაცვლებით.

იჯარის ვადა ხელახლა ფასდება, თუ ოფცია ფაქტობრივად შესრულდება (ან არ შესრულდება) ან ჯგუფი მოვალე გახდება, რომ ის შეასრულოს (ან არ შეასრულოს). გონივრულობის ფარგლებში დარწმუნების შეფასება გადაისინჯება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მნიშვნელოვანი მოვლენა მოხდება ან მნიშვნელოვნად შეიცვლება გარემოებები, რაც გავლენას ახდენს ამ შეფასებაზე და მოიჯარის კონტროლს ექვემდებარება.

5 ახალი ან გადასინჯული სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

ჯგუფმა ასევე არჩია ფასს 16-ის ადრეული მიღება 2018 წლის 1 იანვრიდან.

ქვემოთ ჩამოთვლილი სტანდარტები, რომლებშიც ცვლილებები შევიდა, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ მათ არსებითი გავლენა არ ჰქონია ჯგუფზე:

- ფასიკ 23 "განუსაზღვრელობა მოგების გადასახადის აღრიცხვასთან დაკავშირებით" (გამოცემულია 2017 წლის 7 ივნისს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ავანსის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით - ცვლილებები ფასს 9-ში (გამოცემულია 2017 წლის 12 ოქტომბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის)
- ცვლილებები ბასს 28-ში "გრძელვადიანი წილი მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში" (გამოცემულია 2017 წლის 12 ოქტომბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ფასს-ების წლიური გაუმჯობესებების 2015-2017 წწ. ციკლი - ცვლილებები ფასს 3-ში, ფასს 11-ში, ბასს 12-სა და ბასს 23-ში (გამოცემულია 2017 წლის 12 დეკემბერს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).
- ცვლილებები ბასს 19-ში „სქემის ცვლილება, შემცირება ან ანგარიშსწორება" (გამოცემულია 2018 წლის 7 თებერვალს, ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები

ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომელთა მიღება სავალდებულოა 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული პერიოდებისთვის და რომლებიც ჯგუფმა ნაადრევად არ შემოიღო არის შემდეგი.

ინვესტორსა და მის მეკავშირე საწარმოს ან ერთობლივ საქმიანობას შორის აქტივების გაყიდვა ან შეტანა - ცვლილებები ფასს 10-ში და ბასს 28-ში (გამოცემულია 2014 წლის 11 სექტემბერს, ძალაში შედის ბასს-ის მიერ დადგენილი თარიღით ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის). ეს ცვლილებები ეხება ფასს 10-ისა და ბასს 28-ის მოთხოვნებს შორის შეუსაბამობას ინვესტორსა და მის მეკავშირე საწარმოს ან ერთობლივ საქმიანობას შორის აქტივების გაყიდვასთან ან შეტანასთან დაკავშირებით. ამ ცვლილებების ძირითადი შედეგია სრული შემოსავლის ან ზარალის აღიარება, როდესაც ოპერაცია ბიზნესს ეხება. შემოსულობა ან ზარალი ნაწილობრივ აღიარდება, როდესაც ოპერცია ეხება აქტივებს, რომელიც ბიზნესს არ წარმოადგენს, თუნდაც ამ აქტივებს შვილობილი საწარმო ფლობდეს.

ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

ფასს 17 "სადაზღვევო ხელშეკრულებები" (გამოცემულია 2017 წლის 18 მაისს, ძალაში შედის 2021 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის). ფასს 17-ით ჩანაცვლდა ფასს 4, რომელიც კომპანიებს აძლევდა თავისუფლებას, რათა გაეგრძელებინათ სადაზღვევო ხელშეკრულებების ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოება არსებული პრაქტიკის მიხედვით. შედეგად, ინვესტორებისათვის რთული იყო სხვაგვარად მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური საქმიანობის შედეგების შედარება. ფასს 17 არის ერთ პრინციპზე დაფუძნებული სტანდარტი ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღრიცხვისათვის, მათ შორის მზღვეველის მიერ ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებისათვის. სტანდარტით მოითხოვება სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფების აღიარება და აღრიცხვა: (i) სამომავლო ფულადი ნაკადების რისკის გათვალისწინებით კორექტირებული დისკონტირებული ღირებულებით (სრული ფულადი ნაკადები), რომლებიც მოიცავს ყველა არსებულ ინფორმაციას სრული ფულადი ნაკადების შესახებ, ბაზარზე დაკვირვებად ინფორმაციასთან თანმიმდევრული გზით; მიმატებული (თუ ეს ღირებულება ვალდებულებაა) ან გამოკლებული (თუ ეს ღირებულება აქტივია) (ii) თანხა, რომელიც წარმოადგენს გამოუმუშავებელ მოგებას ხელშეკრულებების ამ ჯგუფში (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). მზღვეველები აღიარებენ სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფიდან მიღებულ მოგებას იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც ისინი უზრუნველყოფენ დაზღვევას, აღებული რისკისგან გათავისუფლებამდე.

თუ ხელშეკრულებების მოცემული ჯგუფი ზარალიანი გახდება, საწარმო ზარალს მაშინვე აღიარებს. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის კონცეპტუალურ საფუძვლებში (გამოცემულია 2018 წლის 29 მარტს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). გადასინჯული კონცეპტუალური საფუძვლები მოიცავს ახალ თავს შეფასების შესახებ; სახელმძღვანელო მითითებებს საქმიანობის ფინანსური შედეგების შესახებ; გაუმჯობესებულ განმარტებებსა და სახელმძღვანელო მითითებებს - განსაკუთრებით ვალდებულების განმარტებას; ასევე მნიშვნელოვანი საკითხების ახსნას, როგორიცაა მაგალითად, ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით ზედამხედველობის, წინდახედულობისა და შეფასების განუსაზღვრელობის როლი.

საწარმოს განმარტება – ცვლილებები ფასს 3-ში (გამოცემულია 2018 წლის 22 ოქტომბერს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილებებში გადასინჯულია საწარმოს განმარტება. საწარმო შედგება რესურსებისა და პროცესებისაგან, რომლებსაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვთ პროდუქციის წარმოების შესაძლებლობაში. ახალ სახელმძღვანელო მითითებებში მოცემულია ჩარჩო იმის შესაფასებლად, როდის არსებობს რესურსები და არსებითი პროცესები, მათ შორის ადრეულ ეტაპზე მყოფი საწარმოების შემთხვევაში, რომლებიც პროდუქციას არ წარმოქმნიან. როდესაც პროდუქცია არ იქმნება, საწარმოს სახით კლასიფიკაციისთვის საჭიროა ორგანიზებული სამუშაო ძალის არსებობა. „პროდუქციის“ განმარტება ისეთი ფართო აღარ არის და აქცენტი გაკეთებულია მომხმარებლებისთვის მიწოდებულ პროდუქციასა და გაწეულ მომსახურებაზე, რომელიც წარმოქმნის საინვესტიციო და სხვა შემოსავალს და არ შეიცავს დაბალი დანახარჯების ან სხვა ეკონომიკური სარგებლის სახით მიღებულ უკუგებას.

აგრეთვე, საჭირო აღარ არის იმის შეფასება, ბაზრის მონაწილეებს შეუძლიათ თუ არა საჭირო ელემენტების ჩანაცვლება ან შეძენილი საქმიანობისა და აქტივების ინტეგრირება. საწარმოს შეუძლია „კონცენტრაციის ტესტის“ გამოყენება. შეძენილი აქტივები საწარმოს არ წარმოადგენენ, თუ ამ აქტივების ბრუტო რეალური ღირებულება არსებითად კონცენტრირებული არ არის ერთ აქტივში (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფში). ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

არსებითობის განმარტება – ცვლილებები ბასს 1-სა და ბასს 8 (გამოცემულია 2018 წლის 31 ოქტომბერს, ძალაში შედის 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ამ ცვლილებებით უფრო ნათლად არის ჩამოყალიბებული არსებითობის განმარტება და ახსნილია, როგორ შეიძლება მისი გამოყენება, რაც ადრე ამ ფასს-ის ტექსტში იყო მოცემული ახლა კი განმარტებაშია ასახული. ამასთან, გაუმჯობესებულია განმარტების თანმხლები ახსნა. დასასრულს, ცვლილებებით უზრუნველყოფილია არსებითობის განმარტების თანმიმდევრულობა ყველა ფასს-ში. ინფორმაცია არსებითია, თუ მისი გამოტოვების, უზუსტობის ან ბუნდოვნად წარდგენისას შეიძლება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელი იყოს იმ გადაწყვეტილებებზე გავლენის მოხდენა, რომლებსაც საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლები იღებენ აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე, სადაც ასახულია ფინანსური ინფორმაცია კონკრეტული საანგარიშგებო საწარმოს შესახებ. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საპროცენტო განაკვეთის ათვლის წერტილის რეფორმა - ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-სა და ფასს 7-ში (გამოცემულია 2019 წლის 26 სექტემბერს, ძალაშია 2020 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები განაპირობა ისეთი ათვლის წერტილი საპროცენტო განაკვეთების შეცვლამ, როგორიცაა 'ლონდონის ბანკთაშორისი განაკვეთები' (LIBOR) და სხვა ბანკთაშორისი განაკვეთები ('IBORs'). აღნიშნული ცვლილებები უზრუნველყოფს დროებით გათავისუფლებას იმ ჰეჯირების ურთიერთობებისთვის სპეციფიური ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენების მოთხოვნისგან, რომლებზეც უშუალო გავლენა მოახდინა IBOR-ის რეფორმამ. როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით ფულადი ნაკადის ჰეჯირების აღრიცხვისთვის მოითხოვება, რომ სამომავლო ჰეჯირებული ფულადი ნაკადები 'მაღალი ალბათობით' იყოს მოსალოდნელი. როდესაც ეს ფულადი ნაკადები IBOR-ზეა დამოკიდებული, მაშინ აღნიშნული ცვლილებებით უზრუნველყოფილი გათავისუფლებით მოითხოვება, რომ საწარმომ გააკეთოს დაშვება, რომ საპროცენტო განაკვეთი, რომელსაც ეფუძნება ჰეჯირებული ფულადი ნაკადები, არ იცვლება რეფორმის შედეგად. როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით საპროგნოზო შეფასება მოითხოვება ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენებისთვის. მართალია, IBOR-ისა და IBOR-ის სანაცვლო განაკვეთების მიხედვით ფულადი ნაკადები ამჟამად მოსალოდნელია, რომ ძირითადად ეკვივალენტური იქნება, რაც მინიმუმამდე ამცირებს არაეფექტურობას, მაგრამ შეიძლება ეს ასე აღარ იყოს, როდესაც მოახლოვდება რეფორმის თარიღი.

ამ ცვლილებების მიხედვით საწარმოს შეუძლია გააკეთოს დაშვება, რომ ბენჩმარკი საპროცენტო განაკვეთი, რომელსაც ეფუძნება ჰეჯირებული მუხლის ფულადი ნაკადები, ჰეჯირების ინსტრუმენტი ან ჰეჯირებული რისკი, არ იცვლება IBOR-ის რეფორმის შედეგად. IBOR-ის რეფორმის შედეგად შეიძლება ჰეჯირება ბასს 39-ით მოთხოვნილი რეტროსპექტული ტესტის 80-125% დიაპაზონის ფარგლებს გასცდეს. ამიტომ, ცვლილება შევიდა ბასს 39-ში, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს გამონაკლისი რეტროსპექტული ეფექტურობის ტესტისთვის, ისე რომ ჰეჯირების აღიარება არ შეწყდეს IBOR-თან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის პერიოდში მხოლოდ იმიტომ, რომ რეტროსპექტული ეფექტურობა აღნიშნული დიაპაზონის ფარგლებს სცილდება. თუმცა, მაინც საჭირო იქნება ჰეჯირების აღრიცხვის სხვა მოთხოვნების დაკმაყოფილება, მათ შორის რეტროსპექტული შეფასების მოთხოვნის. ჰეჯირების ზოგიერთ ურთიერთობაში ჰეჯირებული მუხლი ან ჰეჯირებული რისკი არის IBOR-ის რისკის კომპონენტი, რომელიც ხელშეკრულებაში მითითებული არ არის. იმისათვის, რომ შესაძლებელი იქნეს ჰეჯირების აღრიცხვის გამოყენება, როგორც ფასს 9-ით, ისე ბასს 39-ით მოითხოვება, რომ შესაძლებელი იყოს კლასიფიცირებული რისკის კომპონენტის ცალკე იდენტიფიცირება და საიმედოდ შეფასება. აღნიშნული ცვლილებების მიხედვით აღნიშნული რისკის კომპონენტის ცალკე იდენტიფიცირება მოითხოვება მხოლოდ ჰეჯირების თავდაპირველი კლასიფიცირებისას და არა ყოველთვის. მაკროჰეჯირების კონტექსტში, როდესაც საწარმო ხშირად ხელახლა ადგენს ჰეჯირების ურთიერთობას, აღნიშნული გათავისუფლება ვრცელდება იმ დროიდან, როდესაც ჰეჯირებული მუხლი თავდაპირველად კლასიფიცირდა მოცემულ ჰეჯირების ურთიერთობაში. ჰეჯირების ნებისმიერი არაეფექტურობა კვლავ მოგება-ზარალში აღირიცხება როგორც ფასს 9-ის, ისე ბასს 39-ის მიხედვით.

6 საბუღალტრო აღრიცხვის ახალი ოფიციალური დოკუმენტები (გაგრძელება)

როდესაც გათავისუფლება (შეღავათი) დასრულდება, მათ შორის, როდესაც საპროცენტო განაკვეთის ათვლის წერტილის რეფორმის შედეგად წარმოქმნილი განუსაზღვრელობა აღარ იარსებებს, ცვლილებებით მოითხოვება გარკვეული მოთხოვნების შესრულება. ამ ცვლილებების მიხედვით საწარმომ ინვესტორები უნდა უზრუნველყოს დამატებითი ინფორმაციით იმ ჰეჯირების ურთიერთობების შესახებ, რომლებზეც პირდაპირი გავლენა მოახდინა აღნიშნულმა განუსაზღვრელობებმა, მათ შორის იმ ჰეჯირების ინსტრუმენტების ნომინალური თანხა, რომლებზეც ვრცელდება გათავისუფლება (შეღავათი),ნებისმიერი მნიშვნელოვანი დაშვება ან განსჯა ამ გათავისუფლების გამოყენებისას, ასევე ხარისხობრივი ინფორმაციის გამჟღავნება იმის შესახებ, როგორი გავლენა მოახდინა IBOR-ის რეფორმამ საწარმოზე და როგორ წარმართავს საწარმო გარდამავალ პერიოდს. ჯგუფი არ მოელის, რომ ამ ცვლილებებს რაიმე გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად – ცვლილებები ბასს 1-ში 1 (გამოცემულია 2020 წლის 23 იანვარს, ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ამ მცირე მასშტაბის ცვლილებებით განმარტებულია, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირება მოკლევადიან ან გრძელვადიან ვალდებულებებად, რაც დამოკიდებულია იმ უფლებებზე, რომლებიც არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. ვალდებულება გრძელვადიანია, როდესაც საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს აქვს არსებითი უფლება, რომ ვალდებულების დაფარვა გადაავადოს სულ მცირე თორმეტი თვით. სახელმძღვანელო მითითებებით აღარ მოითხოვება, რომ მსგავსი უფლება იყოს უპირობო. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმის თაობაზე, საბოლოო გამოიყენებენ თუ არა ანგარიშსწორების გადავადების უფლებას, გავლენას არ ახდენს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. გადავადების უფლება არსებობს მხოლოდ მაშინ, როდესაც საწარმო ყველა შესაბამის პირობას აკმაყოფილებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულება კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ვალდებულება, თუ რომელიმე პირობა დაირღვევა საანგარიშგებო თარიღით ან მანამდე, თუნდაც ამ პირობაზე უარი მომდინარეობდეს გამსესხებლისგან, საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ.

ამასთან, ცვლილებები მოიცავს იმ ვალის კლასიფიკაციის მოთხოვნების განმარტებას, რომელიც ჯგუფმა შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალში კონვერტირებით. 'დაფარვა' განმარტებულია, როგორც ვალდებულების აღმოფხვრა ფულადი სახსრებით, სხვა რესურსებით, რომლებშიც ეკონომიკური სარგებელია განივთებული, ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. გამონაკლისი არსებობს კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეიძლება კაპიტალში კონვერტირდეს, თუმცა მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერსიის ოფციონი კლასიფიცირებულია წილობრივ ინსტრუმენტად, როგორც რთული ფინანსური ინსტრუმენტის ცალკე კომპონენტი. ამჟამად ჯგუფი ახორციელებს თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ამ ცვლილებების გავლენის შეფასებას.

ზემოთ სხვაგვარად თუ არ არის მითითებული, მოსალოდნელი არ არის, რომ ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენენ ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

7 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	მიწა და შენობა-ნაგებობები	მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	ავტომობილები	საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	CIP*	სულ
თვითღირებულება						
2018 წლის 1 იანვარს	6,456	3,786	164	193	11	10,610
შეძენა	149	35	-	11	8	203
ტრანსფერები	-	-	-	-	-	-
გასვლები	-	-	(2)	-	-	(2)
2018 წლის 31 დეკემბერს	**6,605**	**3,821**	**162**	**204**	**19**	**10,811**
შეძენა	179	15	46	50	4	294
ტრანსფერები	-	-	-	-	-	-
გასვლები	(55)	(173)	(23)	(14)	(23)	(288)
2019 წლის 31 დეკემბერს	**6,729**	**3,663**	**185**	**240**	**-**	**10,817**
დაგროვილი ცვეთა						
2018 წლის 1 იანვარს	(1,871)	(2,954)	(86)	(131)	-	(5,042)
ცვეთის ხარჯი	(325)	(228)	(24)	(29)	-	(606)
გასვლები	-	-	-	-	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერს	**(2,196)**	**(3,182)**	**(110)**	**(160)**	**-**	**(5,648)**
ცვეთის ხარჯი	(331)	(224)	(26)	(29)	-	(610)
გასვლები	21	173	22	13	-	229
2019 წლის 31 დეკემბერს	**(2,506)**	**(3,233)**	**(114)**	**(176)**	**-**	**(6,029)**
საბალანსო ღირებულება						
2018 წლის 31 დეკემბერს	**4,409**	**639**	**52**	**44**	**19**	**5,163**
2019 წლის 31 დეკემბერს	**4,223**	**430**	**71**	**64**	**-**	**4,788**

(*) CIP –მიმდინარე მშენებლობა და დაუმონტაჟებელი აღჭურვილობა

7 ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების ღირებულება იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
შენობა ნაგებობები	52	43
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	2,218	2,221
ავტომობილები	5	5
საოფისე აღჭურვილობა და ავეჯი	128	73
სულ	**2,403**	**2,342**

კომპანია წარმოადგენს თანამსესხებელს და გარანტორს აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოების მიერ ნასესხები სახსრებისთვის და ამასთან დაკავშირებული გარკვეული შეთანხმებების მონაწილეა. ამ შეთანხმებების პირობების შეუსრულებლობამ შესაძლოა გამოიწვიოს დეფოლტი, რამაც შესაძლებელია შესაბამის გამსესხებლებს მისცეს სესხების ადრეული დაფარვის მოთხოვნის საშუალება. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოებს არ დაურღვევიათ სასესხო შეთანხმებების პირობები. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის საწარმოებმა დაარღვიეს სასესხო შეთანხმებების პირობები, თუმცა, წლის ბოლომდე მიღებულ იქნა წერილი კრედიტორებისგან, სადაც ისინი უარს ამბობენ ბანკის უფლებაზე, მოითხოვოს სესხის დაუფარავი თანხების დაჩქარებულად დაფარვა. დეტალებისთვის იხილეთ შენიშვნა 16.

ჯგუფის ძირითადი საშუალებების მუხლების წმინდა საბალანსო ღირებულება, რომელიც უზრუნველყოფის სახით დაგირავებულია ნახსენები ნასესხები სახსრებისთვის, იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
შენობა ნაგებობები	4,223	4,409
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	430	639
ავტომობილები	71	52
მარკეტინგისა და მერჩენდაიზინგის აღჭურვილობა	64	44
მიმდინარე მშენებლობები და დაუმონტაჟებელი აღჭურვილობა	-	19
სულ	**4,788**	**5,163**

კომპანიამ მისი უძრავი და მოძრავი ქონება უზრუნველყოფის სახით გამოიყენა ჯგუფის ზემოთხსენებული ნასესხები სახსრებისთვის.

8 ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის წილი მეკავშირე საწარმოში - ქარხანა N2-ში (შენიშვნა 1) იყო 19.7%.

მეკავშირე საწარმო საქართველოშია დაარსებული, მისი აქციები არ არის ბირჟაზე სავაჭროდ განთავსებული და შესაბამისად არ გააჩნია გამოქვეყნებული საბირჟო ფასების კოტირება.

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
1 იანვრის მდგომარეობით	659	808
წილი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში/(ზარალში)	(181)	14
მეკავშირე საწარმოში წილის გასვლა (შენიშვნა 1)	(478)	(163)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	**659**

2018 წლის მარტში, კომპანიამ N2 ქარხანაში მისი წილის 5%, რომლის საბალანსო ღირებულება 163 ათასი აშშ დოლარი იყო, მიყიდა მშობელს 247 ათას აშშ დოლარად (610 ათასი ლარი). სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურების თანხას შორის მოგებისა და ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღირიცხა, როგორც შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან. გასვლის გარიგების შედეგად მისაღები თანხის მოთხოვნა ფილიალისთვის ნასესხები სახსრების დავალიანებიდან გადაიფარა იმავე თვეს. 2019 წელს სს ბორჯომმა N2 ქარხანაში თავისი წილის 20%, USD 478 ათასის ღირებულებით, მიყიდა მშობელ საწარმოს USD 823 ათასი ანაზღაურების სანაცვლოდ. საბალანსო ღირებულებასა და ანაზღაურების თანხას შორის სხვაობა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღირიცხა, როგორც შემოსულობა მეკავშირე საწარმოს გასვლიდან.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მეკავშირე საწარმოს შეჯამებული ფინანსური ინფორმაცია იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მოკლევადიანი აქტივები	2,164
გრძელვადიანი აქტივები	1,839
მოკლევადიანი ვალდებულებები	638
გრძელვადიანი ვალდებულებები	-
ამონაგები	1,568
მოგება/(ზარალი) განგრძობითი ოპერაციებიდან	67
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი)	67

გასვლის თარიღით, 2019 წლის 17 ოქტომბერი, N2 ქარხანამ წარმოქმნა ამონაგები USD 1,128 ათასის ოდენობით, ზარალი განგრძობითი ოპერაციებიდან USD 917 ათასის ოდენობით და სულ სრული ზარალი USD 917 ათასის ოდენობით.

9 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო ანგარიშების მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეებისგან (შენიშვნა 21)	3,093	5,854
სულ ფინანსური აქტივები სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	**3,093**	**5,854**
გადახდილი ავანსები	143	95
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	**3,236**	**5,949**

სავაჭრო დავალიანება 3,093 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 4,879 ათასი აშშ დოლარი) შემცირებული გაუფასურების ზარალის ანარიცხით, დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში, ლარში.

სულ ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნების ნაშთი შედგება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მოთხოვნებისგან, რომლების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხდება. ხელმძღვანელობა გამოითვლის აღდგენად თანხას, როგორც კლიენტისგან მისაღებ მოსალოდნელ სამომავლო ფულადი ნაკადების წმინდა ამჟამინდელ ღირებულებას (რაც ეფუძნება შესაბამის, ყველაზე ახალ ინფორმაციას კლიენტის შესახებ) და ადარებს მას წლის ბოლოს მოთხოვნების ნაშთებს. თუ აღდგენადი თანხა მოთხოვნის თანხაზე მცირეა, ჯგუფი აღიარებს ამ თანხის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილი არ ჰქონია არსებითი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარებას. აგრეთვე, ინდივიდუალური შეფასებისთვის, გათვალისწინებული იქნება ინდივიდუალური კლიენტებისა და იმ სექტორების პერსპექტივების შეფასება, რომელშიც კლიენტები მუშაობენ.

10 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მოთხოვნამდე საბანკო ნაშთები	4,480	4,451
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**4,480**	**4,451**

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების საკრედიტო ხარისხი. საბანკო ნაშთები, რომელიც გადასახადია მოთხოვნის შესაბამისად ინახება საქართველოს ორ საუკეთესო ბანკში, რომლების რეიტინგი არის Ba3, Moody-ს სარეიტინგო სისტემით. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 8 ათასი აშშ დოლარი დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტებში (2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4 ათასი აშშ დოლარი).

11 საწესდებო კაპიტალი

კომპანიის წესდების მიხედვით, საწესდებო კაპიტალი განსაზღვრულია 1 ლარით, რისი შენატანიც 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად განხორციელდა. კომპანიის საწესდებო კაპიტალის ზრდა ორ ეტაპად განხორციელდა. პირველი, 2015 წლის 16 იანვარს, როდესაც მშობელმა მიიღო გადაწყვეტილება კომპანიის საწესდებო კაპიტალის გაზრდის შესახებ 830 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით და მეორე, ქარხნები N1 და N3-ის შერწყმის შედეგად კომპანიის კაპიტალში განხორციელდა შენატანი 2,612 ათასი აშშ დოლარის და 1 აშშ დოლარის ოდენობით, შესაბამისად.

12 ნასესხები სახსრები

ათასი აშშ დოლარი	ვალუტა	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი გრძელვადიანი ნასესხები სახსრების მიმდინარე წილი (შენიშვნა 21)	USD	12%	-	1,319
სულ ერთ წელიწადში დასაფარი ნასესხები სახსრები			-	**1,319**

სესხების მოკლევადიანი ბუნების გამო, მათი საბალანსო ღირებულება უახლოვდება მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი სახსრების გადინებით დისკონტირებით შეფასებულ რეალურ ღირებულებას, საბაზრო განაკვეთით, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ნასესხები სახსრების ნაშთები, რომლებიც დასაფარია ერთი წლის შემდეგ 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგია:

ათასი აშშ დოლარი	ვალუტა	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი გრძელვადიანი სესხები (შენიშვნა 21)	USD	12%	-	1,319
შემცირებული: დასაფარი გრძელვადიანი ნასესხები სახსრების მიმდინარე წილი			-	(1,319)
სულ ერთი წლის მერე დასაფარი ნასესხები სახსრები			-	-

ნასესხები სახსრები მოპოვებულია აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიასგან, აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს ქართული ფილიალისგან, რომელსაც კომპანია ჩამოსასხმელ მომსახურებას უწევს. საპროცენტო და ძირი თანხის დავალიანებები გადაიფარება შესაბამისი მოთხოვნებით ფილიალისგან ყოველთვიურად. გადაფარვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემული ქვემოთ, ცხრილში.

12 ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

წმინდა ვალის შეჯერება

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვაწვდის ანალიზს წმინდა ვალისა და ჯგუფის საფინანსო საქმიანობიდან ვალდებულებების მოძრაობის შესახებ ყველა წარდგენილი პერიოდისთვის:

ათასი აშშ დოლარი	ნასესხები სახსრები
წმინდა ვალი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	**2,891**
ფულადი ნაკადები	-
ფინანსური დანახარჯები	250
გადაფარვა მეკავშირე საწარმოს წილის გაყიდვის მოთხოვნით	(247)
გადაფარვა დაკავშირებული მხარეების მოთხოვნებით	(1,575)
წმინდა ვალი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**1,319**
ფულადი ნაკადები	-
ფინანსური დანახარჯები	77
გადაფარვა მეკავშირე საწარმოს წილის გაყიდვის მოთხოვნით	-
გადაფარვა დაკავშირებული მხარეების მოთხოვნებით	(1,396)
წმინდა ვალი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	**-**

13 სავაჭრო და სხვა დავალიანებები

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო დავალიანებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ (შენიშვნა 21)	1,258	9,141
სავაჭრო დავალიანებები მესამე მხარეების მიმართ	132	-
სულ ფინანსური დავალიანებები სავაჭრო და სხვა დავალიანებებში	**1,390**	**9,141**
თანამშრომელთა სარგებლის დაგროვილი ხარჯები	154	137
მიღებული ავანსი	591	-
სხვა	4	3
სულ სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	**2,139**	**9,281**

დაკავშირებული მხარეების მიმართ სულ სავაჭრო დავალიანებების ნაშთები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ ფილიალისგან შეძენილი პროდუქციის დავალიანებას მხარეებს შორის არსებული სააგენტო ურთიერთობების ფარგლებში (შენიშვნა 1) და დენომინირებულია ლარში.

14 მომსახურების თვითღირებულება

ათასი აშშ დოლარი

	2019	2018
თანამშრომელთა გასამრჯელოების ხარჯი	2,628	2,300
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	440	448
სხვა	1	5
სულ მომსახურების თვითღირებულება	**3,069**	**2,753**

15 საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

ათასი აშშ დოლარი

	2019	2018
ოფისის მხარდაჭერა	282	225
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	184	190
თანამშრომელთა გასამრჯელოების ხარჯი	170	162
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	69	69
შეკეთების ხარჯები	68	38
პროფესიული მომსახურება	47	13
საქველმოქმედო დანახარჯები	38	37
კომუნიკაციის დანახარჯები	19	25
იჯარის ხარჯები	7	21
სხვა	62	55
სულ საერთო და ადმინისტრაციული დანახარჯები	**946**	**835**

2019 წლის საანგარიშგებო წლისთვის იჯარის ხარჯი მოიცავდა მოკლევადიან იჯარას, USD 7 ათასი (2018: USD 21 ათასი).

16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება კანონმდებლობის ხშირი ცვლილებებით, ახალი ოფიციალური დოკუმენტების გამოცემითა და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ხშირ შემთხვევაში გარკვევით ჩამოყალიბებული არ არის, წინააღმდეგობრივია და სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას ექვემდებარება სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოების მიერ. გადასახადების მიმოხილვასა და მოკვლევას მრავალი სახელმწიფო ორგანო ახორციელებს, რომელთაც გააჩნიათ მკაცრი საურავებისა და საპროცენტო ხარჯის დაკისრების უფლებამოსილება. საგადასახადო წელი საგადასახადო ორგანოს მიერ განხილვისათვის ღიად რჩება მომდევნო სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ გარემოებებში საგადასახადო წელი უფრო ხანგრძლივი პერიოდითაც რჩება ღია.

აღნიშნულმა გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში საგადასახადო რისკები წარმოქმნას, რაც მნიშვნელოვნად მაღალია, ვიდრე მრავალ სხვა ქვეყანაში.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ საგადასახადო ვალდებულებები სათანადოდ ასახეს შესაბამისი ქართული საგადასახადო კანონმდებლობის, გამოცემული ოფიციალური დოკუმენტებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციის საფუძველზე. თუმცა, შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავებული აღმოჩნდეს და საგადასახადო ორგანოების მიერ თავისი ინტერპრეტაციების აღსრულებაში წარმატების მიღწევის შემთხვევაში მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინონ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

გარემოსდაცვითი საკითხები. საქართველოში გარემოსდაცვითი რეგულირების აღსრულება ვითარდება და მთავრობის უფლებამოსილება აღსრულებაზე მუდმივად გადაისინჯება. ჯგუფი პერიოდულად ახორციელებს თავისი მოვალეობების შეფასებას გარემოსდაცვითი რეგულირების ფარგლებში. მოვალეობების განსაზღვრისთანავე ხდება მათი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებების, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნან არსებული რეგულირების, სამოქალაქო საქმეზე სასამართლო პროცესის ან კანონმდებლობის ცვლილების შედეგად, შეფასება შეუძლებელია, მაგრამ შეიძლება არსებითი იყოს. არსებულ აღსრულების პირობებში და არსებული კანონმდებლობის გათვალისწინებით ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ გარემოზე ზიანის მიყენებისათვის არ არსებობს რაიმე მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა. საქართველოს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა ზოგადად შეესაბამება საერთაშორისო სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პრინციპებს, რომელიც შემუშავებულია ეკონომიკური განვითარებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (OECD) მიერ, თუმცა მას გააჩნია სპეციფიური თვისებები. ეს კანონმდებლობა განაპირობებს დამატებითი საგადასახადო შეფასების შესაძლებლობას კონტროლირებული ოპერაციებისათვის (ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებს შორის და გარკვეული ოპერაციები დაუკავშირებელ მხარეებთან), თუ მსგავსი ოპერაციები არ ხორციელდება თავისუფალ, მხოლოდ საკუთარი ინტერესის მქონე პირებს (გაშლილი ხელის პრინციპით) შორის. ხელმძღვანელობამ დანერგა შიდა კონტროლი, რომელიც შესაბამისობაშია სატრანსფერო ფასების კანონმდებლობასთან.
კონტროლირებული ოპერაციებიდან წარმოქმნილი საგადასახადო ვალდებულებები განისაზღვრება, მათი ფაქტობრივი გარიგების ფასების საფუძველზე. შესაძლებელია სატრანსფერო ფასების წესების ინტერპრეტაციების განვითარებით მსგავსი სატრანსფერო ფასების გამოწვევა. ნებისმიერი მსგავსი გამოწვევის გავლენის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია; თუმცა, შეიძლება იგი მნიშვნელოვანი იყოს ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის და/ან საერთო ოპერაციებისათვის.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მისი ფასწარმოქმნის პოლიტიკა გაშლილი ხელის პრინციპის მიხედვით არის და დანერგა ადექვატური შიდა კონტროლი, იმისათვის, რომ შესაბამისობაში იყოს ახალ სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობასთან.

16 გაუთვალისწინებელი მოვლენები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

შესაბამისობა შეთანხმებულ პირობებთან. ჯგუფმა უნდა შეასრულოს გარკვეული შეთანხმებული პირობები, რომლებიც ძირითადად დაკავშირებულია აი დი ეს ბორჯომი ჯგუფის ნასესხებ სახსრებთან (შენიშვნა 7). მსგავსი პირობების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს უარყოფითი შედეგები ჯგუფისთვის. შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო შესაბამისობაში იყო სავალო შეთანხმებულ პირობებთან 2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მე-7 შენიშვნაში განმარტებული პირობების გარდა.

კომპანია გარანტორი იყო ჯგუფის ნასესხები სახსრებისთვის, რომლების საბალანსო ღირებულება შეადგენს 51,835 ათას აშშ დოლარს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2018 წლის 31 დეკემბერი: 40,145 ათასი აშშ დოლარი).

კომპანია თანამსესხებელი იყო ჯგუფის ნასესხების სახსრებისთვის, რომლის საბალანსო ღირებულება 0 ათასი აშშ დოლარი იყო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. (2018 წლის 31 დეკემბერი: 8,406 ათასი აშშ დოლარი).

17 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვისას, ჯგუფის მიზნები გახლავთ მისი უნარის დაცვა, გააგრძელოს მუშაობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რათა უზრუნველყოს უკუგება აქციონერებისათვის და სარგებელი სხვა დაინტერესებული მხარეებისათვის და კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურის შენარჩუნება, რათა შეამციროს კაპიტალის ღირებულება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა კაპიტალ სტრუქტურას რეგულარულ საფუძველზე განიხილავს.

ჯგუფი განიხილავს, რომ მთლიან მართული კაპიტალი უნდა იყოს კაპიტალისა და ფინანსური ვალის ჯამი, რომელიც მოიცავს მოკლევადიან და გრძელვადიან ნასესხებ სახსრებს, ისე, როგორც ნაჩვენებია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში. იმ კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც მართავს ჯგუფი, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 13,981 ათასი აშშ დოლარი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 10,935 ათასი აშშ დოლარი).

18 ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფში რისკის მართვის ფუნქციის შესრულება ხორციელდება ფინანსურ, საოპერაციო და იურიდიულ რისკებთან მიმართებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (სავალუტო, საპროცენტო და სხვა ფასის რისკების ჩათვლით), საკრედიტო რისკსა და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკის მართვის ფუნქციის ძირითადი მიზნებია რისკის ზღვრების დადგენა და შემდეგ იმის უზრუნველყოფა, რომ რისკები აღნიშნულ ზღვრებში დარჩეს. საოპერაციო და იურიდიული რისკების მართვის ფუნქციები გამიზნულია იმის უზრუნველყოფისათვის, რომ სათანადოდ ფუნქციონირებდეს შიდა პოლიტიკა და პროცედურები, რათა მინიმუმამდე შემცირდეს საოპერაციო და იურიდიული რისკები.

საკრედიტო რისკი. ჯგუფს გააჩნია საკრედიტო რისკი, მაშინ, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს, მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით.

საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ჯგუფის პროდუქციის საკრედიტო პირობებით რეალიზაციის და კონტრაჰენტებთან სხვა გარიგებებს შედეგად, რომელიც ხელს უწყობს ფინანსური აქტივებისა და არა საბალანსო ვალდებულებების წარმოშობას/ზრდას. გამოცემული ფინანსური გარანტიებისთვის, კრედიტის გაზრდის ვალდებულებების, გაუქმებული საკრედიტო ხაზების და ექსპორტის / იმპორტის აკრედიტივებისთვის საკრედიტო რისკის მაქსიმუმი არის ვალდებულების ოდენობა.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფის მაქსიმალური საკრედიტო რისკი, ასახულია კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოცემულ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში. არ არსებობს გაცემული ფინანსური გარანტიები, კრედიტის გაცემის ვალდებულებები, გაუქმებული საკრედიტო ხაზები და ექსპორტის / იმპორტის აკრედიტივები.

ჯგუფის მაქსიმალური საკრედიტო რისკი აქტივების კლასების მიხედვით შემდეგია:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ფინანსური აქტივები		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (შენიშვნა 10)	4,480	4,451
სავაჭრო მოთხოვნების ანგარიშები (შენიშვნა 9)	3,093	5,854
სულ ფინანსური აქტივები	**7,573**	**10,305**

საკრედიტო რისკის მართვა. საკრედიტო რისკი ჯგუფის საქმიანობის ყველაზე დიდი რისკია; ამიტომ ხელმძღვანელობა სიფრთხილით მართავს მის დაქვემდებარებას საკრედიტო რისკისადმი.

რისკის მართვის მიზნებისთვის საკრედიტო რისკის შეფასება რთულია და გულისხმობს მოდელების, მოსალოდნელ ფულად ნაკადებსა და დროის გამოყენებას, რადგან რისკი იცვლება საბაზრო პირობების მიხედვით. აქტივების პორტფელის საკრედიტო რისკის შეფასება მოიცავს დეფოლტების ალბათობის დამატებით შეფასებას, ისევე როგორც დაკავშირებული განაკვეთებისა და პარტნიორებს შორის დეფოლტის კორელაციის შეფასებას.

ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნები ძირითადად დაკავშირებულია მეკავშირე მხარეებთან, ვისი საკრედიტო ხარისხიც არ არის კითხვის ნიშნის ქვეშ და რეგულარულად ხორციელდება მონიტორინგი ხელმძღვანელობის მიერ.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ინახება საქართველოს ორ საუკეთესო ბანკში, რომლების საკრედიტო ხარისხის მონიტორინგიც რეგულარულად ხორციელდება იმ ინფორმაციის მიხედვით, რაც მოწოდებულია დამოუკიდებელი საკრედიტო რეიტინგების Moody's მიერ (შენიშვნა 10).

ჯგუფს არ გააჩნია ფინანსური ვალდებულებები მცოცავი განაკვეთით, რითაც ზღუდავს საპროცენტო განაკვეთის რყევებთან დაკავშირებულ რისკებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება. *ECL* არის სამომავლო ფულადი ნაკადების ნაკლებობის ახლანდელი ღირებულების ალბათობით შეწონილი შეფასება (მაგ., საკრედიტო ზარალის შეწონილი საშუალო, სადაც შეწონვისთვის გამოყენებულია მოცემული დროის პერიოდში დეფოლტის რისკების ხდომილებები). ECL-ის შეფასება მიუკერძოებელია და განისაზღვრება შესაძლო შედეგების დიაპაზონის განსაზღვრით. ECL-ის შეფასება ემყარება ჯგუფის მიერ გამოყენებულ ოთხ კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), დეფოლტის რისკი ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") და დისკონტირების განაკვეთი.

დეფოლტის რისკი (EAD) არის სამომავლო დეფოლტის თარიღით რისკის შეფასება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ მოსალოდნელი რისკის ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს და დამტკიცებული საკრედიტო ხაზის მოსალოდნელ ათვისებას. PD არის დეფოლტის ალბათობის შეფასება, რომელიც მოსალოდნელია რომ მოხდეს დროის მოცემულ პერიოდში. ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD") არის დეფოლტის დროს წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ის ეფუძნება სხვაობას მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელსაც მოსალოდნელია, რომ გამსესხებელი მიიღებს, უზრუნველყოფიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადის ჩათვლით.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი ზარალი დისკონტირდება ამჟამინდელ ღირებულებამდე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. დისკონტორების განაკვეთი არის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ("EIR") ფინანსური ინსტრუმენტისათვის ან მასთან მიახლოებული.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელირება ხდება ინსტრუმენტის *მომსახურების ვადის პერიოდში. მომსახურების ვადის პერიოდი* არის სავალო ინსტრუმენტების დაფარვის ვადამდე დარჩენილი სახელშეკრულებო პერიოდი, შესწორებული მოსალოდნელი წინასწარგადახდებით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ხელმძღვანელობა ქმნის *მომსახურების ვადის განმავლობაში ECL* მოდელს, რაც გულისხმობს ზარალს, რომელიც წარმოიქმნება ამ ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი მომსახურების ვადის პერიოდში ყველა შესაძლო დეფოლტის შემთხვევაში.

ამ შეფასებებში ითვალისწინებენ *პერსპექტიულ ინფორმაციას,* ანუ ECL ასახავს ძირითადი მაკროეკონომიკური ცვლადების, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე, ალბათობით შეწონილ ცვლილებას.

ECL-ის მოდელირება არ განსხვავდება შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების ("POCI") შემთხვევაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც (ა) მთლიანი საბალანსო ღირებულება და დისკონტირების განაკვეთი ემყარება ფულად ნაკადებს, რომლებიც ამოღებადი იყო აქტივის თავდაპირველი აღიარებისას, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ნაცვლად და (ბ) ECL ყოველთვის მომსახურების ვადაში ECL არის. POCI აქტივები არის ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას გაუფასურებული კრედიტით, როგორიცაა მაგალითად, გაუფასურებული სესხები, რომლებიც შეძენილია წარსულში საწარმოთა გაერთიანებისას.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების მიზნებისათვის ჯგუფი დეფოლტს განსაზღვრავს, როგორც სიტუაციას, როდესაც რისკი აკმაყოფილებს ქვემოთ ჩამოთვლილი კრიტერიუმებიდან ერთ ან მეტ კრიტერიუმს:

- მსესხებელი აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემული გადახდის არმოსალოდნელობის კრიტერიუმებს:
- მსესხებელი გარდაიცვალა;
- მსესხებელი გადახდისუუნაროა;
- მსესხებელმა დაარღვია ფინანსური პირობები (პირობა);
- მოსალოდნელი ხდება, რომ დაიწყება მსესხებლის გაკოტრების პროცესი.

გამჟღავნების მიზნებისთვის ჯგუფის დეფოლტის განმარტება სრულად მიესადაგება გაუფასურებული კრედიტის მქონე აქტივების განმარტებას. ზემოთ მოცემული განმარტება გამოიყენება ჯგუფის ყველა სახის ფინანსური აქტივებისთვის.

ჯგუფი ახორციელებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებას ინდივიდუალურ საფუძველზე. ჯგუფის სავაჭრო მოთხოვნები შედგება მეკავშირე მხარეების მოთხოვნებისგან ჩამოსასხმელი მომსახურების უზრუნველსაყოფად და სააგენტო საფასურისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება სხვადასხვა შესაძლო შედეგების საკრედიტო ზარალის შეფასების შეწონვით თითოეული შედეგის ალბათობასთან მიმართებით. ჯგუფი განსაზღვრავს სულ მცირე ორ შესაძლო შედეგს თითოეული შეფასებული ნაშთისთვის, რომელიდან ერთერთს მივყავართ საკრედიტო ზარალამდე, მიუხედავად იმისა, რომ მსგავსი სცენარის ალბათობა შეიძლება ძალიან დაბალი იყოს. ინდივიდუალური შეფასება პირველ რიგში ეფუძნება ჯგუფის გამოცდილი ხელმძღვანელობის განსჯას და თანხმდება ხსენებულ მეკავშირე მხარეებთან აი დი ეს ბორჯომი გრიფის დონეზე. განსჯა რეგულარულად მოწმდება იმისთვის, რომ შეამციროს სხვაობა შეფასებებსა და ფაქტობრივს ზარალს შორის.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია. ჯგუფს გააჩნია საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია, რომელიც დაკავშირებულია მოთხოვნებთან მეკავშირე მხარეებისგან.

საბაზრო რისკი. ჯგუფს გააჩნია საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურ ვალუტასთან, (ბ) აქტივებსა და ვალდებულებებთან, რომელთაც პროცენტი ერიცხებათ, მიმართებით. ამასთან, თითოეულ მათგანს გააჩნია საერთო და სპეციფიკური საბაზრო ცვლილებების რისკი. ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც ყოველდღიურად ახორციელებს. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი ის რისკია, როდესაც ჯგუფის ფინანსური შედეგები მოექცევა უარყოფითი გავლენის ქვეშ იმ გაცვლითი კურსების ცვლილებებით, რომლის წინაშეც ჯგუფი დგას. ჯგუფი ახორციელებს გარკვეულ ტრანზაქციებს, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. ჯგუფი არ იყენებს ცვლადებს უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსების რისკის სამართავად, ამასთანავე ჯგუფის ხელმძღვანელობა ცდილობს შეამციროს მსგავსი რისკი უცხოურ ვალუტაში მონეტარული აქტივებისა და ვალდებულებების მართვისათვის.

ჯგუფის უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მონეტარული აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრისთვის იყო შემდეგი:

	2019 წლის 31 დეკემბერი			2018 წლის 31 დეკემბერი		
ათასი აშშ დოლარი	მონეტარული ფინანსური აქტივები	მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა ბალანსის პოზიცია	მონეტარული ფინანსური აქტივები	მონეტარული ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა ბალანსის პოზიცია
GEL	3,927	(1,390)	2,537	4,883	(9,141)	(4,258)
წმინდა პოზიცია	**3,927**	**(1,390)**	**2,537**	**4,883**	**(9,141)**	**(4,258)**

ზემოთ მოცემული ანალიზი მოიცავს მხოლოდ მონეტარულ აქტივებსა და ვალდებულებებს. ინვესტიციები კაპიტალში და არამონეტარული აქტივები არ ითვლება რომ გაზრდის რაიმე სახის მატერიალურ სავალუტო რისკს.

მომდევნო ცხრილი წარმოადგენს მოგებისა და ზარალის და კაპიტალის მგრძნობელობას საანგარიშო პერიოდის ბოლოს გამოყენებულ სავალუტო კურსებში გონივრულად შესაძლო ცვლილებების მიმართ, რაც დაკავშირებულია ჯგუფის ფუნქციონალურ ვალუტასთან, ყველა სხვა ცვლადის უცვლელად დარჩენის შემთხვევაში:

ათასი აშშ დოლარი	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ლარის გამყარება 10 %-ით	254	(426)
ლარის გაუფასურება 10 %-ით	(254)	426

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი ის რისკია, როდესაც ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები მათი დაფარვის ვადებში. ჯგუფის ლიკვიდურობის პოზიციის მონიტორინგი და მართვა სიფრთხილით ხორციელდება. ჯგუფს გააჩნია დეტალური დაბიუჯეტება და ფულადი სახსრების პროგნოზირების პროცესი იმისათვის, რათა დარწმუნდეს, რომ მას გააჩნია ადექვატური ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრები, რათა დააკმაყოფილოს გადახდის ვალდებულებები.

18 ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

მომდევნო ცხრილი გვაწვდის დეტალურ ინფორმაციას ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებებისთვის დარჩენილ სახელშეკრულებო დაფარვის ვადების შესახებ. ცხრილი შედგენილია ფინანსური ვალდებულებების არადისკონტირებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე, რაც ეყრდნობა ყველაზე ადრინდელ ვადას, როდესაც ჯგუფს შესაძლოა მოეთხოვოს გადახდა. ცხრილი მოიცავს ძირითად და საპროცენტო ფულად ნაკადებს.

ათასი აშშ დოლარი	1-დან 6 თვემდე	7 თვიდან 1 წლამდე	ერთ წელზე მეტი მაგრამ 2 წელზე ნაკლები	სულ
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სავაჭრო დავალიანებების ანგარიშები	1,390	-	-	1,390
ნასესხები სახსრები	-	-	-	-
სულ	**1,390**	**-**	**-**	**1,390**
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სავაჭრო დავალიანებების ანგარიშები	9,141	-	-	9,141
ნასესხები სახსრები	787	609	-	1,396
სულ	**9,928**	**609**	**-**	**10,537**

19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებული რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები გაკეთებულია ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტებისა“ და ფასს 13 „რეალური ღირებულების შეფასების“ მიხედვით. *რეალური ღირებულება* წარმოადგენს ფასს, რომელიც მიიღებოდა აქტივის გაყიდვისას ან გადაიხდებოდა ვალდებულების გადასაცემად შეფასების თარიღით, ბაზრის მონაწილეებს შორის გარიგებისას. რეალური ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა აქტიური ბაზარი. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ. აქტიურია ბაზარი, სადაც აქტივთან ან ვალდებულებასთან დაკავშირებული ოპერაციები საკმარისად ხშირად და ინტენსიურად ხორციელდება იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს მიმდინარე ინფორმაცია ფასის შესახებ. ფინანსური ინსტრუმენტების დიდი ნაწილისათვის არ არსებობს ხელმისაწვდომი ბაზარი, ამიტომ განსჯა აუცილებელია რეალური ღირებულების შესაფასებლად, რაც ეყრდნობა მიმდინარე ეკონომიკურ პირობებს და ინსტრუმენტისთვის მიკუთვნებად სპეციფიურ რისკებს. აქ წარმოდგენილი შეფასებები არ მიანიშნებს იმ თანხებზე, რომლებიც რეალიზებაც ჯგუფს შეეძლო ბირჟის ბაზარზე მისი კონკრეტული ინსტრუმენტის სრულად გაყიდვის შეხვევაში.

2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა შემდეგი მეთოდები და დაშვებები გამოიყენა იმ ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის რეალური ღირებულების შესაფასებლად, რომლებისთვისაც მსგავსი ღირებულების შეფასება განხორციელებადია: რეალური ღირებულება შეფასდა რომ იქნება იგივე, რაც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა დავალიანებების, ბანკის ოვერდრაფტების და ერთი წლის განმავლობაში დასაფარი სესხების საბალანსო ღირებულება, ფინანსური ინსტრუმენტების მოკლევადიანი ბუნების გამო. ისინი კლასიფიცირებულია, როგორც მესამე დონის რეალური ღირებულებები რეალური ღირებულების იერარქიაში, ემპირიული მონაცემების გამოყენების გამო.

19 რეალური ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ჯგუფის სესხების საბალანსო ღირებულება რომელიც ერთი წლის შემდგე არის დასაფარი, აგრეთვე ითვლება, რომ არის რეალურ საბაზრო განაკვეთთან გონივრულად მიახლოებული იმ სესხებთან მიმართებაში, რომლებსაც გააჩნიათ მსგავსი საკრედიტო რისკის დონე და დაფარვის ვადები საანგარიშო თარიღისთვის.

ითვლება, რომ სავაჭრო მოთხოვნების საბალანსო ღირებულება მათი რეალური ღირებულების გონივრული შეფასებაა, რადგან ამოუღებადი თანხების ანარიცხი ითვლება საკრედიტო რისკის გავლენის ასახვისათვის საჭირო დისკონტირების გონივრულ შეფასებად.

20 ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიების მიხედვით

შეფასების მიზნებისთვის ფასს 9-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები“, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებულია შემდეგ კატეგორიებად: (ა) ფინანსური აქტივები „FVTPL“-ით; (ბ) სავალო ინსტრუმენტები „FVOCI“-ით, (გ) წილობრივი ინსტრუმენტები „FVOCI“-ით და (დ) ფინანსური ინსტრუმენტები ამორტიზებული ღირებულებით. „FVTPL“-ით შეფასებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს ორი ქვე-კატეგორია აქვს: (i) აქტივები, რომელთა შეფასება სავალდებულოა „FVTPL“-ით, და (ii) აქტივები, რომლებიც ამგვარად არის კლასიფიცირებული თავდაპირველი აღიარებისას ან შემდგომ. ამასთან, ფინანსური იჯარის მოთხოვნები ცალკე კატეგორიაა.

2019 წლის 31 დეკემბრის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ყველა ფინანსური აქტივი მოხვდა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულის კატეგორიაში და ჯგუფის ყველა ფინანსური ვალდებულება გატარდა ამორტიზირებული ღირებულებით.

21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	ურთიერთობა	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	3,093	5,854
სავაჭრო და სხვა დავალიანებები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	1,258	9,141
ერთი წლის განმავლობაში დასაფარი ნასესხების სახსრები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	-	1,319

სავაჭრო დავალიანებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ შეძენის დღიდან ორ თვეში დასაფარი და უპროცენტოა. დავალიანების ნაშთი ფილიალისგან შეძენილი საქონლისთვის წარმოქმნილია შენიშვნა 1-ში განმარტებული სააგენტო ურთიერთობის ფარგლებში.

21 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

შემოსავლისა და დანახარჯების მუხლები დაკავშირებულ მხარეებთან 2019 წლის 31 დეკემბერს და 2018 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისათვის იყო შემდეგი:

ათასი აშშ დოლარი	ურთიერთობა	2019	2018
ამონაგები სააგენტო შეთანხმებების მიხედვით გაყიდვებიდან	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	1,697	423
ამონაგები ჩამოსხმის მომსახურებიდან	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	6,282	5,923
მზა პროდუქციის შეძენა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	20,271	19,741
საფინანსო ხარჯები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	(77)	(250)

მთავარი ხელმძღვანელი პირების კომპენსაცია. მთავარი ხელმძღვანელი პირები არიან გენერალური და რწმუნებული დირექტორები. მათთვის გადახდილი კომპენსაცია სრული განაკვეთით აღმასრულებელი მენეჯმენტის პოზიციებზე მომსახურების გაწევისათვის შედგება საკონტრაქტო ხელფასებისა ბონუსებისგან 13 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით (2018: 13 ათასი აშშ დოლარი).

22 საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წლის პირველ თვეებში ჩინეთში წარმოშობილი ახალი კორონავირუსით გამოწვეული დაავადების, COVID-19, გავრცელება დაიწყო გლობალურად, რაც აფერხებს ბიზნესსა და ეკონომიკურ აქტივობას. 2020 წლის მარტში „ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ“ მას პანდემიის სტატუსი მიანიჭა. ვირუსის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი უარყოფით გავლენა მოახდინა ეკონომიკურ აქტივობაზე მსოფლიო მასშტაბით, შემცირდა კაპიტალის ბაზრები და მნიშვნელოვნად შემცირდა საქონლის ფასები.

2020 წლის მარტში მსოფლიო მასშტაბით მთავრობების უმეტესობამ (მათ შორის იმ სახელმწიფოების, სადაც ჯგუფი ახორციელებს საქმიანობას) დააწესეს სხვადასხვა სახის შეზღუდვები ვირუსის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად. უმეტესწილად ეს იყო კარანტინის სახის შეზღუდვები, საზოგადოებრივი და კერძო ტრანსპორტირების შეზღუდვა, გარკვეულ ქვეყნებს შორის საჰაერო მიმოსვლის შეზღუდვა, საჯარო დაწესებულებების ფუნქციონირების შეზღუდვა, საჯარო სივრცეების უმეტესობის დახურვა, მათ შორის არასასურსათო მაღაზიების უმეტესობის. მთავრობა ხელს უწყობდა ბიზნესს, რომ თანამშრომლებს სახლიდან ემუშავათ.

უფრო მეტიც, ზოგიერთმა მთავრობამ მიიღო კანონმდებლობა, რომლის მიზანი გახლდათ კორონავირუსის ბიზნესზე გავლენის შერბილება, მათ შორის საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისთვის ჯარიმებისგან გათავისუფლება, დოკუმენტების სავალდებულო წარდგენის გადავადება, გარკვეული სახის ბიზნესისთვის სუბსიდირებული სესხების მიცემა და სხვა.

ჯგუფი ამ ვირუსს მიიჩნევს არამაკორექტირებელ, ბალანსის შედგენის შემდეგ მომხდარ მოვლენას. რადგან სიტუაცია სწრაფად იცვლება, ხელმძღვანელობას პრაქტიკული თვალსაზრისით მიზანშეუწონლად მიაჩნია ჯგუფზე პანდემიის პოტენციური გავლენის რაოდენობრივად შეფასება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ დაწესებულ საკარანტინო შეზღუდვებს ზომიერი უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის საქმიანობის შედეგებზე, მაღაზიებში მყიდველთა ნაკადის შემცირებისა და სუფთა (განკარგვადი) შემოსავლის შემცირების გამო, რაც განპირობებულია კარანტინით და მის შედეგად გამოწვეული უმუშევრობით. ამასთან, ხელმძღვანელობა მიწოდების ჯაჭვთან (წედლეულის ხელმისაწვდომობა), მარაგის დონეებსა და მოთხოვნების ამოღებასთან დაკავშირებით არსებული სიტუაციის მჭიდრო მონიტორინგს ახორციელებს.

სიტუაცია ვითარდება და ამ ეტაპზე შედეგები ძალიან გაურკვეველია. ხელმძღვანელობა გააგრძელებს პოტენციური გავლენის მონიტორინგს და ყველა ზომას მიიღებს ნებისმიერი გავლენის შესარბილებლად.

IDS BORJOMI
GEORGIA

შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო

მმართველობის ანგარიშგება - საქმიანობის მიმოხილვა 2019

1. კომპანია, მისი განვითარება, საქმიანობის შედეგები და მდგომარეობა:

ზოგადი ინფორმაცია. შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო" („კომპანია") საქართველოში დაფუძნდა 2015 წლის 8 იანვარს. კომპანია დაფუძნებულია ქართული კანონმდებლობის შესაბამისად და „საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში" დარეგისტრირებულია საიდენტიფიკაციო ნომრით: 404485053.

კომპანია არის სს „ბორჯომის #3 ჩამომსხმელი ქარხნისა" (#3-ე ქარხანა) და „ბორჯომის #1 ჩამომსხმელი ქარხნის" (ქარხანა #1), რომლებიც კომპანიას 2015 წლის აპრილში შეერწყა იურიდიულ მემკვიდრე.

ორივე, #1-ელ და #3-ე ქარხანას საქმიანობის ხანგრძლივი ისტორია აქვს. #1-ლი ქარხანა 1953 წელს, საბჭოთა კავშირის პერიოდში აშენდა. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ განხორციელდა ამ ქარხნების პრივატიზაცია და შპს „აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კომპანის" („საქართველოს მინისა და მინერალური წყლების კომპანიის" სამართლებრივი მემკვიდრე) მფლობელობაში რეკონსტრუქციისა და მოდერნიზაციის ეტაპები გაიარა. მოდერნიზაციის პირველი ეტაპი 1997 წელს დაიწყო, როდესაც მოდიფიცირდა და გაუმჯობესდა წარმოებული საქონლისა და საწარმოო პროცესების ხარისხი. მეორე ეტაპი 2004 წელს დაიწყო და მის შედეგად #1-ლი ქარხნის საწარმოო სიმძლავრეების მთლიანი განახლება და მოდერნიზება განხორციელდა. დამონტაჟდა ახალი, თანამედროვე ჩამოსასხმელი ხაზები და რეკონსტრუქცია ჩაუტარდა ქარხნის შენობებს.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის 100%-ის მფლობელი იყო აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი. (შემდგომში „მშობელი").

მშობელი კომპანია სხვა რამდენიმე შვილობილ კომპანიას ფლობს საქართველოში, აზერბაიჯანში, ლიტვაში, ყაზახეთში და სხვა, რომლებიც მთლიანობაში ქმნიან „აი დი ეს ბორჯომი გრუფს". აი დი ეს ბორჯომი გრუფის ძირითადი საქმიანობაა „ბორჯომის" ბრენდის სახელით ნატურალური მინერალური წყლების ჩამოსხმა და დისტრიბუცია, ისევე როგორც სხვა ბუნებრივი და გადამუშავებული წყლების ჩამოსხმა და დისტრიბუცია საქართველოში, უკრაინაში და დსთ-ის სხვა ქვეყნებში. ჯგუფი ჩამოსასხმელ ქარხანას ამუშავებს საქართველოში და სადისტრიბუციო კომპანიები აქვს საქართველოში, ლიტვაში, ყაზახეთსა და აზერბაიჯანში. კომპანია აი დი ეს ბორჯომი გრუფის წევრია და ამ ჯგუფში ბორჯომის მინერალური წყლის უდიდესი მწარმოებელია.

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელ კომპანიას ფლობდა რისა ინვესთმენთს ელ თი დი (კვიპროსი). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი., კომპანია, რომელიც ლუქსემბურგის კანონმდებლობის მიხედვით არსებობს და არის დარეგისტრირებული, არის ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე. ის აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 60%-ს (2018: 60%). სი თი ეფ ჰოლდიგს ეს. ეი.-ს არცერთი საბოლოო მოსარგებლე მფლობელი არ აკონტროლებს მშობელი კომპანიის სააქციო კაპიტალის 25%-ს ან მეტს.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გააჩნია ორი შვილობილი საწარმო - სს ბორჯომი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 98.5%) და აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ.

კომპანიამ შეიძინა სს ბორჯომის აქციების 93.23% და სს ბორჯომის N2 ჩამოსასხმელი ქარხნის (შემდგომში ქარხანა N2) აქციების 5% „ეი ბი სი ენთერფრაიზის ეს. ეი"-გან 2015 წლის იანვარში. სს ბორჯომი ქაღალდზე დაფუძნებული კომპანიაა, რომელიც ფლობს ქარხანა N2-ის აქციების 0%-ს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 0%) და შეძენის თავდაპირველი მიზანი იყო მშობელი კომპანიის დონეზე ქარხანა N2-ს აქციების ფლობის ზრდა. შესყიდვის მომენტში, მშობელი კომპანია პირდაპირ ფლობდა ქარხანა N2-ის აქციების 75%-ს, ამიტომ, შესყიდვის ტრანზაქციამ გამოიწვია მშობლის წილის ზრდა ქარხანა N2-ში თითქმის 100%-მდე. 2019 წელს სს ბორჯომმა ქარხანა N2-ში თავისი წილი მიყიდა აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ.ვი-ს.

2018 წლის 2 მარტს, კომპანიის მიერ პირდაპირ ფლობილი 5% წილი ქარხანა N2-ში გაიყიდა მშობელ კომპანიაზე, სულ ანაზღაურებამ შეადგინა 247 ათასი აშშ დოლარი (610 ათასი ლარი).

აი დი ეს ბორჯომი პოლანდ 2018 წლის მარტში დარეგისტრირდა, სადაც კომპანია 99%-ის მფლობელია. ახლად დაფუძნებული შვილობილი საწარმოს მიზანია აი დი ეს ბორჯომი გრუფის პროდუქციის პოლონეთში დისტრიბუცია. შვილობილ საწარმოს არ ჰქონია რაიმე სახის ოპერაციები საანგარიშო პერიოდისთვის.

არც მშობელი და არც საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არ აწარმოებს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებს, რომლებიც საჯარო გამოყენებისთვის ხელმისაწვდომია.

ძირითადი საქმიანობა. კომპანია ფლობს საწარმოო სიმძლავრეებს, ჰყავს გამოცდილი პერსონალი და ჩამოსხმის მომსახურებით უზრუნველყოფს შპს „აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კომპანის" ქართულ ფილიალს, „აიდიეს ბორჯომი ჯორჯიას" („ფილიალი"), შესაბამისი მომსახურების შეთანხმების ფარგლებში. შპს „აიდიეს ბორჯომი ჯორჯია" მინერალური წყლის პროდუქციის მნიშვნელოვან წილს აწარმოებს.

კომპანია ახორციელებს ფილიალისგან შეძენილი „ბორჯომის" მინერალური წყლის ექსპორტს უკრაინაში, თავის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ კომპანიაზე.

კომპანია, ასრულებს რა აგენტის ფუნქციებს ფილიალის გაყიდვებისთვის, წარმოქმნის ამონაგებს, რომელიც გახლავთ სხვაობა გაყიდული მარაგების თვითღირებულებასა და გასაყიდ ფასებს შორის.

თუმცა, კომპანიის შემოსავლის ძირითადი წყარო მაინც ბოთლებში ჩამოსხმის მომსახურებაა, რომელსაც ის ფილიალს უწევს ორივე მხარის მიერ ხელმოწერილი ჩამოსხმის მომსახურების შეთანხმების ფარგლებში. ჩამოსხმის მომსახურებიდან ამონაგები წარმოიქმნება ფაქტობრივად წარმოებული ბოთლების რაოდენობის საფუძველზე.

როგორც ქვემოთ მოცემული ცხრილიდან ჩანს, 2018 წელთან შედარებით 2019 წელს მომსახურების გაწევიდან ამონაგები მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ზრდამ დაახლოებით 6% შეადგინა.

ამონაგების ზრდა უმთავრესად განპირობებულია შემდეგი ფაქტორებით:

- წარმოებული პროდუქციის მოცულობის ზრდა საანგარიშგებო პერიოდში, რაც დაკავშირებულია მთლიანად ბორჯომი გრუფის გაყიდვების ზრდასთან;
- ბაზარზე ახალი პროდუქტების შემოტანა;
- საწარმოო პროცესის გაუმჯობესებული ორგანიზება და სხვა.

კომპანიის შემოსავალი პირდაპირ არის დაკავშირებული წარმოებული ბოთლების რაოდენობაზე, ხოლო მომსახურების ფასები ერთ დონეზე იქნა შენარჩუნებული ბოლო წელს.

კომპანიის რეგისტრაციის მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის რეგისტრაციის მისამართია: საქართველო, ბორჯომი, თორის ქ. #39.

2. კომპანიის სამომავლო განვითარების გეგმები;

კომპანია აქტიურად ახორციელებს ახალი გენერალური გეგმის შემუშავებას, რომლითაც გათვალისწინებულია კომპანიის სასაწყობე ნაწილის რეკონსტრუქცია და რეორგანიზაცია.

3. კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

კომპანიის ძირითადი მაჩვენებლები შეჯამებულია შემდეგ ცხრილში:

ათასი აშშ დოლარი	2019	2018
ამონაგები აგენტის შეთანხმების ფარგლებში გაყიდვებიდან	1,697	423
ამონაგები მომსახურებიდან	6,282	5,923
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება	(3,069)	(2,753)
მთლიანი აქტივები	16,120	20,216

2018 და 2019 წლებში წარმოებული ბოთლების რაოდენობა:

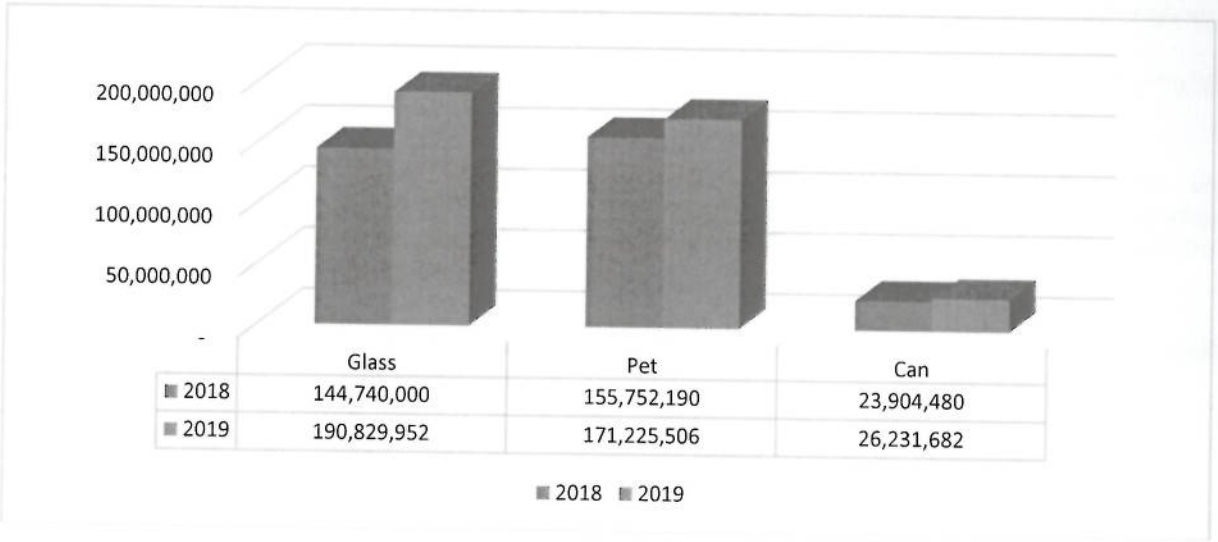

ძირითადი ცვლილებების განმარტება:

1. მომსახურების დანახარჯების ზრდას იწვევს ამონაგების ზრდა (ბოთლებში ჩამოსხმული პროდუქციის რაოდენობა). ამონაგების ზრდა ზემოთ, პირველ პუნქტში არის ახსნილი. კომპანიის მომსახურების თვითღირებულება ძირითადად მოიცავს წარმოებასთან დაკავშირებული ძირითადი საშუალებების ცვეთის ხარჯსა და პერსონალის დანახარჯებს. წარმოების მოცულობის ზრდამ განაპირობა ნამუშევარი საათების გაზრდილი რაოდენობა და ხელფასის დანახარჯების შესაბამისი ზრდა;
2. მთლიანი აქტივების შემცირება განაპირობა ფილიალის სავაჭრო მოთხოვნების ნაშთის შემცირებამ.
3. როგორც ზემოთ მოცემულ ცხრილშია ნაჩვენები, თითქმის ყველა სახეობის პროდუქციის წარმოების მოცულობა გაიზარდა, რაც ძირითადად გამოწვეული იყო ბორჯომის პროდუქციაზე გაზრდილი მოთხოვნით.

არაფინანსური მაჩვენებლები

(i) ურთიერთობა თანამშრომლებთან. შპს აი დი ეს ბორჯომი თბილისის თანამშრომლების რაოდენობა 330-350-ის ფარგლებშია. კომპანიას გააჩნია კარგად სტრუქტურირებული თანამშრომლების დაქირავების პოლიტიკა და მხოლოდ შესაბამისი კვალიფიკაციის, გამოცდილების და უნარების მქონე კანდიდატების დაქირავება ხდება კომპანიის მიერ.

როგორც დამქირავებელი, კომპანია უზრუნველყოფს ყველა საჭირო ინსტრუმენტებსა და თანმიმდევრულ საკვალიფიკაციო ტრენინგებს თანამშრომლებისთვის, იმისათვის, რომ უზრუნველყოს კლიენტებისათვის საუკეთესო მომსახურების გაწევა. კომპანია თანამშრომლებს სთავაზობს განსაკუთრებულ დაწინაურების შესაძლებლობებს, დადებით სამუშაო გარემოს, კონკურენტუნარიან ხელფასებს შრომისმოყვარე, მიზანდასახული პირებისათვის, სადაც თანამშრომელთა უფლებები კარგადაა დაცული და კომპანიის შესაბამისი დეპარტამენტის მიერ ხორციელდება მისი მონიტორინგი. ქალაქ ბორჯომში განლაგებული კომპანიის საწარმოოები ძირითადი დამსაქმებელია რეგიონში.

(ii) ურთიერთობა მომწოდებლებთან და კლიენტებთან. კომპანიამ მისი ოპერირების წლების განმავლობაში, ზრუნვისა და პროფესიონალიზმის მეშვეობით, კლიენტებთან ძლიერი პროფესიონალური ურთიერთობა ჩამოაყალიბა, რამაც გამოიწვია საქონლის დაბრუნების და /ან კლიენტების უკმაყოფილების მცირე რაოდენობა.

კომპანიის მთავარი მიმწოდებელი და კლიენტი დაკავშირებული მხარეებია, თუმცა ტრანზაქციები ხორციელდება შესაბამისი პროფესიონალური ჩარჩოების ფარგლებში და სათანადო გულისხმიერებით.

(iii) ურთიერთობა საგადასახადო ორგანოებთან. კომპანიის საგადასახადო სააღრიცხვო სისტემა კარგად ჩამოყალიბებული და მართულია.

კომპანიის ბუღალტერიის დეპარტამენტი დაკომპლექტებულია შესაბამისი კვალიფიკაციისა და საკმარისი გამოცდილების მქონე პერსონალით, რომლებიც რეგულარულად ესწრებიან სხვადასხვა ტრენინგებს, იმისათვის, რომ თვალყური ადევნონ ცვლილებებს საგადასახადო კანონმდებლობაში, რომლებსაც შესაძლოა გავლენა ჰქონდეს კომპანიაზე.

კომპანიას საგადასახადო ორგანოებთან დავის შეზღუდული ისტორია გააჩნია და საერთოდ არ აქვს რაიმე მნიშვნელოვანი ჯარიმის შემთხვევა.

4. იმ თანხების დამატებითი განმარტებები, რომლებიც მოცემულია წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში

კომპანიის წამყვანი პოზიცია ბაზარზე და კარგი ფინანსური შედეგები რამდენიმე მნიშვნელოვანი ფაქტორით არის გამოწვეული:

- კომპანიის ხელმძღვანელობა: კომპანიის ხელმძღვანელობას საკმარისი სამუშაო გამოცდილება აქვს ამ ინდუსტრიაში და ისინი 100%-ით ჩართულები არიან კომპანიის ყოველდღიურ საქმიანობაში, რაც ბიზნესში მოქნილობისა და ცვლილებების საქმის კურსში ყოფნის საშუალებას იძლევა;
- *წარმატებული საქმიანობის ისტორია და ჩამოსხმის მომსახურების ტრადიცია.*

5. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობა

საკრედიტო რისკი. კომპანიას გააჩნია საკრედიტო რისკი, მაშინ, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ერთ-ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს მეორე მხარისათვის თავისი მოვალეობის შეუსრულებლობით. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება კომპანიის საინვესტიციო და საოპერაციო გარიგებების შედეგად, რომელიც გულისხმობს პროდუქციის საკრედიტო პირობებით რეალიზაციას და სხვა გარიგებებს კონტრაჰენტებთან რომელიც ხელს უწყობს ფინანსური აქტივების წარმოშობას/ზრდას.

კომპანიის ხელმძღვანელობამ დანერგა მთელი რიგი კონტროლის პროცედურები, იმისათვის, რათა შეინარჩუნოს ჯანსაღი მოვალეების ბალანსი, გამოავლინოს რისკ-ფაქტორები და დროულად უპასუხოს მათ. კომპანიის მოთხოვნებისა და დავალიანებების ნაშთების თითქმის 100% დაკავშირებული მხარეებიდან მომდინარეობს, ამასთან, არ არსებობს დეფოლტის და/ან მოვალეობების შესრულების შეფერხების პრეცენდენტი.

კომპანიის ძირითადი რისკია საკრედიტო რისკის კონცენტრირება და მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულება ერთადერთ კლიენტზე - აი დი ეს ბორჯომი ბევერიჯის კო ენ. ვი.-ის ქართულ ფილიალი.

ზოგადი ეკონომიკური სიტუაცია ბაზარზე. იმის გათვალისწინებით, რომ კომპანიას ერთადერთი კლიენტი ჰყავს და სპეციალიზდება მხოლოდ სასმელი და ბორჯომის მინერალური წყლის წარმოებაზე, იმ ბაზრებზე, სადაც ბორჯომის პროდუქცია იყიდება, არსებული მდგომარეობა უმნიშვნელოვანესია კომპანიის წარმატებული განვითარებისთვის.

საბაზრო რისკი. კომპანიას გააჩნია საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ღია პოზიციებიდან (ა) უცხოურ ვალუტასთან, (ბ) აქტივებსა და ვალდებულებებთან, რომელთაც პროცენტი ერიცხებათ, მიმართებით. ამასთან, თითოეულ მათგანს გააჩნია საერთო და სპეციფიკური საბაზრო ცვლილებების რისკი. ხელმძღვანელობა ადგენს რისკის ზღვრებს, რომლის მიღებაც შესაძლებელია, რის მონიტორინგსაც ყოველდღიურად ახორციელებს. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენება არ უზრუნველყოფს ზარალის თავიდან აცილებას ამ ზღვრების მიღმა უფრო მნიშვნელოვანი საბაზრო ცვლილებების შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი ის რისკია, როდესაც კომპანიის ფინანსური შედეგები მოექცევა უარყოფითი გავლენის ქვეშ იმ გაცვლითი კურსების ცვლილებებით, რომლის წინაშეც კომპანია დგას. კომპანია ახორციელებს გარკვეულ ტრანზაქციებს, რომლებიც დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. კომპანია არ იყენებს ცვლადებს უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსების რისკის სამართავად, ამასთანავე კომპანიის ხელმძღვანელობა ცდილობს შეამციროს მსგავსი რისკი უცხოურ ვალუტაში მონეტარული აქტივებისა და ვალდებულებების მართვისათვის მეტნაკლებად სტაბილურ ერთსადაიმავე დონეზე.

ლიკვიდურობის რისკი. ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ კომპანიას არ ექნება შესაძლებლობა შეასრულოს გადახდის ვალდებულებები მათი დაფარვის ვადებში. კომპანიის ლიკვიდურობის მონიტორინგი და მართვა გულდასმით ხორციელდება. კომპანიაში დანერგილია ბიუჯეტირებისა და ფულადი სახსრების დამუშავების პროცესი, რაც მას ეხმარება იმის უზრუნველყოფაში, რომ სათანადო ფულადი სახსრები ჰქონდეს ხელმისაწვდომი გადახდის ვალდებულებების შესასრულებლად.

COVID 19. 2020 წლის პირველ თვეებში ჩინეთში წარმოშობილი ახალი კორონავირუსით გამოწვეული დაავადების, COVID-19, გავრცელება დაიწყო გლობალურად, რაც აფერხებს ბიზნესსა და ეკონომიკურ აქტივობას. 2020 წლის მარტში „ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ“ მას პანდემიის სტატუსი მიანიჭა. ვირუსის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი უარყოფით გავლენა მოახდინა ეკონომიკურ აქტივობაზე მსოფლიო მასშტაბით, შემცირდა კაპიტალის ბაზრები და მნიშვნელოვნად შემცირდა საქონლის ფასები.

2020 წლის მარტში მსოფლიო მასშტაბით მთავრობების უმეტესობამ (მათ შორის იმ სახელმწიფოების, სადაც ჯგუფი ახორციელებს საქმიანობას) დააწესეს სხვადასხვა სახის შეზღუდვები ვირუსის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად. უმეტესწილად ეს იყო კარანტინის სახის შეზღუდვები, საზოგადოებრივი და კერძო ტრანსპორტირების შეზღუდვა, გარკვეულ ქვეყნებს შორის საჰაერო მიმოსვლის შეზღუდვა, საჯარო დაწესებულებების ფუნქციონირების შეზღუდვა, საჯარო სივრცეების უმეტესობის დახურვა, მათ შორის არა-სასურსათო მაღაზიების უმეტესობის. მთავრობა ხელს უწყობდა ბიზნესს, რომ თანამშრომლებს სახლიდან ემუშავათ.

ჯგუფი ამ ვირუსს მიიჩნევს არამაკორექტირებელ, ბალანსის შედგენის შემდეგ მომხდარ მოვლენას. რადგან სიტუაცია სწრაფად იცვლება, ხელმძღვანელობას პრაქტიკული თვალსაზრისით მიზანშეუწონლად მიაჩნია ჯგუფზე პანდემიის პოტენციური გავლენის რაოდენობრივად შეფასება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ დაწესებულ საკარანტინო შეზღუდვებს ზომიერი უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის საქმიანობის შედეგებზე, მაღაზიებში მყიდველთა ნაკადის შემცირებისა და სუფთა (განკარგვადი) შემოსავლის შემცირების გამო, რაც განპირობებულია კარანტინით და მის შედეგად გამოწვეული უმუშევრობით. ამასთან, ხელმძღვანელობა მიწოდების ჯაჭვთან (ნედლეულის ხელმისაწვდომობა), მარაგის დონეებსა და მოთხოვნების ამოღებასთან დაკავშირებით არსებული სიტუაციის მჭიდრო მონიტორინგს ახორციელებს.

სიტუაცია ვითარდება და ამ ეტაპზე შედეგები ძალიან გაურკვეველია. ხელმძღვანელობა გააგრძელებს პოტენციური გავლენის მონიტორინგს და ყველა ზომას მიიღებს ნებისმიერი გავლენის შესარბილებლად.

შენიშვნა: ამ პერიოდში კომპანია არ ახორციელებდა სამეცნიერო-კვლევით და სცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოს და კომპანიის მიერ საკუთარი აქციების შეძენა არ მომხდარა.*

კომპანიის შვილობილი საწარმოები- სს ბორჯომის წყლები ქალაქზე არსებული კომპანიაა და ოპერაციებს არ ახორციელებს, ხოლო აი დი ეს ბორჯომი პოლანდს საანგარიშგებო პერიოდში არავითარი ოპერაცია არ განუხორციელებია. ამგვარად, წინამდებარე ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფინანსური მონაცემები ინფორმაციას იძლევა შპს აი დი ეს ბორჯომი ჯორჯიას საქმიანობის შედეგების შესახებ.

2020 წლის 22 ივნისი

გიორგი დავითაშვილი
გენერალური დირექტორის, გიორგი პავლოვის სახელით,
2020 წლის 21 თებერვლის მინდობილობის საფუძველზე

სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის ნომერი	N200774478
სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის თარიღი	30.09.2020 წ
სანოტარო მოქმედების დასახელება	**დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის ხელმოწერის დამოწმება**
ნოტარიუსი	**სალომე სალუქვაძე**
სანოტარო ბიუროს მისამართი	**ქ. თბილისი, მერაბ ალექსიძის ქ. #13, I სართული, კომერციული ფართი #4, 3ა**
სანოტარო ბიუროს ტელეფონი	597999990
სანოტარო მოქმედების ინდივიდუალური ნომერი	24025184353120

ორიათას ოცი წლის ოცდაათ სექტემბერს მე, სალომე სალუქვაძე, ნოტარიუსი ქ. თბილისში, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს მისამართზე: ქ. თბილისი, ქ. თბილისი, მერაბ ალექსიძის ქ. #13, 1 სართული, კომერციულ ფართ #4, 3ა-ში, ვამოწმებ თარჯიმნის ქეთევან ბეჟიტაშვილის, დაბ. 09.04.1979წ. პირადი #01018003510, პირადობის მოწმობა #11IB13032 /დიპლომი #AA 0067541, გაცემული ილია ჭავჭავაძის სახელობის თბილისის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ 2001წ./ ხელმოწერის ნამდვილობას, მის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტის - შპს აიდიეს ბორჯომი საქართველო ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისიო სტანდარტების მიხედვით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2019წლის 31 დეკემბერი, თარგმანზე. მე ნოტარიუსმა გავაფრთხილე თარჯიმანი, რომ იგი პასუხს აგებს თარგმნის სისწორეზე. მან დამიდასტურა, რომ ჯეროვნად ფლობს ინგლისურ ენას და უზრუნველყოფს თარგმნის სიზუსტეს. თარგმანი შესრულებულია ინგლისური ენიდან ქართულ ენაზე.

გადახდილია საზღაური: "სანოტარო მოქმედებათა შესრულულებისათვის საზღაურისა და საქართველოს ნოტარიუსთა პალატისათვის დადგენილი საფასურის ოდენობების, მათი გადახდევინების წესისა და მომსახურების ვადების დამტკიცების შესახებ" საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 29 დეკემბერს მიღებული #507-ე დადგენილების 31.3-ე მუხლის თანახმად 110.00 ლარი და 39.1. მუხლის თანახმად ელექტრონულ რეესტრში რეგისტრაციისათვის 2.00 ლარი. სულ გადახდილია 112(ასთორმეტი) ლარი.

ნოტარიუსი სალომე სალუქვაძე

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება–გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ–გვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

№ LT32- 1027/2010
01.10.2020 წ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის
ზედამხედველობის სამსახურის უფროსს
ბატონ იური დოლიძეს

ბატონო იური,

ამა წლის 24 დეკემბერს შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო-მ“ (ს/კ: 404485053) მოამზადა, უზრუნველყო აუდიტი და წარადგინა აიდიეს ბორჯომი საქართველოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, სადაც შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო“ წარმოადგენს „კომპანიას“, ხოლო სს „ბორჯომი“ შვილობილ საწარმოს.

როგორც ჩვენთვის ცნობილია, საქართველოს კანონის „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის შესახებ“ თანახმად, კომპანია ვალდებულია კონსოლიდირებულთან ერთად წარადგინოს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება.

გაცნობებთ, რომ შპს „აიდიეს ბორჯომი საქართველო“-ს აუდიტირებული კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებისა და ინდივიდუალურ ანგარიშგების ფინანსურ უწყისებს (ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება, მოგებისა და ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება) შორის სხვაობა არაარსებითია. აქედან გამომდინარე, ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურისათვის წარმოდგენილ იქნა მხოლოდ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება.

პატივისცემით,

გიორგი დავითაშვილი

გენერალური დირექტორის, გეორგი პავლოვის სახელით

2020 წლის 21 თებერვლით დათარიღებული მინდობილობის საფუძველზე.

ვადასტურებ ზემოთაღნიშნული ინფორმაციის სისწორეს:

ნინო ქადაგიშვილი (Reg. #SARAS-A-506913)
გარიგების პარტნიორი, შპს ფრაისუოთერჰაუსკუპერს საქართველო (Reg. # SARAS-F-775813)
2020 წლის 1 ოქტომბერი